

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

AFGANGS- OG AARSPRØVERNE

I

HORSENS LÆRDE SKOLE

I JUNI OG JULI 1895.

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

AFGANGS- OG AARSPRØVERNE

I

HORSENS LÆRDE SKOLE

I JUNI OG JULI 1895.

1. HORSENS LÆRDE SKOLES BIBLIOTEK 1745—1895. AF ADJUNKT ANDR. SCH. STEENBERG, SKOLENS BIBLIOTEKAR.
 2. SKOLEEFTERRETNINGER. VED REKTOR A. NEERGAARD.
-
-

HORSENS.

FOGHS BOGTRYKKERI.

1895.

Indhold.

1. Horsens lærde Skoles Bibliotek 1745—1895.	
2. Skolefterretninger.	
I. Afgangsprøverne i 1894	Side 27.
II. Disciplene	” 37.
III. Lærerne	” 41.
IV. Undervisningen. 1. Fag- og Timefordelingen. 2. Oversigt over det i Skoleåret 1894—95 ud- førte Arbejde.....	” 42.
V. Særskilte Meddelelser. 1. Fordringerne ved Op- tagelsesprøven. 2. Udenbys Disciples Forsøm- melser. 3. Konfirmation i III Klasse. 4. Fri- tagelse for Fransk. 5. Undervisningen i de studerende Klasser. 6. Undervisningen i Sløjd. 7. Skoleregler. 8. Anordning og Bekendtgørelse angaaende den alm. Forberedelseseksamen.....	” 62.
VI. Skolebeneficier og Legater	” 78.
VII. Videnskabelige Samlinger.....	” 81.
VIII. Udtog af Skolens Regnskaber	” 99.
IX. Afgang- og Aarsprøverne i 1895	” 102.

I.

HORSENS LÆRDE SKOLES
BIBLIOTEK

1745—1895.

AF

ADJUNKT ANDR. SCH. STEENBERG,
SKOLENS BIBLIOTEKAR.

Til den efterfølgende Fremstilling er foruden de under Teksten nævnte Værker benyttet Horsens lærde Skoles Protokoller og Indbydelsesskrifter (særlig Indbydelsesskrift for 1848, hvori findes: C. F. W. Bendz, Bidrag til Horsens lærde Skoles Historie i ældre og nyere Tid), samt O. Fabricius, Horsens Kjøbstads Beskrivelse og Historie. Odense 1879.

Den 28de September 1895 er det 150 Aar siden, at Horsens lærde Skoles Bibliotek blev grundlagt. Fra at indeholde nogle hundrede Bind er det vokset op til et Bibliotek paa ca. 17000 Bind; fra kun at være et Bibliotek til Brug for Skolens Lærere og Disciple er det tillige blevet et Hjælpemiddel til Brug for enhver i Horsens og dens Omegn, der søger Kundskab. Det er denne Vækst, som den efterfølgende Fremstilling skulde skildre.

Hvad der har været af Bibliotek ved Horsens lærde Skole før 1745, har sikkert kun været meget lidt. Der er dog i Bibliotekets ældste Protokol opført nogle Bøger, forærede af Hans Nysted, „Rector her ved Skolen*) og siden Præst i Løsning“; han døde 1740.

Det skyldes den i Horsens Historie berømte Lichtenbergske Familie, at Skolen blev forsynet med et Bibliotek til Brug for dens Rektor og Lærere.

Familien Lichtenberg stammer fra Tyskland. Hans Lichtenberg blev under Trediveaarskrigen fordrevet fra Tyskland og bosatte sig i Flensborg, hvor hans Søn, Gehrt Lichtenberg, ogsaa levede. Hans tre Børn kom til Horsens. Sønnerne Henrich Lichtenberg (f. 1665) og Broder Lichtenberg (f. 1668, † 1710) omtales begge som Handelsmænd i Horsens; Datteren Gedske Lichtenberg (f. 1673) ægtede 1695 Hans Christensen, Negotiant i Horsens (f. 1670, † 1740). Denne drev sammen med Svogeren, Henrich Lichtenberg, en meget betydelig

*) 1691—1693.

Handel. Hans Christensens Søn, Gerhard, født 9. April 1697, der antog Morbroderens Navn, overtog efter i nogen Tid at have været i Flensborg hos Friederich Redling for at uddanne sig, sin Faders og Morbroders Forretning. 1728 ægtede han Bodil Hoffgaard, Datter af Borgmester Steph. Hoffgaard. De fik 10 Børn, hvoraf de 5 overlevede dem. Gerhard Lichtenberg blev 1729 Kommerceraad, 1738 Kancelliraad, 1739 Justitsraad og adlet samme Aar. 1745 døde Morbroderen Henrik Lichtenberg og efterlod sin Søstersøn sin Formue, idet han tillige bestemte, at en Del af denne skulde anvendes til Legater (se Fundatsen af 28. Septbr. 1745 nedenfor). Da Frederik V 1749 boede hos Gerhard de Lichtenberg (den Lichtenbergske Gaard paa Søndergade fik sin nuværende Skikkelse 1744), blev han udnævnt til Etatsraad. Han kom efterhaanden i Besiddelse af en stor Mængde Jordegods: Bidstrup, Engelsholm, Kielkiær, Haraldskiær, Ussinggaard, Merringgaard, Lindberg og Serritslevgaard. Paa Engelsholm oprettede han en Papirmølle. Han har i lang Tid været Horsens Bys fornemste Borger. Han viste stor Godgørenhed særlig mod Kirker og Skoler. Da Horsens lærde Skole 1746 fik en fuldstændig ny Bygning, laante Lichtenberg Kirkekassen, paa hvilken Skolens Vedligeholdelse hvilede, 2444 Rdl. til Hjælp ved Opførelsen. Der var da stor Sorg i Horsens, da Gerhard de Lichtenberg døde 19. Juli 1764. Han bisattes i Klosterkirken den 7. August 1764 og Horsens hædrede sin første Borger paa mange Maader. „Tredsindstive Borgere stillede sig i Gevær, deels ved Sørge-Huset, deels ved Kirke-Gaarden, for at vise den Høiagtelse, de skyldte denne hos dem saa elskede Borger; Kanonerne brølede Klage-Lyd; Klokkerne lode høre Jammer-Toner; Kirken var opfyldt med Sørge-Sang og Instrumenter.“ I

Klosterkirken holdt Sognepræsten, N. Frimodt, en „Parentation“ over den afdøde; i den lærde Skole holdt Rektor Tetens en Sørgetale over ham, hvori han berømmede ham som „den gode Borger“ og bl. a. omtalte, at Skolen „ikke aleneste ved Hans Hielp har faaet saa smuk en udvortes Anseelse, og er bleven til saa anstændig en Bolig baade for Lærere og Discipler, men endog, som et rart Exempel ved Skoler, har at fremvise en god Bog-Samling, som en virkelig Æres-Støtte for vor Afdøde“.

Om Aftenen var hele Byen illumineret og mange Vinduer vare forsynede med Sindbilleder og Indskrifter, som f. Eks.:

Saalænge Horsens staaer,
Hans Roes den ei forgaer.

Horsens ei forvinder,
Hvad her nu forsvinder.

Over hans og hans Hustrus Grav i Klosterkirken findes et meget smukt Epitafium*).

Ved Fundats*), oprettet den 28. Septbr. 1745 af Gerhard de Lichtenberg i Anledning af hans Morbroder Henrich Lichtenbergs Testamente af 29. December 1730, blev der foruden Gaver til Klosterkirken, til en „Dansk Skole“, til Byens Fattige og til Havnen, tillagt Horsens lærde Skole „3 Gaarders Avl“, de to til Skolens Vedligeholdelse.

*) Til ovenstaaende Fremstilling af Gerhard de Lichtenbergs Liv er foruden Hoffmans Foundationer benyttet: Dydens Udødelighed, beviist af mange velfortiente Taare over den i Livet Høiædle og Velbaarne Herr Gerhard de Lichtenberg, hans Kongelige Majestets værdige Etatsraad o. s. v. Ved den Saliges Grav udøste og siden til et efterfølgeligt Exempel samlede og udgivne ved Mauritz Frydensberg. Sorøe 1765.

***) H. de Hoffman: Samlinger af Foundationer og Gavebreve Tome II. Kbhvn. 1756. S 197 og flg.

Men for Leyen af den tredie, som bliver udlagt Nr. 193, haver min Salig Morbroder ordineret, at der, efter Overlæggelse imellem Sogne-Præsten, Rectore Scholæ og Magistraten, aarlig skal indkøbes Bøger, for at samle et Bibliothek ved Skolen, og da Leyen af samme Gaards Avling kand blive ulige et Aar imod et andet, ja Leyligheder til Bøgers Indkiøb og Priserne paa samme, ligeledes kand være Forandring undergiven, vil jeg bede og formode at nu værende og efterkommende Rectores altid med Provsten og Sognepræsten samt Magistraten overlægger, hvilke tjenstlige Bøger der hvert Aar kand kjøbes; Skulle da noget af Leyen fra et Aar til et andet overskyde, eftersom samme og Bøgenes Priis ikke kand lignes, bliver sligt med næst paafølgende Aaringers Afgift til forommelte Brug at anvende, ikke tvivlende, at enhver, som dette vedkommer, jo med Fliid søger dets christelige Fremme, baade ved nyttigste Bøgers Indkiøb for billigste Priser og sammes Conservation, naar de ere kjøbte, at slig af min Salig Morbroder velmente Gave ingen Tid skulle forfalde eller blive unyttig anvendt. Og som det har været min afdøde Salig Morbroders Villie og Formaning, at sætte denne Ting i Værk, forhaabendes den Allershøyestes Velsignelse dertil; saa paa det der til sammes Befordring desto bedre kand legges en Grundvold til Begyndelsen, vil jeg, foruden hans Gave, selv lade kjøbe og forære nogle Bøger til dette Bibliothek, og bekoste den Protocoll, hvori de skal blive indtegnede, samt lade udskiære et Stempel til at trykke først i hver Bog, baade dem jeg giver, og de som siden indkommer. Og ligesom jeg desuden skriver mit Navn for i dem jeg lader indsætte, ville og enhver, der efterdags faar i Sinde at forbedre dette Bibliothek, selv lade tegne deres Navne først i de Bøger, som gives, og dennem tillige med indrettede Stempel forsyne, paa det al Tvistighed, om een eller flere deraf blev udlaant, kunde eviteres, og de rette igjen udi deres eget Sted søges indsatte; (Hvilken Protocoll og vedhørende Stempel altid forbliver i Bibliotheket) ligesom og de Bøger, der enten kjøbes eller foræres, udi samme Bog, med enhvers Titul af Rector Scholæ antegnes. Og siden alt dette forbliver under hans Opsigt og Forvaring; saa ville Sognepræsten og Magistraten i mindste een Gang om Aaret, naar Skolens Fundatz-Penge distribueres, eftersee Protocollen, Stemplet, de kjøbte og indkomne Bøger, samt ved Underskrift attestere, enten de findes eller ikke, og bliver da Rectores altid ansvarlige, om nogen urettelig forkommes, siden de fra Mand til Mand stedse bør følge og afleveres.

Det var under Magister Jens Hansens Rektorat (1742—56), at Skolen fik sit Bibliotek. Hvor megen

Andel han har haft i Oprettelsen, er det vanskeligt at sige, men glad over det har han sikkert været. Han har med stor Omhu og sirlig Skrift indført Titlerne paa Bibliotekets Bøger i den i Fundatsen omtalte Protokol, og da han 1756 afleverer Biblioteket, faar han, som nedenfor anført, sammen med Kvittering for Afleveringen en Tak for det Arbejde, han har udført.

Det i Fundatsen omtalte Stempel, hvormed Bibliotekets ældste Bøger ere stemplede, var ovalt, i Midten fandtes Horsens Bys Vaaben (en Hest ved et Træ), nedenunder dette stod: ANNO 1745, og i Stemplets Rand: BIBLIOTH: SCHOL: HOTHERSN: FUND: G. de LICHTENBERG. Dette Stempel er desværre for længe siden bortkommet.

Saa mødte da i Overensstemmelse med Fundatsen Sognepræsten og Magistraten den 8de Maj 1748 og der blev tilført Protokollen:

Ao. 1747 bleve for de 2 Mars 1746 og 1747 Leje, hver 5 rdlr. af den Gaards Avling Nr. 193 her paa Horsens Mark, som høvedle og Bølb. HC: Justits Raad Gerhard de Lichtenberg til Horsens Skoles Bibliotheks Forøgelse givet haver, kiøbt til bemeldte Bibliothek med Provstens og Magistratens Tilladelse følgende Bøger:

Clementis Alexandrini Op. Gr. et Lat. for	1 Rdl 2 ƒ
Epiphanii Op. Gr. et Lat. 2 vol.....	3 Rdl 4 ƒ
Philonis Judæi Op. Gr. et Lat.	1 Rdl 2 ƒ
Histoire Critique du Vieux et du Nouveaux Test. par Richard Simon. 2 vol. in 4 ^o	2 Rdl
Aristotelis Op. Gr. et Lat. 2 vol. in 8 ^o	1 Rdl 4 ƒ
	10 Rdl

Derefter er tilføjet med en anden Skrift:

Forestaaende Reigenstab tilligemed alle de i Bibliothequet indfandt og forærrde Bøger, er i Dag ved os her paa Skolen efterseet og i alle maader befunden saaledes som det paa hvert Pag. findes anført. Horsens, den 8de May 1748.

S. Norup¹⁾. J. Hansen. H. C. Møller²⁾. Chr. Kragh³⁾.

Da Sognepræst og Magistrat møde 20. Dec. 1749, er der i det forløbne Aar anskaffet Bøger for 20 Rdlr., idet Lejeren af Jordlodden, Msr. Jochum

1) Sognepræsten. 2) Borgmesteren. 3) Raadmand.

Rodenborg¹⁾ har været „saa raisonnable og tilbudet sig at betale 3 Aars Leye forud i Anledning af en Auction paa nogle Bøger her i Nærværelsen“.

Da Rektor Hansen udnævnes til Rektor i Ribe og afleverer Biblioteket, faar han følgende hædrende Omtale foruden Kvittering for Bibliotekets 340 Nummere:

Swilke Bøgger Velædle og Høilærde Hr. Mag. Hansen i Dag rigtig hafver leveret, som ærbødighst taffes og qviteres for sin store Møie og Vigilance for Skolens og Bibliothekets Væste ubi dend Tiid, hand som Rector har været her ved Latinffe Skolen.

Horsens ut supra (26de April 1756).

N. M. Frimodt²⁾. S. Høstmark³⁾. A. Flensburg³⁾

I Hofmans Foundationer Tome II. S. 207 har Rektor Hansen opgivet, at Biblioteket bestaar af 424 Volumina, foruden 2 Globi, over en Fod i Diameter. Disse Bøger ere dels anskaffede for det Lichtenbergske Legat, dels skænkede til Biblioteket. Den største Del er skænket af Lichtenberg, i alt omtrent 120 Bind. Blandt andre Mænd, der i Bibliotekets Protokol ere anførte som Givere, kunne nævnes: Andreas Raarup, Præst i Ølsted⁴⁾, Medicinæ Doctor Henric Scheffer, Horsens, Cancelliraad Scheffer, Secretaire i Ober-Retten i Gottorph, „Min Discipel“ F. C. Scheffer, Mathias Scheffer, Controlleur i Aarhus, Jens Jørgen Lindvig, Kiøbmand i Horsens⁵⁾, Mads Bech, Collega ved Skolen, Conrector Worm, Aarhus⁶⁾, Cancelliraad Jochum de Lichtenhielm, Brødrene Christen Skønning Davidsen og David Davidsen⁷⁾.

¹⁾ senere adlet under Navnet Lichtenhielm. ²⁾ Medhjælper hos Sognepræsten. ³⁾ Raadmand. ⁴⁾ Fungerede som Vicerector 1742 ved Horsens lærde Skole. ⁵⁾ Oprettede ved Fundats af 16de April 1760 et Legat for seks fattige Disciple i Horsens lærde Skole (aftrykt i Skolens Indbydelsesskrift 1842). ⁶⁾ Rektor O. Worms Morbroder og Plejefader. ⁷⁾ stiftede 22. Novbr. 1786 et Legat paa 20 Rdlr. aarlig til Deling mellem 2 fattige og flittige Disciple i Horsens lærde Skole.

Ogsaa under Rektor Tetens (1756—73) faar Biblioteket betydelige Gaver; der nævnes blandt Giverne Byskriver Saabye, Sognepræst Frimodt, Mathias Bech, Sognepræst for Snodstrup Menighed paa Sjælland, Hr. Hansen, Sognepræst for Torsted Menigheder og Horsens Hospital. Under Rektor Tetens indkøbes der Bøger for i alt 153 *Rdl* „ ½ 10 *β*. Kvitteringen for Afleveringen er undertegnet af N. M. Frimodt¹⁾, A. Flensburg²⁾, Jens Bering³⁾, Daniel Grundahl³⁾ og Janus Frydensberg³⁾.

Under Rektor Tauber (1773—1781) bliver der „I følge den sidste Skoleforordning“ (11. Maj 1773) anskaffet bl. a.: Batteux, Indledning til de skønne Konster og Videnskaber; Forsøg i de skønne og nyttige Videnskaber; Gellerts Breve ovs. af Baden; Guldbergs Verdenshistorie; Riedels Theorie der schönen Wissenschaften. Under hans Rektorat anskaffes der Bøger for i alt 118 *Rdl* 5 ½ 2 *β*.

Under den følgende Rektor, Ole Kraft (1781—88), synes Biblioteket at være blevet noget forsumt. Kataloget er ikke ført; der modtages ikke længere Gaver. Da Rektoren ved sin Forflyttelse faar Kvittering for Aflevering af Biblioteket. — Kvitteringen er undertegnet af Chr. Brøndsted¹⁾, A. Flensburg²⁾, Daniel Grundahl³⁾ og Christian Fussing³⁾ —, mangler der nogle Bind, som Rektoren maa erstatte.

Under Rektor Worm (1788—1829) opføres der for Aaret 1788 i Bibliotekets Regnskab to nye Indtægtsposter: „For privat Dimission efter Forordningens § 87“⁴⁾ og „Palaiets Donation“. Den sidste Post, 10 *Rdl*, der aarlig kommer igen, fra 1805 forhøjet til 20 *Rdl*, indtil den sidste Gang opføres 1807, skyldes en Gave fra det fyrstelige Hof i Horsens, de to Prinser og to Prinsesser af Brunsvig-Lüneburg,

1) Sognepræst. 2) Borgmester. 3) Raadmand. 4) Forordning 11. Maj 1773.

der 1780 af den russiske Kejserinde Catharina den 2den sendtes til Danmark i en Slags Forvisning. I de første Aar levede de meget tilbagetrukkent, men efter at de to af dem vare døde, traadte de efterlevende i livligere Forbindelse med Byen. De skænkede hvert Aar betydelige Gaver til Byens Fattige og Skolebørn*).

En forøget Indtægt, som Biblioteket har bevaret indtil nu, gav Etatsraad Charles de Theilmanns Legat, oprettet 2. Februar 1790. Ved dette skænkede han een Gang for alle 200 *Rdl* til 8 latinske Skoler til at forøge Skolebiblioteket og desuden til Samlingernes Formerelse 20 *Rdl* aarlig, der første Gang udbetaltes til Viborg Snapsting 1792. Dette Legat er perpetueret i Godset Nørholm og udbetales hver Juni Termin.

Fra 1807 opføres Bibliotekets Regnskab sammen med Skolens øvrige Regnskab.

Herefter bliver den Lichtenbergske Fundats' Bestemmelse om Sognepræstens og Magistratens Eftersyn mindre strengt overholdt. Først den 30. Decbr. 1814 attesterer Sognepræsten (Chr. Brøndsted) og Borgmesteren (H. F. Carøe), at der efter et Aars Indtægt paa 74 *Rdl* 4 fl 4 β var et Overskud af 61 *Rdl* 4 fl 4 β , et Overskud, der tildels er fremkommet ved, at der 1811 er indbetalt i Bibliotekets Kasse 15 Aars Aabod (Betaling for en Englod hørende til den Lichtenbergske Gaards Avl). En lignende Attest gives 1815 og 1816, men der-

*) Paa Aarets sidste Dag 1780 lod de 4 Sødskende udbetale til den lærde Skoles Rektor og Disciple 100 *Rdl*. — Da Prinsesse Elisabeth døde 1782, holdt Rektor Kraft en Tale over hende. For denne fik han 50 *Rdl*. Ogsaa den lærde Skole betænktes med en Gave. Se Friis, H. E., Det russiske Fyrstehof i Horsens fra 1780 til 1807. Kbh. 1895.

med ophører Sognepræstens og Magistratens Eftersyn for bestandig.

Rektor Worm er af Horsens lærde Skoles Rektorer den, som er bleven mest bekendt ved litterær Virksomhed. Intet Under derfor, at Skolens Bibliotek under ham forøges meget betydeligt. En større Tilvækst fik det 1806, idet det i December d. A. med „agende Post“ fra Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler fik tilsendt 25 Værker. Denne Sending staar sikkert i Forbindelse med den ved Plakat af 22. Marts 1805 indførte nye Skoleordning. 1817 modtog Biblioteket gennem Direktionen en meget betydelig Samling Bøger af den Guldbergske Bogsamling i Randers.

Ogsaa ved Gaver fra Private fik Biblioteket en betydelig Tilvækst; særlig viste Rektor Worms Ven og Velynder, Gehejmerraad (tidligere Statsminister) Ove Høegh-Guldberg, Stiftamtmand i Aarhus, oftere sin Velvilje mod den Skole, hvis Discipel han havde været, ved at skænke dens Bibliotek Bøger.

Bibliotekets Regnskab for 1828 er skreven med en fremmed Haand og kun undertegnet af Worm. Ved et Gavebrev af 26. Oktober 1829, hvoraf en Afskrift findes i Bibliotekets Protokol, testamenterede Rektor Worm til Biblioteket nogle sjældne Værker (bl. a. Lachmands Manuskript, 7 haandskrevne Kvartbind med Titel: Udkastning til en fuldstændig Beskrivelse over gamle og nye mærkværdige Ting i Kiøbstæderne og paa Landet o. s. v.; En Ræffue-Bog, fordansket af Hermen Weigere, Borgere udi Cöbnehaffn, 1555; Den danske Rimkrønike, trykt i Malmø 1534; Pedersen, Chr., Jertegns-Postil, Paris 1515, der tidligere har hørt til G. de Lichtenbergs private Bogsamling; Davids Psalter, paa Fru Eline Marsvins Bekostning, Kbh. 1632).

Slutningen af Gavebrevet lyder saaledes:

Saasnart jeg er død, tilhøre disse Bøger *) Horsens Skolebibliothek og vil jeg kiærligst bede S. T. Hr. Rektor N. V. Dorph, at dette lille Gavebrev maatte Ord til andet vorde indført i Bibliothekets Protocol og Bøgerne forundes en egen Plads i Bibliotheket, helst i den Kasse, i hvilken de ere nedlagte.

Horsens, d. 26. Oct. 1829.

Oluf Worm
manu moribunda.

Under Rektor Dorph (1829—33) blev Bibliotheket betydelig forøget ved Køb paa Rektor Worms Auktion. Da Byens Jorder 1831 udskiftedes, blev der tillagt Bibliotheket sammen med Flensborgs Legat**) Jordlodden Nr. 11, Matr.-Nr. 19, i Lange Marken. Desuden beholdt Bibliotheket Englodden til Nr. 193 (Matr.-Nr. 16 a).

Medens der under denne Rektor ikke i Bibliothekets Protokol findes opført noget Regnskab, opføres dette atter under Rektor Mülertz (1833—44). Bibliothekets Indtægt var 1833 48 Rtl 83 β. Regnskabet for 1839 indeholder for første Gang en Regning fra en Boghandler i Horsens, Boghandler C. Holm; tidligere findes kun nævnt udenbys Boghandlere (Gyldendals Boghandel, Herold i Hamborg,

*) Andre Bøger end disse har Rektor Worm ikke testamenteret til Skolen. Naar det berettes (bl. a. i et Par Notitser af Sognepræst Vilh. Bang i Kirkehistoriske Samlinger), at der i Horsens lærde Skole fandtes et helt lille Bibliotek, der ved en Indskrift betegnedes som „Donum Wormianum“, da maa denne Indskrift rimeligvis skrive sig fra en Gave til Rektor O. Worm fra hans Plejefader og Morbroder Rektor, Professor Jens Worm i Aarhus. En Del af Jens Worms Manuskript-samling, der maa være bleven testamenteret til O. Worm, er ved et Tilfælde kommen tilbage til Horsens lærde Skoles Bibliotek, se nedenfor.

**) Ved Fundats af 22. Septbr. 1777 skænkede Cancelliraad og Borgemester A. Flensborg et Gaards Avl (Nr. 18), til Horsens lærde Skole, for at Indtægten deraf skulde benyttes til Indkøb af Skolebøger til fattige og flittige Disciple.

Milo i Odense). Fra den kongelige Direktion for Universitetet og de lærde Skoler, der oftere har sendt Biblioteket Bøger, opføres 1841 første Gang et Pengebidrag paa 100 Rdl.

Da Rektor Mülertz efter et langt Sygeleje døde 1844, blev Overlærer Storm konstitueret som Rektor. I Skolens Program for 1845 findes en Redegørelse for det betydelige Arbejde, som Storm foretog for at bringe Orden i Biblioteket. Han ansøgte den kgl. Direktion om, at der mod en Godtgørelse for Arbejdet maa foretages en Revision af hele Biblioteket. Han klager over Bibliotekslokalet: der er Gennemgang gennem det til Rektorens Studereværelse, der er næppe Plads mellem Reolerne til at røre sig, der er ingen Kakkellov, der er mørkt, da der kun er to Fag Vinduer og en bred Murpille og Træer paa Kirkegaarden udenfor Vinduerne. Tillige klager han over, at Rektor Mülertz' og Skolens Bogsamlinger ere saaledes blandede sammen, at det er vanskeligt at skille dem ad. Med stor Ihærdighed gennemførte Overlærer Storm denne Revision, et Arbejde, hvorom mange Tilføjelser fra hans Haand i den gamle Biblioteksprotokol ere Vidnesbyrd. Ved Optællingen af Biblioteket viste det sig, at det talte 2993 Bind og 716 Hæfter foruden en Mængde akademiske Lejlighedsskrifter, Doktor-disputatser og Skoleprogrammer. — 1845 findes Bibliotekets Regnskab og en Fortegnelse over Bibliotekets Tilvækst første Gang aftrykt i Skolens Indbydelsesskrift.

I Skolens Indbydelsesskrift 1849 findes det første trykte Katalog over Biblioteket, forfattet af Adjunkterne Bendz og Bohr.

Som en særlig Afdeling af Biblioteket oprettedes i 1850 et Discipelbibliotek. For Benyttelsen af dette have Disciplene betalt 24 β (50 Øre) i Kvar-

talet. Det har siden sin Oprettelse efterhaanden været bestyret af Overlærer Thornam, Adjunkt Herskind, Overlærer Jørgensen, Adjunkt Steenberg og Overlærer Lohse. Det tæller nu ca. 1300 Bind.

I 1851 udvidedes Skolens Klasser saa meget, at Bibliotekslokalet maatte tages i Brug som Klasseværelse. Biblioteket blev da flyttet op i et Loftsværelse. Der henstod det, indtil det i 1857, da Skolen fik sin nuværende Bygning, henflyttedes til det Lokale, som det endnu har. Dette Lokale, en 1ste Sal over Gymnastiksalen, var 20 Alen langt og 12 Alen dybt. Det blev i 1891 udvidet, saa at det nu er 39 Alen langt. Der er indrettet et Ullaansværelse og Læsepladser, saa at Bøger kunne benyttes paa Biblioteket. Hele Bibliotekslokalet kan opvarmes ved Gymnastiksalens Varmeapparat.

Et nyt Katalog udarbejdedes 1863 af daværende Adjunkt Jørgensen. Til dette Katalog har han 1869 og 1876 udarbejdet Tillæg. Et 3dje Tillæg udkom 1888, udarbejdet af Adjunkt Steenberg.

Medens under de tidligere Rektorer (Rektor Mülertz medregnet) Biblioteket udelukkende stod under Rektorens Opsyn, overtog senere en af Lærerne en Del af Arbejdet ved Biblioteket. Dette Arbejde er efterhaanden udført af Adjunkterne Bendz, Jørgensen og Steenberg. Fra 1ste April 1885 tilstodes der Bibliotekaren et aarligt Honorar paa 100 Kr., dette blev fra 1. April 1892 forhøjet til 200 Kr. Fra den nævnte Tid er Arbejdet ved Biblioteket bleven besørget af Adjunkt Steenberg og Overlærer Lohse.

Skolekassens Tilskud til Biblioteket, som oprindelig var 100 *Rd*, er efterhaanden blevet forøget; de sidste Aar har det været 700 Kr., saa at Bibliotekets hele aarlige Indtægt har været noget over

900 Kr., hvoraf dog en Del medgaar til de fysiske og naturhistoriske Samlinger.

Ogsaa under de senere Rektorer er Biblioteket forøget ved Gaver. Fra en af Skolens tidligere Disciple, Pastor E. C. Basse i Hjembæk modtog Biblioteket 1866 en Del Bøger. Skolens tidligere Bibliotekar, Overlærer C. Jørgensen, der omfattede Biblioteket med stor Kærlighed, bestemte kort før sin Død, at alle de Bøger i hans store Bog-samling, som egnede sig dertil, skulde skænktes til Skolens Bibliotek. Derved modtog Biblioteket en stor og værdifuld Forøgelse. Professor Valdemar Schmidt skænkede 1894 efter sin afdøde Fader, tidligere Adjunkt ved Skolen, Pastor J. C. Schmidts Ønske, ca. 500 Værker til Biblioteket. Ogsaa fra mange andre har Biblioteket modtaget mindre Gaver. Ved Bytte og Gave har Biblioteket fra andre lærde Skoler faaet en betydelig Tilvækst.

Fra Provst O. Fabricius' Arvinger modtog Biblioteket 1888 en Kasse, indeholdende de Optegnelser, som Provst Fabricius havde gjort i Anledning af sin Bog om Horsens Bys Historie. Ved nærmere Eftersyn fandtes der blandt disse Optegnelser en Samling ældre Manuskripter, der havde tilhørt Rektor, Professor Jens Worm i Aarhus. Ved hans Død 1790 maa de være tilfaldne hans Søstersøn og Plejesøn, Rektor O. Worm i Horsens, og ved dennes Død rimeligvis Biblioteket. Ved en Fejltagelse ere de derefter komne med paa Auktionen over Rektor Mülertz' Efterladenskaber 1844 og ere blevne købt af Provst Fabricius*). Der findes blandt disse Manuskripter mange Optegnelser af J. Worm selv, desuden Afskrifter efter ældre Bøger,

*) Disse Oplysninger om J. Worms Manuskriptsamling ere fremsatte af Sognepræst Vilh. Bang i „Kirkehistoriske Samlinger“ R. 3, B. 6.

Bindebreve, Bryllupsvers m. m. En Del af Manuskripterne ere ved Sognepræst Vilh. Bang aftrykte i „Kirkehistoriske Samlinger“, „Samlinger til jydsk Historie og Topografi“ og „Theologisk Tidsskrift“.

For at Biblioteket, der ikke saa sjældent udlaante Bøger til andre end Skolens Lærere og Disciple, kunde blive til Nytte for en større Kreds, indgav Rektor Iversen i 1888 følgende Andragende til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet:

Det er i de senere Aar blevet mere og mere almindeligt at forlange Bøger til Laan fra Skolens Bibliothek, og man har saavidt muligt imødekommet slige Ønsker fra Personer, om hvem man vidste, at de ikke paa andre Maader kunde skaffe sig de attraaede Oplysninger og Kundskaber. Da det nu maa erkendes, at et offentligt Bibliothek kan stifte stor Nytte til Oplysnings og almindelig Dannelses Udbredelse, og da Skolens Bibliothekar, Adjunkt Steenberg, er villig til at paatage sig den med Udlaan forbundne Ulejlighed, tillader jeg mig at udbede mig det høje Ministeriums Tilladelse til at aabne Skolens Bibliothek for Udlaan, dog med de Indskrænkninger og nærmere Bestemmelser, som vi, med det høje Ministeriums Approbation, maatte finde det nødvendigt og hensigtsmæssigt at fastsætte.

Horsens lærde Skole, den 15. Januar 1888.

Iversen.

Paa denne Skrivelse svarede Ministeriet følgende:

Ministeriet for
Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Kjøbenhavn, d. 27. Januar 1888.

Efter Modtagelsen af Hr. Rektorens Indstilling i behagelig Skrivelse af 15 dennes meddeler Ministeriet herved sit Samtykke til at aabne Skolens Bibliothek til Udlaan for Personer i Byen og Omegnen, dog med de Indskrænkninger og nærmere Bestemmelser, som De efter Forhandling med Bibliothekaren selv maatte finde det nødvendigt og passende at fastsætte. Om de eventuelle Bestemmelser i saa Henseende imødeser man en nærmere Indberetning fra Dem.

J. F. Scavenius.

A. Asmussen.

Til
Rektor for Horsens lærde Skole.

Ministeriet har derefter stadfæstet følgende
Regler for Udlaan fra Bibliotheket:

1. Bibliotheket er aabent for Udlaan hver Torsdag Eftermiddag Kl. 2—3. Udenfor denne Tid er ingen berettiget til at forlange Udlaan fra Bibliotheket. Udenbys boende, som ville laane Bøger, maa derfor i Almindelighed her i Byen have en paalidelig Mand, der besørger Afhentningen og Afleveringen. I Skolens længere Ferier (Sommerferie, Juleferie, Paaske og Pintseferie) sker intet Udlaan.
2. Bibliothekaren er berettiget til af ham ubekjendte Laanere at forlange et Sikkerhedsbevis fra en vederhæftig Mand, der indestaar for den rette Tilbagelevering af de udlaante Bøger.
3. For enhver Bog, der laanes, udsteder og afleverer Laaneren et enkelt Bevis, saaledes at der paa hver Bevissedel ikke anføres flere end et Værk. Fremdeles angives Bogens Trykkeaar og Format samt ved større Værker Bindantallet. Endelig skal enhver Seddel være forsynet med Datum og Laanerens Adresse.
4. Ingen er berettiget til at beholde de laante Bøger længere end en Maaned. En Forlængelse af Laanet kan dog efter Omstændighederne tillades, hvis ingen imidlertid har forlangt Bogen.
5. De Bøger, som nogen beholder over en Maaned, er Bibliotheket berettiget til at kræve tilbage, saaledes at Laaneren afholder de Udgifter, der ere forbundne hermed.
6. Enhver Laaner er i alle Maader ansvarlig for de Bøger, han har til Laans. Ingen maa ved tilskrevne Bemærkninger eller Indstregninger eller paa anden Maade tilsmudse Bøgerne. Bringes en Bøg beskadiget tilbage, er Bibliotheket berettiget til paa Laanerens Regning at anskaffe et nyt Exemplar af Bogen, mod at det gamle bliver Laanerens Ejendom.
7. Kataloger over Bogsamlingen kunne faas til Laans for kortere Tid.
8. Fra Udlaan undtages i Almindelighed: 1) Manuskripter, 2) kostbare Billedværker, Kort og sjældne Bøger, 3) Ordbøger samt de Bøger, der findes i Skolens Haandbibliothek, 4) Skolebøger, 5) alle Slags blot underholdende Bøger.
9. De under 1—3 i forrige Paragraf anførte Bøger ville i Almindelighed efter nærmere Aftale med Bibliothekaren kunne benyttes paa selve Bibliotheket, ligesom der kan gives Tilladelse til ogsaa at benytte andre Bøger paa Bibliotheket.

Fra 1ste Maj 1888 har da Horsens lærde Skoles Bibliotek været et offentligt Bibliotek ¹⁾. Udlaanets Størrelse har i de forløbne Aar været følgende:

1888—89 c. 500 Bd.	1892—93 677 Bd.	} til indenbys Laanere 456. } til udenbys Laanere 221.
1889—90 c. 350 Bd.	1893—94 698 Bd.	
1890—91 c. 350 Bd.	1894—95 926 Bd.	} til indenbys Laanere 587. } til udenbys Laanere 111. } til indenbys Laanere 688. } til udenbys Laanere 238.
1891—92 ²⁾ c. 250 Bd.		

Til Skolens Disciple udlaanes desuden aarlig 200—300 Bind. Udlaanet til Lærerne er ikke optalt.

Det sidste Aars Udlaan fordele sig saaledes over Bibliotekets enkelte Afdelinger:

Historie 264 Bd.
Nationallitteratur ³⁾ 148 Bd.
Skrifter af blandet Indhold 119 Bd.
Geografi og Rejser 94 Bd.
Teologi 63 Bd.
Naturvidenskab 61 Bd.
Filosofi 55 Bd.
Litteraturhistorie 42 Bd.
Undervisningsvæsen 31 Bd.
Rets- og Statsvidenskab 10 Bd.

Sprogvidenskab, Klassisk Oldtidsvidenskab, Æstetik, Matematik, Lægevidenskab, Tekniske Videnskaber hver under 10 Bd.

Paa Biblioteket benyttes aarlig ca. 30 Bd.

1) Følgende andre lærde Statsskolers Biblioteker ere offentlige: Frederiksborg lærde Skoles Bibliotek, Sorø Akademis Bibliotek, Rønne lærde Skoles Bibliotek, Aalborg Stifts, Amts og Katedralskoles forenede Bibliotek, Randers lærde Skoles Bibliotek, Aarhus Stifts og Katedralskoles forenede Bibliotek. Men ogsaa fra de andre lærde Skolers Biblioteker finder der under forskellige Former Udlaan Sted til andre end Skolens Lærere og Disciple.

2) Biblioteket var paa Grund af Omflytning og Revision lukket fra 15. Decbr. 1891 til 1. Marts 1892.

3) Dansk Skønlitteratur udlaanes i Regelen ikke.

Det er oftere blevet foreslaaet, at de lærde Skolers Biblioteker skulde søge at tjene som Arkiv for deres Bys og dens Omegns Historie. For at realisere denne Plan udsendte Horsens lærde Skoles Bibliotek i 1893 gennem Byens Blade følgende Opfordring:

Da det vil have en ikke ringe Betydning, at der her i Byen findes et samlet og let tilgængeligt Materiale til Brug for dem, der ønske Oplysning om Horsens og dens Omegn i Fortid og Nutid, vil Horsens lærde Skoles Bibliotek søge at samle de trykte Beretninger o. lign., der kunne tjene til Oplysning om Horsens og dens Omegns Historie. Hos mange af Byens og Omegnens Beboere vil der vistnok blandt gamle, gemte Sager findes meget, der kan have Værd i en saadan Samling. Hvad der maatte findes heraf, beder Biblioteket om at maatte faa skænket og indsendt under Adresse: Horsens lærde Skoles Bibliotek. Særlig vilde Biblioteket sætte Pris paa at modtage:

1. Love og Beretninger fra Lav, Foreninger og Selskaber, der have virket eller virke i Byen og Omegnen.
2. Billeder fra Horsens og Omegn saavel ældre som nyere.

Biblioteket tillader sig tillige at anmode de Foreninger og Selskaber, som aarlig udgive trykte Beretninger, om at sende et Eksemplar af disse til Biblioteket.

Horsens, i Maj 1893.

Andr. Sch. Steenberg,
Skolens Bibliotekar.

Denne Opfordring er bleven efterkommet saavel af Foreninger, som af Private. Biblioteket har haft den Glæde at modtage Love og Beretninger fra de fleste af de i Byen virkende Foreninger og en Del saa vel ældre som nyere Billeder. Men der vilde sikkert kunne samles langt mere, naar Byens og dens Omegns Beboere havde større Interesse for Bibliotekets Arbejde med denne Sag.

Det var en Borger i Horsens, som for 150 Aar siden lagde Grunden til Horsens lærde Skoles Bibliotek. Hans Tanke var at stifte en Bogsamling til

Brug for Skolens Rektor og Lærere. Nu søger Biblioteket desuden at være til Gavn for Horsens og dens Omegn, dels ved at tilbyde Udlaan af Bøger til enhver, der søger Kundskab, dels ved at samle et Arkiv for Byens og dens Omegns Historie. Men hvor stor Nytte det ad disse Veje vil kunne stifte, afhænger jo ikke alene af Biblioteket. Maatte den, der skal skrive Bibliotekets Historie i de næste 50 Aar, kunne berette om Bibliotekets kraftige Vækst, om Skolens Læreres og Disciples flittige Brug af Biblioteket og om et godt Samarbejde mellem Biblioteket og Horsens Bys og dens Omegns Beboere.

II.

EFTERRETNINGER

OM

HORSENS LÆRDE SKOLE

FOR SKOLEAARET 1894-95.

VED

A. NEERGAARD.

I. Afgangsprøverne.

Som Censorer ved Afgangsprøverne i 1894 fungerede:

Professor, Dr. Gertz, Undervisningsinspektionens Formand, som deltog i Bedømmelsen af Latin i VI og IV stud. Kl. samt Græsk i VI Kl.

Dr. Kaalund: Dansk og Oldnordisk i VI Kl. samt Dansk i IV Realkl.

Overlærer Kleisdorff: Engelsk i VI Kl. og IV Realkl.

Professor Krüger: Matematik i VI, IV stud. Kl. og IV Realkl. samt Naturlære i VI M.

Sproglærer Michelsen: Fransk i VI Kl. og IV Realkl.

Overlærer Ramsgaard: Tysk i VI, IV stud. Kl. samt IV Realkl.

Dr. Starcke: Historie i VI Kl. og IV Realkl.

Cand. mag. Stockmarr: Geografi og Naturhistorie i IV stud. Kl. og IV Realkl.

i. Til Afgangsprøven for studerende indstillede sig 7 Kandidater, 4 af den sproglig-historiske og 3 af den matematisk-naturvidenskabelige Retning, der alle bestode med følgende Karakterer:

Dimittenderne af den sproglig-historiske Retning.	Dansk Stil I.	Dansk Stil II.	Dansk og Oldn.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Lat. Version.	Latin læst.	Latin ikke læst.	Græsk.	Naturalære.		Hoved- karakter.	Points.
L. C. Birch, f. 13. Marts 1876.	øg	+øg	mg.	•+øg.	mg.	øg	øg	+øg	øg	øg	mg.		<i>Anden K.</i>	80½
H. C. O. Brondt, f. 19. November 1874.	+øg	øg	mg.	+øg.	•+øg.	mg.	øg	•+øg.	øg	mg.	•+øg.		<i>Anden K.</i>	80½
H. R. Grumme, f. 11. September 1876.	+øg	•+øg	+mg.	mg.	mg.	+øg	+øg	•+øg.	mg.	mg.	øg		<i>Forste K.</i>	86½
S. Madsen, f. 22. Februar 1876.	mg.	mg.	+mg.	mg.	uøg.	uøg.	•+øg.	•+øg.	mg.	mg.	•+øg.		<i>Forste K.</i>	100½
Dimittenderne af den mat.-naturv. Retning.	Dansk Stil I.	Dansk Stil II.	Dansk og Oldn.	Fransk.	Engelsk eller Tysk.*	Historie.	Aritmetik skr.	Aritmetik mundtl.	Geometri skr.	Geometri mundtl.	Fysik, mekanisk.	Fysik, kemisk.	Hoved- karakter.	Points.
K. L. Møller, f. 10. August 1876.	mg.	•+mg.	+øg	øg	•+øg.	mg.	+mg.	+mg.	øg	•+øg.	mg.	•+øg.	<i>Forste K.</i>	92½
A. N. Otterstrøm, f. 16. Juni 1875.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.*	•+mg.	uøg.	+mg.	+mg.	uøg.	+mg.	+mg.	<i>Forste K.</i>	100
K. Winther, f. 28. Februar 1876.	•+mg.	øg	mg.	•+øg.	•+øg.	+øg	•+mg.	•+øg.	øg	mg.	•+øg.	uøg.	<i>Forste K.</i>	95

Til 1ste Karakter med Udmærkelse kræves 105 Points, til 1ste Kar. 84 P., til 2den Kar. 63 P., til 3dje Kar. 42 P.

2. Almindelig Forberedelseksamen bestode alle Disciplene i IV Realklasse med følgende Karakterer:

Dimittenderne.	Dansk Sül.	Dansk.	Engelsk.	Tysk.	Fransk.	Historie.	Geografi.	Naturhistorie.	Regning.	Aritmetik.	Geometri.	Naturlære.	Orden m. skriftfl. Arbejder.	Points.
E. G. Brøchner, f. 9. Februar 1878.	mg. +.	g. +	g. +	g.		g. +	g. +	g. +	mdl. +	g.	tg.	g. +	g. +	70½
M. P. Hansen, f. 11. Februar 1876.	mg.	ug. +.	mg.	mg. +		ug. +.	mg.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	mg. +	112½ Udm
J. F. C. O. Helms, f. 13. Maj 1878.	g.	g. +	g. +.	mg. +		g. +	g. +.	tg. +.	g. +.	g. +.	tg. +.	g.	g. +	60
J. Jensen, f. 28. December 1878.	mg. +.	mg.	g. +	mg. +.		g.	mg.	g. +	ug.	ug. +.	mg.	mg. +	mg. +.	98½
K. D. Mygind, f. 26. Marts 1877.	mg. +.	mg. +.	mg. +.	mg. +	g. +	tg.	g. +	mg.	mdl. +	tg.	tg.	mg. +.	mg.	75½
Aa. Møller, f. 16. Maj 1878.	g. +	mg. +.	mg. +.	mg.	mg. +.	mg. +.	mg.	mg. +	mg. +.	g. +	g. +	ug. +.	mg. +.	102½
B. Præstrud, f. 14. September 1877.	mg. +.	mg. +.	g.	mg.		mdl. +	g.	g. +	mg. +	ug.	mg. +.	tg. +	mg.	79½
J. Quist, f. 15. Juli 1878.	mg. +.	mg.	mg. +.	mg. +.		g. +	mg.	mg. +	g. +	mg. +.	g. +.	ug.	mg.	96½
C. E. Schwensen, f. 15. Oktober 1877.	g. +.	mg. +.	g. +	g.	g. +.	ug. +.	mg. +.	mg.	g. +	tg. +.	tg. +.	mg.	g. +	76

Til „Bestaaet med Udmærkelse“ kræves med 3 fremmede Sprog 120 Points, med 2 fr. Spr. 112½ P. Til „Bestaaet“ med 3 fr. Spr. 48 P., med 2 fr. Spr. 45 P.

3. Til IV Klases Hovedeksamen indstillede sig 13 Disciple, som fik følgende Karakterer:

Eksaminanderne.	Dansk Stil.	Fransk.	Tysk.	Latin.	Græsk.	Historie.	Geografi.	Naturhistorie.	Aritmetik.	Geometri.	Naturalære.	Points.	Points i deafsluttede Fag.
O. V. P. Christensen, f. 8. April 1878.	mg. +	mg.	ug. +.	g. +.	mg. +	tg.	mg.	mg. +.	mg. +	mg.		65½	35½
J. Drost, f. 24. Juni 1877.	g. +	mg. +.	mg. +.	tg.		g. +	g. +	mg.	mg. +	g. +	mg.	58½	21
H. Hastrup, f. 22. Juli 1878.	mg.	ug. +.	mg. +	mg. +	mg. +	ug. +.	mg.	mg. +.	mg.	mg.		79	34½
R. N. Hjerrild, f. 4. Juni 1876.	mg.	mg.	mg.	tg. +	g. +.	mg. +	g.	g.	g.	g. +		57½	27½
O. W. Jensen, f. 3. Januar 1878.	mg. +.	mg. +.	mg. +.	g.	g. +	mg. +	mg. +	g. +	g.	mdl. +		54½	20
H. F. Jørgensen, f. 8. August 1877.	mg.	ug.	ug.	mg.	mg. +	mg. +	ug.	ug. +.	ug. +.	ug.		83	39½
K. G. Konradsen, f. 23. August 1877.	mg. +.	mg.	mg. +	mg.	ug. +.	g. +	ug. +.	g.	mg. +.	mg.		74	33½
N. P. Nielsen, f. 23. Juni 1877.	mg.	ug.	mg. +.	mg.	mg. +	mg.	ug. +.	ug. +.	ug. +.	mg.		79½	36½
G. B. Nyegaard, f. 11. September 1877.	g. +	mg. +.	mg. +.	g.	mg. +.	tg. +	mg. +.	g. +	g.	tg. +		56½	25½
Aa. Pedersen, f. 23. Juli 1878.	g. +.	g. +	g. +	mdl.		g. +	tg.	tg.	tg. +	tg. +	g.	22½	÷ 1
S. C. C. Pedersen, f. 30. August 1878.	mg. +	ug. +.	ug.	mg. +	ug. +.	ug. +.	mg.	ug. +.	mg. +	ug.		83	38
S. P. Stensballe, f. 23. Maj 1877.	mg.	mg.	mg. +.	g. +	mg. +.	mg.	mg. +.	mg. +	mg.	g.		70½	32
H. C. V. v. Thun, f. 26. Juni 1878.	mg.	ug. +.	ug. +.	mg. +.		mg. +.	ug.	ug.	ug.	ug. +.	ug.	81	36½

Til at bestaa Eksamen kræves 33 Points, i

Til Prøven i mundtlig og skriftlig Latin indstillede sig 2 Privatister, Frøken F. A. Calundann og C. J. H. Madsen, der begge bestode med g ÷.

Prøven i Græsk bestod W. Jacobsen, Discipel i V Kl., med g.

Til de skriftlige Prøver modtoges fra Ministeriet følgende Opgaver:

Afgangseksamen for studerende:

I. Fælles Opgaver:

Dansk Stil (fri Opgave).

Om Foreningers Betydning for Enkeltmand og for Samfundet.

Dansk Stil (bunden Opgave).

Om Luftballoner og Luftsejlsads.

II. Særlige Opgaver for den sproglig-historiske Retning:

Fransk Stil.

Dronningen begyndte, skriver Greven af La Marck, med at sige til mig, at hun for to Maaneder siden i Forbindelse med Kongen havde taget den Beslutning at nærme sig til Grev Mirabeau, og at de vare blevne enige om at hevende sig til mig for at opnaa det. Hun gentog for mig, hvad hun havde sagt mig nogle Maaneder i Forvejen, nemlig¹⁾ at hun aldrig havde næret den mindste Tvivl om, at jo min Forbindelse med Grev Mirabeau udelukkende havde til Hensigt²⁾ at være Kongen til Nytte. Hun spurgte mig dernæst i en vis nysgerrig og forlegen Tone, om jeg troede, at Mirabeau slet ikke havde haft Del i Rædslerne den 5. og 6. Oktober. Jeg bevidnede da, at han tildels havde tilbragt disse tvende Dage hos mig, og at vi spiste sammen under fire Øjne, da man meldte Pariserpøbelens Ankomst til Versailles. Jeg tilføjede, at jeg dengang meget havde ønsket, at Kongens Ministre havde kunnet høre de Anskuelser, der bleve udtalte ved denne Samtale under fire Øjne, og især, at de maatte have forstaaet at tilegne sig³⁾ dem.

¹⁾ nemlig = c'est que. ²⁾ udtr. „havde til eneste Hensigt“. ³⁾ tilegne sig = adopter.

Latinsk Version.

Anno p. u. c. DCCXI quum novi consules C. Pansa et A. Hirtius Kalendis Januariis senatum de omni rei publicæ statu consulerent, necesse erat mentionem fieri etiam de M. Antonio, qui eo ipso tempore D. Brutum Mutinæ inclusum obsidebat. Tum

Q. Fufius Calenus, primus sententiam rogatus, legatos ad Antonium de pace mittendos censuit; sed M. Cicero, ab ejus sententia vehementer dissentiens, nullos legatos mitti, acta M. Antonii rescindi, præmia C. Cæsari Octaviano ceterisque, qui contra eum rem publicam defendissent, decerni placere sibi dixit. Ex ejus oratione hæc excerptimus:

„Venio ad C. Cæsarem, patres conscripti, qui nisi fuisset, quis nostrum esse potuisset? Advolabat ad urbem a Brundisio homo impotentissimus, ardens odio, animo hostili in omnes bonos, cum exercitu, Antonius. Quid hujus audaciæ et sceleri poterat opponi? Nondum ullos duces habebamus, non copias; dandæ cervices erant crudelitati nefariæ; fugam quærebamus omnes, quæ ipsa exitum non habebat.¹⁾ Quis tum nobis, quis populo Romano obtulit hunc divinum adolescentem deus, qui, quum omnia ad perniciem nostram pestifero illi civi paterent, subito præter spem omnium exortus prius confecit exercitum, quem furori M. Antonii opponeret, quam quisquam hoc eum cogitare suspicaretur? Magni honores habiti sunt Cn. Pompejo, quum esset adolescens, et quidem jure; subvenit enim rei publicæ; sed et ipse ætate multo robustior, et militum ducem quærentium studium paratius, et ipsum belli genus aliud erat. Non enim omnibus Sullæ causa grata erat: declarat multitudo proscriptorum, tot municipiorum maximæ calamitates. Cæsar autem multis annis minor veteranos, cupientes jam requiescere, armavit; eam complexus est causam, quæ esset senatui, quæ populo, quæ cunctæ Italiæ, quæ dis hominibusque gratissima. Et Pompejus ad Sullæ maximum imperium victoremque exercitum accessit; Cæsar se ad neminem adjunxit, ipse princeps exercitus faciendi et præsidii comparandi fuit. Pompejus adversariorum partibus agrum Picenum²⁾ habuit inimicum; Cæsar ex Antonii amicis, sed amicioribus libertatis, contra Antonium confecit exercitum. Pompeji opibus Sulla regnavit; Cæsaris præsidio Antonii dominatus oppressus est. Demus igitur imperium Cæsari, sine quo res militaris administrari, teneri exercitus, bellum geri non potest; sit pro prætore: qui honos quamquam est magnus illa ætate, tamen ad necessitatem rerum gerendarum, non solum ad dignitatem valet.“

¹⁾ exitum non habet: fører ikke til noget Maal. ²⁾ I ager Picenus havde Pompejus store Godser og ypperlige Forbindelser, saa at det faldt ham let dér at faa den Hær samlet, som han tilførte Sulla. Cæsar fik nogle af Antonius's Legioner til at svigte ham og træde i Tjeneste hos sig.

III. Særlige Opgaver for den matematisk-naturvidenskabelige Retning:

Beregningsopgave.

I en konveks, indskrivelig Firkant ABCD ere

$$AC = 30,408; \quad BD = 27,614; \quad \angle A = 123^{\circ} 17' 45'';$$

$$\angle AOD = 64^{\circ} 35' 19'',$$

idet O er Diagonalernes Skæringspunkt. Beregn Firkantens øvrige Vinkler, den omskrevne Cirkels Radius og Siderne.

Aritmetik.

1. Ligningen

$$x^5 - 7x^4 + 13x^3 - 17x^2 - 18x + 20 = 0$$

er tilfredsstillet af $x = 1 - 2\sqrt{-1}$; find de andre Rødder.

2. Find den største Værdi, som

$$y = 2 + x\sqrt{6} - 3x^2$$

kan faa for reelle Værdier af x .

3. Bevis, at

$$\begin{vmatrix} a & b & c & d \\ b & a & d & c \\ c & d & a & b \\ d & c & b & a \end{vmatrix} = (a + b + c + d) \begin{vmatrix} 1 & b & c & d \\ 1 & a & d & c \\ 1 & d & a & b \\ 1 & c & b & a \end{vmatrix}$$

og opløs derpaa den første Determinant i fire Faktorer af første Grad.

Projektionstegning.

Først tegnes Billederne af en ret Linie, hvis Spors vandrette Billeder begge ere givne, og hvis Vinkel med den vandrette Billedplan er 45° .

Dernæst tegnes Skæringslinierne mellem Billedplanerne og en Omdrejningscylinderflade, som har den rette Linie til Akse, og hvis Radius har en given Længde.

Geometri.

1. Konstruer et Trapez, der skal have samme Areal som et givet Kvadrat, af de to Sider, som ikke ere parallelle, og den Linie, der forbinder de parallelle Siders Midtpunkter.

Hvor mange Løsninger kan Opgaven faa?

2. Fire lige store Kugler røre hverandre saaledes, at enhver af dem rører de tre andre; de ere omskrevne med en Kegleflade, som rører en af dem langs en Cirkel og de tre andre i hver sit Punkt.

Find denne Kegleflades Toppunktsvinkel.

3. Find Ligningen for en Cirkel, som gaar gennem Koordinaternes Begyndelsespunkt (retvinklet System) og rører de to Linier

$$3x + 2y = 0 \text{ og } 3x - 2y = 1.$$

Almindelig Forberedelseseksamen og fjerde Klasses Hovedeksamen:

Aritmetik.

1. Find x og y af Ligningerne

$$x^2 - y^2 = 45$$

$$\text{og } \frac{5}{x+y} - \frac{3}{x-y} = \frac{2}{3}$$

2. Hvor mange Favne Træ indeholdt en Skov for 12 Aar siden, naar den nu indeholder 27300 Favne, og den aarlige Tilvækst er $1\frac{3}{4}$ pro Cent?

3. Paa et Dobbeltspor møde et Iltog og et Godstog hinanden. En rejsende i Iltoget lægger Mærke til, at Godstoget, der er 200 Fod langt, bruger 4 Sekunder om at køre forbi ham. Hvor mange Fod i Sekundet kører Godstoget, naar Iltoget kører 30 Fod pr. Sekund? — Hvor mange Sekunder vilde den rejsende have brugt om at komme forbi Godstoget, hvis Togene havde kørt i samme Retning.

Geometri.

1. Et Trapez er indskrevet i en Cirkel med Radius r ; den ene af de parallelle Sider afskærer en Bue paa 90° , og de to Sider, der ikke ere parallelle, afskære Buer, som tilsammen ere 90° . Find Trapezets Areal.

2. I en retvinklet Trekant ere Kateterne a'' og b'' . Over en af disse som Diameter er der tegnet en Cirkel; find Længderne af de Stykker, hvori Cirklen deler Hypotenusen, udtrykke ved a og b . Ekspl. $a = 1,2$, $b = 0,5$.

3. Et Parallelogram er givet. Konstruer en ligebenet Trekant, der har samme Areal som Parallelogrammet, og hvis Toppunktsvinkel er lig med en af Parallelogrammets Vinkler.

Dansk Stil (Alm. Forberedelseseksamen).

Beskriv en Sørejse.

Praktisk Regning (Alm. Forberedelseseksamen).

1. En Købmand køber 838 Tdr. 7 Skpr. Korn for 9 Kr. 12 Øre pr. Td. og sender Kornet til Tyskland. Omkostningerne ved Forsendelsen udgøre 589 Kr. 32 Øre, og desuden maa han betale $5\frac{1}{2}$ pro Cent af de nævnte Udgifter i Assurance og Told.

I Tyskland sælges Kornet saaledes, at Købmanden i alt tjener $11\frac{1}{4}$ pro Cent. Naar de 400 Tønder betales med 12 Rm. pr. Td. og Resten med 14 Rm. pr. Td., hvor stort et Svind maa der da have været? — 10 Rm. = 9 Kr.

2. Fire Personer (A, B, C og D) dele en Arv saaledes, at A faar en Tredjedel, B en Fjerdedel, C en Ottendedel og D Resten. D sætter sin Part i en Sparekasse, der giver $3\frac{1}{2}$ pro Cent i aarlig Rente, og faar 937 Kr. 86 Øre i Rente (simpel Rente) for 2 Aar 5 Maaneder. Hvor stor var Arven, hvor stor hver af de fire Parter?

Engelsk Version (Alm. Forberedelseseksamen).

In his „Tour in Ireland 1776—1779“ Mr. Arthur Young makes among others the following remarks about the people: Dancing is very general among the poor people, almost in every cottage. Dancingmasters travel through the country from cottage to cottage, with a piper¹⁾ or blind fiddler²⁾, and the pay is sixpence a quarter. Weddings³⁾ are always celebrated with much dancing, and a Sunday rarely passes without a dance. There are very few among them who will not, after a hard day's work, gladly walk seven miles to have a dance. They are said to have many particular customs and habits connected with weddings and marriages. Thus it is a very ancient custom among the poor people in the country, that a number of neighbours fix upon⁴⁾ some young woman that ought, as they think, to be married. They also agree upon a young fellow as a proper husband for her. As soon as this point is determined, they send to the fair one's cottage to inform her that on the following Sunday „she is to be horsed“⁵⁾, that is, carried on the men's backs. She must then provide whisky and cider⁶⁾ for a treat⁷⁾, as all will pay her a visit. As soon as she is „horsed“, a hurling match⁸⁾ begins, in which the young fellow appointed for her husband has the eyes of all the company fixed upon him. If he comes off conqueror, he is certain to be married to the girl, but if another is victorious, he certainly loses her, for she is to be the prize⁹⁾ of the victor. These trials are not always finished in one Sunday; they take sometimes two or three. The hurling is a sort of cricket, but instead of thro-

wing the ball in order to knock down a wicket¹⁰⁾, the aim is¹¹⁾ to pass it through a bent stick, the ends of which are stuck in the ground.

1) piber, Piber. 2) fiddler, Spillemand. 3) wedding, Bryllup. 4) to fix upon, at udpege. 5) to be horsed overs.: op at ride. 6) cider, Æblemost. 7) treat, Traktement, Gilde. 8) hurling match, Boldspil. 9) price, Kamppris. 10) wicket, Gærde. 11) the aim is, det gælder.

Latinsk Stil (Fjerde Klasses Hovedeksamen).

Da Romerne havde bemægtiget sig Italien, bleve de Naboer til Carthaginienserne, som allerede længe havde været mægtige paa Sicilien. Det var derfor let at forudse, at disse to saa magtsyge¹⁾ Folk vilde komme i Krig med hinanden²⁾. Og virkelig³⁾ udbrød der snart en Krig, hvortil Aarsagen var denne. Mamertinerne, italiske Lejetropper⁴⁾, havde gjort Krigstjeneste⁵⁾ paa Sicilien. Paa Vejen⁶⁾ hjem bemægtigede de sig Messana og forsøgte at forsvare denne By imod Syracusanerne og Carthaginienserne. De bade derfor Romerne om Hjælp, og hvis de ikke havde opnaaet⁷⁾ den, vilde de næppe have holdt Byen. Men skønt det romerske Senat i Begyndelsen havde haft Betæneligheder⁸⁾, besluttede det dog — frygtende for, at Carthaginienserne ellers⁹⁾ skulde indtage Messana — at Hjælpen skulde bringes, og befalede i Aaret 264 f. Chr. F. Konsulen Appius Claudius at drage til Sicilien for at paaføre Carthaginienserne og Kong Hiero af Syracusæ Krig. Det saa ud til¹⁰⁾, at Carthago havde Fordelen paa sin Side¹¹⁾. Dog var Appius ikke uheldig¹²⁾, og da Hiero ikke længe efter bad Romerne om Fred, indrømmede de ham den med Glæde; thi de plejede, som I vide, at dele deres Modstandere, for at de kunde herske over dem.

1) magtsyge = begærlige efter at herske (dominari). 2) inter se congregati. 3) re vera. 4) milites conducticii Italici. 5) at gøre Krigstjeneste = militare. 6) udtrykkes ved Partic. af redeo. 7) at opnaa = impetrare. 8) at have Betæneligheder = hæsitare. 9) alioquin. 10) udtrykkes ved videri. 11) at have Fordelen paa sin Side = være overlegent (superior). 12) at være uheldig = male rem gerere.

Dansk Stil (Fjerde Klasses Hovedeksamen).

Afrikas Floder og deres Betydning for Civilisationen.

Den sidste Opgave er i Henhold til Ministeriets Cirkulære af 25de Juli 1893 given af Skolen.

Til Prøven i Latin for Farmaceuter indstillede sig 2 Eksaminander, af hvilke Aa: Møller bestod med Karakteren mg., S. A. Sørensen med g. +.

II. Disciplene.

Ved Afslutningen af forrige Aars Beretning var Discipelantallet 114. Af disse udgik J. J. Rasmussen af II Rr og J. K. Hincke af I Rr inden Eksamen, og efter bestaaet Eksamen 7 af VI, 9 af IV Rr og 1 af IV S, nemlig J. Drøst. Efter Hovedeksamen udmeldtes A. F. Glud af II Rr, N. C. A. Ammundsen, E. Møller og G. V. A. Nielsen af I S. Af de øvrige opflyttedes til VI 6 (af 8 Disciple i V), til V 11 (af 12 i IV S), til IV S 7 (alle i III S), til IV Rr 8 (af 14 i III Rr), til III S 11 (af 16 i II S), til III Rr 7 (af 11 i II Rr), til II S 9 (af 12 i I S), til II Rr 7 (af 11 i I Rr). I Sommerferien udmeldtes C. M. Bøving af III Rr og J. O. B. Hedemann af I Rr. Ved Skoleaarets Begyndelse optoges 29 Disciple. I Løbet af Aaret udmeldtes O. W. Jensen af V, E. Danielsen og F. L. A. P. Nielsen af IV Rr, H. P. Brøchner, V. Hansen og H. Iversen af III Rr, F. Qvist af II S, J. Federspiel, L. Federspiel, P. J. Jørgensen, C. Lund og E. Schwensen af II Rr, E. O. Andreasen og C. B. Lund af I Rr.

I Efteraaret havde vi den Sorg at miste en af Skolens allerflinkeste Elever, Thomas Aage Jensen, Discipel i II S, Søn af Lærer Jensen i Ry. Han var en særdeles vel begavet og ualmindelig flittig Dreng, som det var alle Lærerne en Glæde at arbejde med, da det var hans Liv og Lyst at tilægge sig saa mange Kundskaber som muligt og fuldt ud gøre sin Pligt i Skolen. Hans elskværdige Karakter gjorde ham ogsaa meget afholdt baade af

Lærere og Kammerater; det var derfor med stor Deltagelse, vi modtog Efterretningen om, at han efter et kort Sygeleje var afgaaet ved Døden.

Antallet er nu 103, hvoraf 54 indenbys og 49 udenbys.

I nedenstaaende Fortegnelse ere Disciplene opførte i Bogstavorden med Angivelse af deres Fødselsdag samt Faderens Stilling og Opholdssted, naar dette ikke er Horsens. I de studerende Klasser betegner M, at vedkommende Discipel hører til den matematiske Afdeling, i Realklasserne betegner r de Disciple, som ikke læse Fransk.

VI.

1. K. L. Bek, f. $3/_{10}72$ (afd. Malermester i Kattrup). 2. C. H. A. Lassen, f. $27/_{3}77$ (Distriktslæge). 3. M. P. Mikkelsen, f. $20/_{11}76$ (afd. Gaardejer paa Braa Mark). 4. S. O. Nyegaard M, f. $14/_{6}76$ (Præst i Ølsted). 5. C. E. Otterstrøm, f. $20/_{11}76$ (Præst i Tyrsted). 6. J. C. B. Petersen, f. $10/_{4}77$ (Mineralvandsfabrikant).

V.

1. O. V. P. Christensen, f. $8/_{4}78$ (Købmand). 2. H. Hastrup, f. $22/_{7}78$ (Distriktslæge i Hornsyld). 3. R. N. Hjerrild, f. $4/_{6}76$ (Gaardejer i Ørnstrup). 4. W. Jacobsen, f. $30/_{1}77$ (Godsforvalter). 5. J. M. Johansen M, f. $11/_{1}76$ (Smed). 6. H. F. Jørgensen, f. $8/_{8}77$ (Lærer i Vejle). 7. K. G. Konradsen, f. $23/_{8}77$ (Præst i Hvirring). 8. Christian Johan Henrik Madsen M, f. $25/_{7}76$ (Kammager). 9. N. P. Nielsen, f. $23/_{6}77$ (Gaardejer i Tyrsted). 10. G. B. Nyegaard, f. $11/_{9}77$ (Præst i Ølsted). 11. S. C. C. Pedersen, f. $30/_{6}78$ (Stationsforvalter i Gramrode). 12. S. P. Stensballe, f. $23/_{5}77$ (Driftsbestyrer i Tørring). 13. H. C. V. v. Thun M, f. $26/_{6}78$ (Herredsfuldægtig i Sønder-Bjerre).

IV S.

1. C. J. Christensen, f. $24/879$ (Gaardejer i Vinten).
2. J. H. Christensen M, f. $19/977$ (Lærer i Grumstrup).
3. N. P. Christensen M, f. $29/679$ (Gaardejer i Enner).
4. N. C. Dragsted, f. $25/579$ (Skomagermester). 5. G. Lange M, f. $7/380$ (Læge). 6. Aa. Pedersen M, f. $23/778$ (Dyrlæge). 7. L. P. Rasmussen, f. $6/680$ (Købmand). 8. C. W. de Wolff, f. $19/1278$ (afd. Købmand).

IV Rr.

1. K. R. Langhorn r, f. $29/378$ (Forpagter paa Christiansminde). 2. A. J. Nørgaard r, f. $15/478$ (Møllejer, Rask). 3. S. P. Pedersen r, f. $13/776$ (Gaardejer i Vinten). 4. K. A. Petersen r, f. $29/178$ (Købmand). 5. E. J. Rasmussen, f. $19/1178$ (afd. Formand). 6. L. O. C. Ring, f. $27/779$ (Kalkværks-ejer i Mønsted). 7. K. J. F. Viinsted r, f. $3/978$ (Apoteker).

III S.

1. H. Christoffersen, f. $11/1179$ (afd. Tømrer).
2. V. E. Elberling, f. $13/280$ (afd. Redaktør). 3. F. J. Jensen M, f. $30/680$ (Malermester). 4. Jens Lauritz Jensen M, f. $10/1078$ (Præst i Ansager). 5. A. C. Jurisch, f. $23/281$ (Overværkmester). 6. A. J. Juulsen, f. $23/879$ (Lærer i Uth). 7. C. T. Levinsen, f. $13/480$ (Købmand). 8. F. F. S. Nielsen M, f. $5/180$ (Hotel-ejer). 9. C. V. T. Otterstrøm, f. $23/181$ (Præst i Tyrsted). 10. H. V. Viinsted, f. $4/780$ (Apoteker). 11. A. Winther, f. $1/880$ (Lærer i Lindved). 12. O. C. E. Wraae M, f. $9/680$ (Adjunkt).

III Rr.

1. H. C. Buemann r, f. $14/1078$ (Malermester).
2. A. U. Davidsen r, f. $10/1279$ (Jærnbaneekspedient i Hedensted). 3. A. M. L. Hansen, f. $15/179$ (afd. Tandlæge). 4. E. Langhorn, f. $8/380$ (Forpagter paa

- Christiansminde). 5. J. P. W. K. Madsen r, f. $2\frac{1}{9}78$ (Kæmner). 6. C. B. Richter, f. $2\frac{2}{5}80$ (Købmand). 7. E. Sander-Larsen, f. $9\frac{1}{9}79$ (Dyrlæge).

II S.

1. C. P. Clausen, f. $2\frac{1}{12}80$ (afd. Gaardejer i Stouby). 2. J. L. Goldmann, f. $26\frac{1}{12}80$ (Overtoldinspektør). 3. A. R. Heide, f. $12\frac{1}{1}81$ (Postekspeditør i Nørre Snede). 4. P. Herschend, f. $2\frac{1}{10}81$ (Overretssagfører). 5. H. V. Jacobæus, f. $6\frac{1}{2}81$ (Adjunkt). 6. J. N. Jensen, f. $19\frac{1}{2}81$ (Gaardejer i Vrønding). 7. Aksel Glud Konradsen, f. $26\frac{1}{11}80$ (Præst i Hvirring). 8. F. O. Lassen, f. $11\frac{1}{3}81$ (Distriktslæge). 9. P. C. B. Møller, f. $26\frac{1}{1}82$ (afd. Urmager). 10. V. P. Nielsen, f. $30\frac{1}{8}80$ (Lærer i Stenderup). 11. P. B. Petersen, f. $28\frac{1}{12}80$ (Malermester). 12. H. I. P. Stensballe, f. $1\frac{1}{1}80$ (Driftsbestyrer i Tørring). 13. A. Sørensen, f. $10\frac{1}{4}79$ (Købmand i Urlev).

II Rr.

1. C. A. Aggerbeck r, f. $13\frac{1}{7}81$ (Fabrikant). 2. H. C. Carstensen r, f. $6\frac{1}{9}80$ (Maskinmester). 3. W. T. J. S. Fuglede r, f. $10\frac{1}{12}80$ (Læderhandler). 4. J. P. E. Mørch, f. $8\frac{1}{9}80$ (Tømrermester). 5. O. C. T. P. Nielsen, f. $19\frac{1}{9}79$ (afd. Fabrikant). 6. J. Plenge, f. $10\frac{1}{7}80$ (Overretssagfører). 7. R. P. Viinsted r, f. $2\frac{1}{10}81$ (Apoteker).

I S.

1. Henrik August Juel Abildgaard, f. $13\frac{1}{10}82$ (Proprietær, Nørre Aldumgaard). 2. Jens Orten Bøving, f. $5\frac{1}{11}82$ (Herredsfoged i Brædstrup). 3. Erhard Colding, f. $24\frac{1}{12}82$ (Proprietær, Katrinelund). 4. Hans Peter Sophus Petersen Dragsted, f. $25\frac{1}{11}83$ (Skomagemester). 5. Frederik Christian Georgsen, f. $26\frac{1}{9}81$ (Tømrer, Tøyrsted). 6. Henrik Peter Henriksen, f. $24\frac{1}{11}82$ (Landbruger). 7. Frands Schlegel

Herschend, f. $\frac{6}{1}83$ (Overretssagfører). 8. Adolf Viggio Rudolf Huno v. Holstein-Rathlou, f. $\frac{9}{12}81$ (Stamhusbesidder, Rathlousdal). 9. Aage Christian Jacobæus, f. $\frac{22}{3}83$ (Adjunkt). 10. Anders Jørgensen, f. $\frac{30}{11}81$ (Gaardejer i Grumstrup). 11. Harald Magnus Erhard Mikkelsen, f. $\frac{8}{1}83$ (afd. Gaardejer paa Braa Mark). 12. Georg Christian Nielsen, f. $\frac{3}{9}82$ (Lærer). 13. Ole Lund Olesen, f. $\frac{7}{1}81$ (Gaardejer i Neder Bjerge). 14. Marius Pedersen, f. $\frac{7}{2}81$ (Møllejer i Haldrup). 15. C. F. O. Petersen, f. $\frac{30}{9}81$ (Mineralvandsfabrikant). 16. Carlove Plenge, f. $\frac{20}{3}82$ (Overretssagfører). 17. P. G. V. Therkelsen, f. $\frac{10}{6}81$ (Proprietær, Kejlstrupgaard). 18. Oskar Therkild Emil Therkildsen, f. $\frac{25}{16}82$ (Gaardejer i Lystrup). 19. Rasmus Christian Winther, f. $\frac{13}{10}82$ (Gaardejer i Hatting). 20. K. Øhlenschlæger, f. $\frac{11}{10}81$ (Købmand).

I Rr.

1. Georg Marckman Hansen, f. $\frac{12}{12}83$ (Telegrafbestyrer). 2. Hans Christian Hollesen r, f. $\frac{17}{6}82$ (Bestyrer af Rodvigsballe). 3. Rasmus Peter Høy, f. $\frac{11}{6}82$ (Skipper). 4. Svend Kampmann, f. $\frac{17}{6}82$ (Branddirektør). 5. Knud Harboe Meulengracht, f. $\frac{8}{2}82$ (Grosserer). 6. Hans Jørgen Møller r, f. $\frac{27}{9}81$ (Gaardejer i Hedensted). 7. Hans Thorup Marius Nielsen r, f. $\frac{6}{10}80$ (afd. Ølhandler). 8. Carl August Lauritz Petersen, f. $\frac{27}{8}82$ (Fabrikant). 9. S. Petersen, f. $\frac{12}{12}81$ (Hotelejer). 10. H. T. Therkildsen r, f. $\frac{15}{6}81$ (Proprietær i Klejs).

III. Lærerne.

I Lærerpersonalet er der ikke foregaaet nogen Forandring i Løbet af det sidste Aar.

IV. Undervisningen.

1. Fag- og Timefordelingen.

Rektor Neergaard: Græsk VI S og IV S, Tysk I S, I Rr og r	15 Tim.
Overlærer Müller: Dansk I S, I Rr og r, Latin II S og I S, Græsk III S.....	26 —
Overlærer Lohse: Latin VI S, Græsk V S, Tysk VI + V, IV S, IV Rr + r, III Rr, II S, II Rr og r.....	30 —
Adjunkt Buchwald: Matematik VI M, IV Rr og II S, Regning IV Rr, Naturlære VI S, V S, IV M + Rr og III M + Rr	32 —
Adjunkt Wraae: Dansk VI, V, IV Rr og r, Oldnordisk, Tysk III S, Latin III S, Old- tidskundskab III M	22 —
Adjunkt Iacobæus: Latin V, Oldtids- kundskab V M, Fransk VI, V, III S, II, I S og I R, Historie I S.....	30 —
Adjunkt Steenberg: Matematik III S, III Rr og I Rr, Regning III Rr, Natur- historie V M, III, II og I S, Geometrisk Tegning VI M, V M og IV M + III M..	29 —
Adjunkt Schmidt: Fransk IV S, IV R og III R, Historie VI, V, IV S, IV Rr, III S, III Rr, II S, II Rr og I Rr	28 —
Adjunkt Ottosen: Geografi, Naturhistorie IV og I Rr, Regning II Rr, I Rr og r, Tegning III r, II Rr og I Rr, Sang	29 —

Adjunkt Østerberg: Dansk II S, II Rr og r, Engelsk V, IV Rr, III Rr og I Rr, Matematik II Rr.....	25	Tim.
Adjunkt Petersen: Matematik VM, IV S og IS, Naturlære VIM og VM.....	30	—
Adjunkt Bjerre: Religion, Engelsk VI og II Rr, Dansk IV S, III S og III Rr, Latin IV S	31	—
Gymnastiklærer Jensen: Skrivning, Gym- nastik	26	—
Gymnastiklærer Martens: Gymnastik...	20	—
	<hr/> I alt 373 Tim.	

Det Antal Timer, der er tillagt hvert Fag, ses af omstaaende Tabel, paa hvilken Bogstaverne betegne Fællestimerne (F), de Timer, der ere tillagte den sproglige Afdeling (S), den matematiske Afdeling (M), de Disciple i Realklasserne, der have Frask (R), og dem, der ikke have dette Sprog (r).

De Timer, hvori Klasser have været kombinerede, betegnes med *.

I VI har M. P. Mikkelsen, i V R. N. Hjerrikt, H. F. Jørgensen og H. C. V. v. Thun haft Tyk, de andre Disciple Engelsk.

2. Oversigt over det i Skoleaaret 1894—95 udførte Arbejde:

Dansk og Oldnordisk.

I S. (Müller). *Agerskøvs* Læsebog, 4de Afdel., benyttet til Oplæsning og Analyse. *Bojesens* Sproglære. 1 Stil ugentlig.

I Rr. (Müller). Som I S. I r særkilt i en ugentlig Time mundtlige og skriftlige Øvelser.

II S. (Østerberg). Til Oplæsning er benyttet: *Rasmussens* fortællende Digte, *Agerskøvs* Læsebog, 5te Afdel., og *Oehlenschlägers* „Væringerne“. Desuden ere udvalgte Stykker af forskellige Forfattere oplæste af eller forelæste for Disciplene. Det vigtigste af Sproglæren repeteret og indøvet ved Analyse. En Hjemmestil hver Uge; undertiden Retskrivningsøvelser paa Skolen.

II Rr. (Østerberg). De fleste Timer ere benyttede til Indøvelse af Grammatikken ved Analyse. *Heibergs* „Recensenten og Dyret“ samt enkelte Smaa-stykker oplæste. En Hjemmestil hver Uge og ofte Retskrivningsøvelser paa Skolen. — II r i de særskilte Timer Analyse og Retskrivning.

III S. (Bjerre). Adskillige Digterværker oplæste og gennemgaaede. Analyse. *Bojesens* Sproglære. 1 Stil om Ugen (ialt ca. 30).

III Rr. (Bjerre). Oplæsning og Analyse (*Borchsenius* og *Winkel Horns* Læsebog). *Dorphys* Mytologi. *Bojesens* Sproglære. Af danske Forfattere er læst: *Holberg*, Jacob von Thyboe og Mascaraden; *Wessel*, Kærlighed uden Strømper; *Heiberg*, Aprilsnarrene; *Hauch*, Svend Dyrings Hus; *Blicher*, Marie. 1 Hjemmestil om Ugen; desuden ca. 40 Diktatstile.

IV S. (Bjerre). Efter *Rønnings* Litteraturhistorie den danske Litteratur fra Holberg. En Del Digterværker oplæste. Stil hver anden Uge.

IV Rr. (Wraae). Prøver af Litteraturen i det fastsatte Omfang. *Bojesens* Sproglære. Ca. 27 Stile.

V. (Wraae). *Rønnings* Litteraturhistorie fra Reformationen til „Litteraturleksikon“. Digterværker og Litteraturprøver. Stil hver 14de Dag. *L. Wimmers* oldnordiske Læsebog S. 1—45. *Iversens* oldnordiske Grammatik til Fortegnelsen over de stærke Verber.

VI. (Wraae). *Rønnings* Litteraturhistorie. Udførligere om *Holberg*. Digterværker og Litteraturprøver. Stil hver 14de Dag. *L. Wimmers* oldnordiske Læsebog S. 55—118. *Iversens* oldnordiske Grammatik.

Tysk.

I S. (Rektor). *Kapers* Læsebog for Mellemklasserne S. 24—27, 100—129, 137—145, 157—167, 191—196. *Kapers* Stiløvelser for Begyndere af og til benyttet til mundtlig Oversættelse. Det vigtigste af Formlæren efter *Iversens* Grammatik.

I Rr. (Rektor). Samme Læsebog S. 77—89, 104—115, 122—137, 148—152, 181—196. Det vigtigste af Formlæren efter *Iversens* Grammatik. I r desuden *Kapers* Stiløvelser Stykke 30—36, 39—46, 48—50 og jævnlig skriftlige Øvelser.

II S. (Lohse). *Kaper* og *Simonsens* Læsebog for de højere Klasser S. 69—78, 98—109, 134—154, 404—408, 410—413. Det vigtigste af Formlæren efter *Iversens* Grammatik.

II Rr. (Lohse). Samme Læsebog S. 1—54. Det vigtigste af Formlæren efter *Iversens* Grammatik. II r desuden *Kapers* Stiløvelser for Begyndere: alle blandede Stykker.

III S. (Wraae). Samme Læsebog S. 69—78, 87—109, 314—322 og 26 Digte. *Iversens* Grammatik, Formlæren og Syntaksen til 3dje Kapitel. *Kapers* Stiløvelser II, 62—68.

III Rr. (Lohse). Samme Læsebog, S. 1—54, 303—308, 367—372, 387—395 (statarisk); S. 215—250 (kursorisk). *Iversens* Grammatik, Formlære og Syntaks.

IV S. (Lohse). Samme Læsebog S. 283—286, 293—296, 303—308, 399—404; *Schiller*, Wilh. Tell (statarisk). Læsebog S. 215—258, 273—283 (kursorisk). *Zschokke*, Der tote Gast (Maanedslæsning). *Iversens* Grammatik.

IV Rr. (Lohse). Samme Læsebog S. 55—58, 283—287, 293—297, 303—308, 314—339, 343—364, 367—372, 387—397, 404—408, 410—412, 414—418 (statarisk). S. 78—84, 134—154, 215—250 (kursorisk). *Hackländer*, Soldatenleben, S. 25—150 (Maanedslæsning). *Iversens* Grammatik.

V. (Lohse). *Jürs* u. *Rung*, Deutsches Lesebuch (Prosa) S. 47—89, 310—344. *Jürs* u. *Rung*, Deutsche Dichter. *Kapers* 5 tyske Noveller. *Goethe*, Götz von Berlichingen, Hermann und Dorothea. *Schiller*, Die Räuber og Wilh. Tell; *Heine*, Die Harzreise; *Baumbach*, Truggold; *Körner*, Leier u. Schwert, Der Nachtwächter. *Kapers* Grammatik for de øverste Klasser. *Kapers* Stiløvelser for de højere Klasser St. 41—51.

VI. (Lohse). Klassen har været kombineret med V. Særskilt har Disciplen læst: *Lessing*, Minna von Barnhelm; *E. v. Wildenbruch*, Das edle Blut; *M. v. Ebner-Eschenbach*, Eine Totenwacht; *Heyse*, Die Dryas, Der Jungbrunnen; *Marriot*, Die Starken u. die Schwachen; *Auerbach*, Tolpatsch, Die Kriegspfeife, Befehlerles; *Hopfen*, Die 50 Semmeln; *Rümelin*, Ueber die neuere deutsche Prosa; *Körner*, Deutsche Treue; *Storm*, Immensee, Späte Rosen, Veronica; *Lenau*, Savonarola. Sammen med V har Disc. læst: *Goethe*, Hermann u. Dorothea; *Schiller*, Die Räuber; *Körner*, Der Nachtwächter; desuden hvad der er læst af *Jürs* u. *Rungs* pros. Læsebog.

Fransk.

I S. (Iacobæus). *Jungs* Elementarbog S. 64—93. *Kaper* og *Cohens* Læsebog S. 1—27. Det nødvendigeste af Formlæren efter *Garrigue*.

I Rr. (Iacobæus). *Kaper* og *Cohens* Læsebog S. 1—22; iøvrigt som I S.

II. (Iacobæus). *Kaper* og *Cohens* Læsebog S. 27—91. Formlæren. En ugentlig Stil efter *Michelsens* Stiløvelser I.

III S. (Iacobæus), *Kaper* og *Cohens* Læsebog S. 91—133, 164—182. Formlæren. Af Syntaks Kapitlet om Pronominerne.

III Rr. (Schmidt). *Kaper* og *Cohens* Læsebog S. 23—27, 83—109, 127—133, 164—176. Formlæren.

IV S. (Schmidt). *Borring*, Etudes litt., S. 1—23, 49—65, 206—214, 224—232, 270—320. Formlæren og det vigtigste af Syntaksen. En Stil hver anden Uge. Kursorisk 120 S. af *Marmier*, Contes scand. et allem.

IV Rr. (Schmidt). *Kaper* og *Cohen* S. 88—109, 133—163. *Baruël* og *Michelsen*, Franske Noveller (Mérimée) S. 1—57. Formlæren. Kursorisk ca. 100 Sider af *Marmier*, Contes scand. et allem.

V. (Iacobæus). Statarisk: *Nyrop*, Lectures françaises II. Ekstemp.: Stykker af *Baruël*, Lectures hist. II. Maanedslæsning: *Theuriet*, Le Mariage de Gérard, 1ste Halvdel. Syntaksen læst efter *Garrigue*. En Stil om Ugen efter *Giedes* Stiløvelser.

VI. (Iacobæus). Statarisk: *Nyrop*, Lectures françaises I; *G. Boissier*, Cicéron et ses amis, S. 1—30. Ekstemp.: *Baruël*, Lect. hist. II. Maanedslæsning: *About*, Le roi des Montagnes. Hele Grammatikken repeteret. Skriftlige og mundtlige Øvelser efter *Giedes* og *Arlands* Stiløvelser.

Engelsk.

I Rr. (Østerberg). *Brekkes* Lærebog for Begyndere til S. 57. Enkelte Afskrivnings- el. Diktatstile og andre lettere skriftlige Øvelser. Undervisningen har hovedsagelig tilsigtet at bibringe Disciplene en nogenlunde anstændig Udtale og en vis Frihed i Brugen af de læste Ord og Vendinger.

II Rr. (Bjerre). *Brekkes* Lærebog for Begyndere fra S. 57 ud. Det vigtigste af den engelske Formlære. Enkelte skriftlige Oversættelser fra Engelsk til Dansk. Kursorisk læst ca. 20 Sider af *Hansen* og *Magnussens* Eng. Læsestykker.

III Rr. (Østerberg). *Hansen* og *Magnussens* Eng. Læsestykker S. 1—107. *Løkkes* kortfattede Grammatik, Formlæren og nogle Dele af Syntaksen. En Version om Ugen, det første Halvaar efter Lærebogen, senere efter *Hansen* og *Magnussens* Versioner.

IV Rr. (Østerberg). Foruden det Pensum, der opgives til Eksamen, er i Aarets Løb endvidere læst Resten af *Listovs* Engelske Forfattere og *Boysens* Eng. Digte. Kursorisk: *Listovs* „English Reader“ til S. 62. Der er skrevet en Version om Ugen. *Løkkes* Grammatik repeteret.

V. (Østerberg). *Hansen* og *Magnussens* Eng. Læsebog for ældre Begyndere Del 1 og Del 2 til S. 40. Heraf er 1ste Del repeteret. Efter *Løkkes* kortf. Grammatik Formlæren og det vigtigste af Syntaksen. Kursorisk Læsning efter *Yonge*, *Kings of England*.

VI. (Bjerre). Samme Læsebog, Del 2. Samme Forfatteres Eng. Læsestykker kursorisk. *Løkkes* kortfattede Grammatik repeteret.

Latin.

I S. (Müller). *Forchhammers* Læsebog. Af *Madvigs* Grammatik Formlæren og flere Regler af

Syntaksen. *Iversens* Stiløvelser i Slutningen af Skoleaaret.

II S. (Müller). *Corn. Nepos*, Miltiades, Themistocles, Lysander, Phocion, Timoleon; *Ovids* Metamorphoser, Verdensaldrene og Europa. *Madvigs* Grammatik, Formlæren repeteret, og af Syntaksen til § 281 og flere §§ i andet Afsnit. 2 Stile om Ugen efter *Iversens* og *Forchhammers* Stiløvelser.

III S. (Wraae). *Cæsar*, De bello Gallico II. *Cicero*, or. in Catil. I, II og III, Kap. 1—6. *Ovids* Metamorphoser, Phaethon. *Madvigs* Grammatik, Syntaks § 281—375. Repeteret Formlæren. 1 à 2 ugentlige Stile. Mundtlig Oversættelse fra Dansk til Latin.

IV S. (Bjerre). *Cicero*, or. in Catil. I, II og IV; pro Sexto Roscio, Kap. 13—27. *Sallust*, Catilina. *Ovid*, Pyramus og Thisbe; Europa; Cadmus; Perseus. Repeteret Formlæren og Syntaksen. 2 Stile ugentlig. (Til Eksamen opgives: *Cicero*, in Cat. I, II og IV. *Sallust*, Kap. 15—52 (inkl.). *Ovid*, Pyr. og Thisbe; Europa; Cadmus; Perseus 1—219).

V S. (Iacobæus). *Virgil*, Æneide III og IV. *Hovats'* Oder I. *Cicero*, Lælius og or. pro Milone. *Livius* XXIII. Ekst.: *Cæsar*, De bello Gallico II. *Cicero*, or. in Catil. II og in Verrem IV, Kap. 1—40. Af *Flemmers* Udvalg af Sølvalderens Forfattere: Vell. Paterculus. Antikviteter efter *Kinch*. En Version om Ugen efter *Henrichsen*.

VIS. (Lohse). Statarisk: *Hovats'* Breve I og Ars poetica. Af *Madvigs* Carmina selecta et Udvalg af Catul, Tibul, Properts, Ovid, Juvenal og Martial. *Cicero*, or. in Verrem IV. Kursorisk: *Cicero*, or. de imperio Gn. Pompei. *Seneca* de providentia. *Livius* XXVII, 25—51. *Fibiger* og *Pios* Udvalgte Stykker af Cicero o. a. S. 1—20. Versioner efter *Henrichsens* Opgaver. Litteraturhistorie efter *Rafn*.

Græsk og Oldtidskundskab.

III S. (Müller). *Bergs* Forskole og Grammatik. *Levy* og *Velschows* Læsebog St. 1—21. *Sechers* Mytologi, 3dje Afsnit.

III M. (Wraae). *Sechers* Mytologi. Udtog af Iliaden og Odysseen i *Wilsters* Oversættelse. *Thriges* Fortællinger om Perserkrigene efter Herodot.

IV S. (Rektor). *Levy* og *Velschows* Læsebog S. 71—105. *Homers* Odysse I og II, 1—80. *Sechers* Mytologi S. 1—46 og 84—98. *Bergs* Formlære.

V S. (Lohse). *Homers* Iliade II, 1—483, III og VI; Odysse I, II og III. *Herodot* VIII, 1—96, og IX, 1—105. *Sechers* Mytologi. *Bergs* Formlære. *Hudes* Syntaks.

V M. (Iacobæus). Den græske Mytologi og Kunsthistorie er gennemgaaet med Benyttelse af *Sechers* Haandbøger og *Baumeisters* Denkmäler des klassischen Altertums. I Oversættelse er læst af Disciplene eller forelæst: Udtog af *Odysseen* i *Wilsters* Oversættelse. *Herodot* i Bog oversat af Falkenstjerne. *Æschylos'* Agamemnon, overs. af N. Møller. *Aristophanes'* Skyerne, overs. af Petersen. *Terents'* Phormio, overs. af Whitte. *Platons* Apologi, overs. af Gertz.

VI S. (Rektor). *Homers* Iliade VII, 1—312; Odysse X. *Herodot*, VIII, 1—64. *Platons* Apologi. *Lukian*, Prometheus og Hanen. Af *Petersens* Antologi 466 Vers. Litteraturhistorie og Kunsthistorie efter *Secher*. Antikviteter efter *Christensen*.

Religion. (Bjerre)

I. *Assens'* Bibelhistorie: Gamle Testamente. *Balslevs* Katekismus til Troen. Nogle Salmer. *Matthæi* Evang.

II. *Assens'* Bibelhistorie: Ny Testamente til Jesu Lidelseshistorie. *Balslevs* Katekismus: 2den

og 3dje Artikel, Fadervor og Sakramenterne. Nogle Salmer. *Lucas'* Evang.

III S. *Assens'* Bibelhistorie fra Lidelseshistorien. Repeteret hele Nye Testamente. *Balslevs* Katekismus: Sakramenterne. Apostlenes Gerninger.

III R. Som III S; tillige repeteret hele *Balslevs* Katekismus.

IV. *Johannes'* Evangelium og Hovedtrækkene af de *paulinske* Breve.

V. Oldtidens og Middelalderens samt Hovedtrækkene af den nyere Tids Kirkehistorie.

VI. Gennemgaaet *Pauli* første Brev til Korinthierne og Romerbrevet. — Hovedtrækkene af den nyere Tids Kirkehistorie.

Historie.

I S. (Iacobæus). *Blochs* Lærebog: Oldtiden.

I Rr. (Schmidt). Som I S.

II S. (Schmidt). Middelalderen efter samme Bog.

II Rr. (Schmidt). Middelalderen efter samme Bog, i Norden dog kun til 1375.

III S. (Schmidt). Den nyere Tid efter samme Bog.

III Rr. (Schmidt). Den nyere Tid efter samme Bog. Nordens Historie tillige 1375—1523.

IV S. (Schmidt). Den nyere og nyeste Tid efter samme Bog.

V. (Schmidt). Oldtiden efter *Thrige*. Nordens Historie til 1660 efter *Ottosen*.

VI. (Schmidt). Oldtiden efter *Thrige*. Middelalderen og den nyere Tid efter *Blochs* Lærebog for Realklasser (med Tillæg). Den nyeste Tid efter *Blochs* større Lærebog. Nordens Historie efter *Ottosens* Lærebog.

Geografi. (Ottosen)

I S. Fra „den politiske Geografi“ til Italien efter *Granzows* Geografi Nr. 2.

I Rr. Som I S.

- II S. Fra Italien til Asien efter samme Bog.
 II Rr. Som II S.
 III S + Rr. De fremmede Verdensdele og den matematiske Geografi efter samme Bog.
 IV S. Repeteret hele Geografien.
 IV Rr. Som IV S.

Matematik.

I S. (Petersen). *Jul. Petersens* Aritmetik til Polynomiers Division. Sammes Geometri til Konstruktioner. Regning: Decimalbrøk efter *Meiers* Regnebog II. Hjemmeopgaver en Gang ugentlig.

I R. (Steenberg). Som I S. Desuden er Geometrien indledet ved, at de vigtigste geometriske Legemers Egenskaber ere gennemgaaede. En Del af Legemerne have Disciplene forfærdiget af Pap.

Regning (Ottosen). Brøk, Decimalbrøk og en Del blandede Opgaver efter *Meiers* Regnebog II.

II S. (Buchwald). *Julius Petersens* Aritmetik og Algebra I St. 37—85, 108—118. Sammes Geometri 49—75, 80—87, 95. *Buchwald* og *Steenbergs* Konstruktionsbog I: de Opgaver, der slutte sig til det læste Pensum. Efter *Meiers* Regnebog II Renteregning, Procentregning og Forholdsregning.

II Rr. (Østerberg). *Jul. Petersens* Aritmetik I: Brøkers Addition, Potens, Ligninger af 1. Grad, Proportioner, Decimalbrøk. Sammes Geometri § 49—85 og 87. *Buchwald* og *Steenbergs* Konstruktionsbog I. Hjemmeopgaver en Gang ugentlig.

Regning (Ottosen). *Meiers* Regnebog II: Procentregning, Delingsregning og Forholdsregning.

III S. (Steenberg). *Jul. Petersens* Aritmetik I: Største fælles Maal og mindste fælles Mængfold. Aritmetik II: Rod, reelle og imaginære Størrelser; Ligninger af anden Grad. *Jul. Petersens* Geometri: Fra ligedannede Figurer Bogen ud med Forbigaaelse

af den egentlige Lighedannethedsteori samt Cirklen og dens Dele. Hjemmeopgaver en Gang om Ugen.

III Rr. (Steenberg). *Jul. Petersens* Aritmetik I: Største fælles Maal og mindste fælles Mængdefold, Decimalbrøk. Aritmetik II: Rod, reelle og imaginære Størrelser; Ligninger af anden Grad. *Jul. Petersens* Geometri: Fra lighedannede Figurer Bogen ud med Forbigaaelse af den egentlige Lighedannethedsteori samt Cirklen og dens Dele. *Buchwald* og *Steenbergs* Konstruktionsbog II.

Regning: *K. Christensens* Regnebog: Ligninger, Forholdsregning. Beregning af Linier og Polygoner. Hjemmeopgaver to Gange om Ugen.

IV S. (Petersen). *Jul. Petersens* Aritmetik: Rækker, Logaritmer og Rentesregning. Repeteret hele Aritmetikken. *Jul. Petersens* Geometri: Cirkelperiferiens Beregning og Arealer. Opgaver paa Skolen en Time om Ugen. Hjemmeopgaver en Gang om Ugen.

IV Rr. (Buchwald). *Jul. Petersens* Aritmetik II: 28—34, 37—39, 44—70, og I: 119—126. *Jul. Petersens* Geometri 88—94, 99—108, 116—118, 121—122, 125. Af *Buchwald* og *Steenbergs* Konstruktionsbog de Opgaver, der slutte sig til det læste Pensum. Hele Geometrien og det Pensum af Algebra, der opgives til Eksamen, er repeteret. Øvelser: Regning efter *K. Christensens* Regnebog. Hjemmeopgaver en Gang ugentlig. Jævnlig Ekstemporalopgaver i to samlede Timer.

V M. (Petersen). Trigonometri, Algebra III, Konstruktionsopgaver til Drejningsteorien, analytisk Geometri til Ellipsen efter *Jul. Petersens* Bøger læst og repeteret. Fire Hjemmeopgaver om Ugen.

VI M. (Buchwald). *Jul. Petersens* analytiske Geometri, det hele Pensum repeteret. Et Sæt Hjemmeopgaver om Ugen. Jævnlig Ekstemporalopgaver i to samlede Timer.

Naturlære.

III Rr og M. (Buchwald). *Prytz*, Naturlæren St. 1—71 og 121—138.

IV Rr og M. (Buchwald). *Prytz*, Naturlæren (Udg. 1892) St. 72—105 og 121—196. Hele Bogen er repeteret.

V S. (Buchwald). *Prytz*, Naturlæren (Udg. 1892) St. 1—98 og 101—174.

V M. (Petersen). *Jul. Petersen* og *Forchhammers* mekaniske Fysik til Bevægelseslæren. *Paulsens* Optik. *Jul. Petersens* Magnetisme og Elektricitet. *Ellingers* Varmelære.

VI S. (Buchwald). *Prytz*, Naturlæren (Udg. 1892) St. 150—196. *Jørgensens* Astronomi. Dette og forrige Aars Pensum er repeteret.

VI M. (Petersen). *Jul. Petersen* og *Forchhammers* Astronomi. Dette og forrige Aars Pensum repeteret.

Naturhistorie.

I S. (Steenberg). Efter *Boas*, Lærebog i Dyre- rigets Naturhistorie, er gennemgaaet Pattedyr og Fugle. I Slutningen af Skoleaaret ere Planter gennemgaaede paa Skolen.

I Rr. (Ottosen). Pattedyr og Fugle efter samme Bog.

II. (Steenberg). *Lützens* Zoologi Nr. 2: Fisk, Insekter. *Poulsens* Lærebog i Botanik: Formlæren og nogle større Familier blandt Blomsterplanterne.

III. (Steenberg). *Lützens* Zoologi: Edderkopper, Tusindben, Krebs, Orme og Bløddyr samt Mennesket. *Poulsens* Botanik: Den almindelige Del og Blomsterplanter.

IV. (Ottosen). *Poulsens* Botanik: Blomsterløse Planter. Repeteret det hele Pensum efter *Lütken* og *Poulsen*.

V M. (Steenberg). Menneskets Fysiologi er gennemgaaet, hovedsagelig paa Grundlag af *Huxley*, *Lessons in elementary physiology*.

Skrivning. (Jensen).

I, II og III r efter *Hvidegaards* Forskriftsbøger og *Louise Stremmes* gotiske do.

Tegning.

I Rr. (Ottosen). Disciplene have tegnet efter Arkitekt *Rasmussens* Fortegninger.

II Rr. (Ottosen). Tegning efter Tegneinspektør *Andersens* Fortegninger.

III r. (Ottosen). Tegneøvelser efter Gipsfigurer.

III M og IV M (Steenberg). Geometriske Konstruktioner ere udførte og optrukne med Tusk. IV M har desuden løst elementære Opgaver i Projektionstegning.

V M. (Steenberg). *Seidelin*, Elementær Lære i Projektionstegning til § 24. Det læste indøvet ved Opgaver.

VI M. (Steenberg). Samme Bog fra § 24 ud; det læste indøvet ved Opgaver.

Sang. (Ottosen).

Ved Skoleaarets Begyndelse deltog 69 af Skolens Disciple i alle Sangøvelser. Heraf sang 31 Sopran, 20 Alt, 4 Tenor og 14 Bas. Af de øvrige vare 10 kasserede af Mangel paa Gehør eller ifølge Lægeattest; Resten, 38, har deltaget i alle de Øvelser, der ikke skade Stemmen i Overgangstiden. Ved Sangøvelserne er fulgt den af Sanginspektøren givne Plan for Sangundervisningen i de lærde Skoler.

Gymnastik og Svømning.

(Jensen og Martens).

Øvelserne i Gymnastik ere foretagne efter „Lærebog i Gymnastik for Skoler og civile Læreanstalter“. Disciplene have været delte i 5 Hold, og alle Klasser have haft 4 Timers ugentlig Undervisning.

Foraar og Efteraar ere nogle Gymnastiktimer anvendte til Langboldspil.

Af Skolens Disciple ere 48 Svømmere.

Skydning. (Jensen og Martens).

Øvelserne heri ere foretagne 20 Gange i Aarets Løb med 20 Disciple, 6 af VI og 14 af V Klasse. 1 Discipel af V Klasse har paa Grund af Sygdom ikke deltaget i Skydningen i Foraaret og 1 Discipel af samme Klasse blev udmeldt af Skolen, før Skydningen i Foraaret tog sin Begyndelse.

Antal Disciple.	Afstand i Alen.	Antal			Points.	
		Skud.	Træffere	Points.	Totalsum.	Middeltal.
20	175	1450	1441	3264	4705	3,24

Ved Præmieskydningen den 6te Maj tilfaldt Præmierne følgende Disciple:

1. Præmie O. Christensen 19 Points, 2. Pr. S. Stensballe 19 Points og 3. Pr. N. P. Nielsen 19 Points. Det højeste, der kan opnaas, er 20 P.

De studerende Disciple, der indstille sig til Afgangsprøven, opgive som læst:

Modersmaalet: *Rønnings* Litteraturhistorie. Udførligere om Holberg. Der opgives: 10 Kæmpe-

viser; *Holberg*, Det lykkelige Skibbrud, Erasmus Montanus; *Wessel*, Kærlighed uden Strømper; *Ewald*, Fiskerne, 1ste Akt; *Baggesen*, Kalundborgs Krønike; *Oehlenschläger*, Palnatoke; *Grundtvig*, Paaskeliljen; *Blicher*, E Bindstouw; *Chr. Winther*, 6 Sange af Hjortens Flugt; *Hauch*, Tiberius; *J. L. Heiberg*, En Sjæl efter Døden; *Hertz*, Svend Dyrings Hus; *H. C. Andersen*, Snedronningen; *Pal. Müller*, Abels Død; *Goldschmidt*, Mendel Hertz; *Hostrup*, første Akt af Genboerne. Desuden Prøver, især af den ældre Litteratur, efter *Sigurd Müllers* Haandbog.

Oldnordisk: *L. Wimmers* oldnordiske Læsebog S. 1—45, 55—118, med Forbigaaelse af Versene i Gunlaugs Saga. Heraf opgives til Prøven: S. 63—118.

Fransk: *Nyrop*, Lectures françaises I, II; *Baruël*, Lectures historiques I, II; *G. Boissier*, Cicéron et ses amis; *About*, le roi des Montagnes; *Borring*, Etudes litt.

Tysk: *Jürs* und *Rung*, Deutsche Dichter, samt af *Jürs* und *Rung*, Deutsches Lesebuch, S. 47—89 og 310—344, endvidere af *Møller* og *Nyeborgs* Læsebog S. 293—306. Af Forfattere er der læst: *Wieland*, Oberon 1—6; *Lessing*, Nathan d. Weise og Minna v. Barnhelm; *Herder*, Cid; *Goethe*, Egmont, Götz v. Berlichingen, Hermann u. Dorothea; *Schiller*, Die Räuber, Die Jungfrau von Orleans, Wilh. Tell; *Körner*, Der Nachtwächter og Deutsche Treue; *Lenau*, Savonarola; *Heine*, Die Harzreise; *Auerbach*, Tolpatsch, Die Kriegspfeife, Befehlesles; *Heyse*, Die Dryas, Der Jungbrunnen; *Sturm*, Immensee, Späte Rosen, Veronica; *E. v. Wildenbruch*, Das edle Blut; *Ebner-Eschenbach*, Eine Totenwacht; *Marrriot*, Die Starken u. die Schwachen; *Hopfen*, Die 50 Semmeln; *Rümelin*, Ueber die neuere deutsche Prosa.

Engelsk: *Hansen og Magnussens* Læsebog for ældre Begyndere, 1ste Del, S. 1—66 og 2den Del S. 1—90. Ekstemporallæsning: *Hansen og Magnussens* Læsestykker ca. 70 S. *The Children of the New Forest* ca. 50 S.

Historie: Oldtidens Historie efter *Thrige*. Nordens Historie efter *Ottosens* Lærebog. Middelalderens og den nyere Tids almindelige Historie efter *Blochs* Lærebog i 2 Dele. Den nyeste Tid (fra 1789) efter *Blochs* større Udgave.

Latin, statarisk: *Virgil*, Æneide II og IV. Af *Horats* følgende Ode: I, 1, 3, 4, 7, 9, 11, 18, 22, 24, 28, 31, 34, 38; II, 2, 3, 6, 7, 10, 13, 14, 16, 18, 20; III, 1, 9, 16, 23, 29, 30; IV, 2. Endvidere af *Horats* Brevene 1ste Bog og *Ars poetica*. Af *Carmina selecta* er læst: *Catul* 1—9, *Tibul* 1—3, *Properts* 2 og 3, *Ovid* 1—4, *Juvenal* 1, alt af *Martial*. *Livius*, XXVI og XXVII, 1—24 (inkl.). *Cicero*, *Tuscul.* I, 4de Tale mod *Verres*; af *Talen de imperio Cn. Pompei* de første 6 Kapitler.

Til den mundtlige Prøve opgives:

Virgil IV. Af *Horats* hele Udvalget af Odeerne og 1ste Bog af Brevene. Af *Carm. sel.*: *Catul* 1—9, *Tibul* 1 og 2, *Ovid* 1 og 3. *Livius*, XXVI, 1—39 (inkl.). *Cicero*, *Tuscul.* I og af *Verrin*. IV Kap. 1—11 (inkl.).

Kursorisk: *Livius* XXVII, 25—51. Af *Flemmers* Udvalg af Sølvalderens Forfattere: *Vell. Paterc.*; *Sveton*: *Cæsar*, *Octavianus*, *Caligula*; *Seneca de providentia*. Halvdelen af *Whittes* Opgaver til Versioner. *Ciceros* Tale de imperio Cn. Pompei fra Kap. 7. Af *Fibiger* og *Pios* Udvalg af *Cicero* osv. S. 1—20.

Græsk: *Herodot*, VI og VIII, 1—64. *Xenophons* Erindringer I (undtagen Kap. 2 § 29—38 og Kap. 3

§ 8—14) og III Kap. 5. *Platons Apologi*. *Lukian*, Prometheus og Hanen. *Homers Iliade* I, II (Vers 1—493), VI og VII (Vers 1—312); *Odysseen* IX og X. *Petersens Antologi*: Kallinos, Tyrtaios 1—4, Mimnermos 1—3, Anakreon, Solon 1 og 5, Xenophanes 1 og 2, Theognis 6—8, Euripides, Epigrammer 1—7 og 9, Aischylos, Platon 2 og 3, Kallimachos, Asklepiades, Philippos, ubekendte Forfattere 1, 2, 5, 6, Anakreon 4 og de anakreontiske Digte 1, 2, 4—8 og 10.

Naturlære (sprog-l.-hist. Retning): *Prytz's Naturlære*. *Jørgensens Astronomi*.

Aritmetik: *Jul. Petersens Aritmetik og Algebra*.

Geometri: Trigonometri, Stereometri og analytisk Geometri efter *Jul. Petersens Lærebøger*.

Seidelin, Lære i Projektionstegning.

Naturlære (matematisk-naturvidensk. Retning): *J. Petersen og Forchhammers mekaniske Fysik og Astronomi*; *J. Petersens Magnetisme og Elektricitet*; *A. Paulsens Optik*; *Ellingers Varmelære*.

De Disciple, der indstille sig til almindelig Forberedelseksamen, opgive som læst:

Modersmaalet: *Holberg*, Den politiske Kandestøber, Jeppe paa Bjerget; *Baggesen*, Den hængte Tyv; *Oehlenschläger*, Hakon Jarl; *Grundtvig*, Paaskeliljen; *Blicher*, Røverstuen; *Chr. Winther*, En Aften-scene. Efter *Sigurd Müllers Haandbog*: *Wessel*, Brudstykker af Kærlighed uden Strømper, Hundemordet, Smeden og Bageren; *Ewald*, Fiskerne, Brev til Dr. Schönheyder; *Ingemann*, Vette-mann, Kongemordet; *Hauch*, Af Fortællingen om Haldor; *J. L.*

Heiberg, Af En Sjæl efter Døden; Fru *Gyllembourg*, Af Ægtestand; *P. M. Møller*, Licentiaten, Aprilsvise, De vilde Jægere; *H. C. Andersen*, Engelen, Hjertesorg; *Paludan-Müller*, Af Adam Homo; *Hostrup*, Af Genboerne; *Goldschmidt*, Af En Jøde, Den polske Kongesøn; *Schandorph*, Af Uden Midtpunkt; *Drachmann*, Vaabensmeden, En Strandvasker.

Engelsk: *Brekkes* Lærebog for Begyndere, S. 65—103; *Hansen* og *Magnussens* Eng. Læsestykker S. 1—111; *Listovs* Udvalg af Engelske Forfattere I, S. 3—102. Poesi: *Boysens* Engelske Digte.

Heraf opgives til mundtlig Prøve: *Hansen* og *Magnussens* Læsestykker S. 1—72. *Listovs* Udvalg I, S. 3—56. *Boysens* Digte, 1ste Udgave, S. 15—26, 33—43.

Kursorisk er læst: *Listov*, The English Reader S. 1—62 og ca. 50 Sider af *Yonge*, Kings of England.

Tysk: *Kaper* og *Simonsens* Læsebog for de højere Klasser, 4de Udg. S. 55—58, 69—78, 87—109, 172—195, 273—287, 293—296, 303—308, 314—339, 343—364, 367—372, 387—397, 404—408, 410—412, 414—418.

Heraf opgives til mundtlig Prøve: S. 69—78, 172—195, 293—296, 314—339; Poesi 367—372.

Kursorisk er læst: S. 78—84, 134—154, 215—245. Maanedslæsning: *Hackländer*, Soldatenleben S. 25—150.

Fransk: *Kaper* og *Cohen* S. 1—9, 19—22, 27—63, 83—163, 176—191; *Baruël* og *Michelsen*, Franske Noveller S. 1—57.

Heraf opgives til mundtlig Prøve: *Kaper* og *Cohen*, 88—110, 133—164. *Baruël* og *Michelsen*, 1—57.

Kursorisk: *Marmier*, Contes, omtr. 100 Sider.

Historie: *Blochs* Lærebog for Realklasser I, II.

Geografi: *Granzows* Geografi Nr. 2.

Aritmetik: *Julius Petersens* Aritmetik og Algebra I og II.

Geometri: *Julius Petersens* Geometri.

Naturhistorie: *Lützens* Zoologi Nr. 2, *V. A. Poulsens* Botanik.

Naturlære: *Prytz's* Naturlære.

V. Særskilte Meddelelser.

De, der ønskes optagne som Disciple i Skolen, skulle ved Prøven medbringe Daabs- og Vaccinationsattest samt de Bøger, der ere benyttede, og Angivelse af, hvem der har undervist dem.

Fordringerne ved Optagelsen i Skolens nederste Klasse ere følgende:

Modersmaalet: Dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Læsebog eller Forfatter i Forbindelse med Analyse, ved hvilken kræves sikkert Kendskab til det vigtigste af Grammatikken, især til Ordklasserne, Ordenes Bøjning og den enkelte Sætnings Dele, dels saavel en skriftlig, med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilletegnes Brug nedskreven Gengivelse af et to Gange forelæst Stykke, som en ikke for let Diktatstil, hvilke to skriftlige Arbejder tillige bedømmes som Prøveskrift.

Tysk: Det vigtigste af Formlæren og en mundtlig Oversættelse fra Tysk til Dansk af et Stykke i et læst Pensum, der mindst maa udgøre 100 almindelige Oktavsider.

Fransk: Det vigtigste af den regelmæssige Formlære og 50 Oktavsider af en Læsebog.

Geografi: En Oversigt over hele Geografien efter en kortere Lærebog.

Historie: En Oversigt over de vigtigste Begivenheder i den almindelige Verdenshistorie og Nordens Historie efter en fragmentarisk Lærebog.

Religion: Bibelhistorien i kort Begreb og Hovedstykkerne af Luthers lille Katekismus.

Naturhistorie: Pattedyr og Fugle efter en kortfattet Lærebog.

Regning: Færdighed i praktisk Regning saa vidt, at alle Regninger med hele og brudne Tal kunne udføres sikkert og bringes i Anvendelse paa simple og praktiske Opgaver som dem, der pleje at henføres under Reguladetri.

Da Antallet af de Disciple, der ikke bo her i Byen, er meget stort, og hyppige Forsømmelser ikke blot ere særdeles uheldige for vedkommende selv, men ogsaa i høj Grad gaa ud over de øvrige Disciple, anmodes de udenbys Disciples Forældre indtrængende om at sørge for, at deres Sønner ikke forsømme mere end absolut nødvendigt. Det bedste vilde jo for manges Vedkommende være, at de i det mindste i Vintermaanederne bo her inde i Byen; i modsat Tilfælde ville de talrige Forsømmelser let føre til, at Disciplene have betydelig mindre Udbytte af deres Skolegang og maa blive et Aar længere i Skolen for at kunne bestaa de afsluttende Prøver. I den sidste strenge Vinter have adskillige udenbys Disciple været saa medtagne af den besværlige Skolegang, at de ikke blot have gjort langt ringere Fremgang, end vi havde ventet, men at deres Arbejdslyst er bleven svækket, og deres Helbred har taget kendelig Skade.

Skemaet for den daglige Undervisning lægges altid saaledes, at der kun indtræder meget ringe Forstyrrelse i Undervisningen for de Disciple, der konfirmeres i III Klasse, hvad der altsaa fra Skolens Standpunkt maa betragtes som det heldigste.

I Realklasserne kunne Disciplene, naar det ønskes, fritages for Undervisning i Fransk og saa tage almindelig Forberedelseseksamen med to fremmede Sprog.

I I og II stud. Klasse er Undervisningen fælles for alle Disciplene; i III og IV stud. Klasse er der to Afdelinger, af hvilke den sproglig-historiske har særskilt Undervisning i Græsk, den matematisk-naturvidenskabelige i Naturlære, geometrisk Tegning og Oldtidskundskab, i alle de øvrige Fag er Undervisningen fælles.

Den, der har bestaaet IV stud. Klasses Hovedeksamen med 33 Points, har samme Adgang til højere Undervisningsanstalter og Fageksaminer, som almindelig Forberedelseseksamen giver. Den, der har opnaaet 15 Points i de Fag, som for hans Retning afsluttes med IV Klasse, har Ret til at indstille sig til Afgangseksamen i den Retning, for hvilken Prøven er bestaaet.

I V og VI Klasse ere Latin, Græsk og Naturlære særskilte Fag for den sproglig-historiske Afdeling, de matematiske Discipliner med geometrisk Tegning og Naturlære særskilte Fag for den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling. I Dansk, Oldnordisk, Fransk, Engelsk (eller Tysk), Historie og Religion er Undervisningen fælles for hele Klassen.

Ved Afgangseksamen kræves der dog ikke fransk Stil af den mat.-naturv. Afdeling.

De, som have taget den sprogl.-hist. Afgangseksamen, have, efter at have bestaaet den filosofiske Prøve ved Universitetet, Adgang til at indstille sig til alle de forskellige Fakulteteksaminer ved samme.

De, som have bestaaet den matematisk-naturvidenskabelige Afgangseksamen, have Adgang til umiddelbart at indtræde som Eksaminander ved den polytekniske Lærestanstalt, samt til ved Universitetet, efter at have underkastet sig den filosofiske Prøve, at indstille sig til de under det matematisk-naturvidenskabelige samt under det filosofiske Fakultet hørende Prøver, til statsvidenskabelig Eksamen og lægevidenskabelig Embedseksamen. For at kunne indstille sig til den teologiske eller den fuldstændige juridiske Embedseksamen, ville de have at underkaste sig en Tillægseksamen ved Universitetet, henholdsvis i Latin og Græsk og i Latin.

Til Understøttelse for Disciple, der ønske Undervisning i Sløjd, er der af Ministeriet bevilget 300 Kr. Undervisningen finder Sted i Horsens private Sløjdscole, med hvilken Adjunkt Steenberg fører Tilsyn.

Skoleregler.

Disciplene skulle møde i betimelig Tid om Morgenen og straks begive sig til deres Klasser, som de ikke maa forlade uden Tilladelse. De skulle medbringe alle de Bøger og andre Sager, som de have Brug for i Dagens Løb, og først tage dem med hjem Klokken to. Skolen aabnes et Kvarter før Undervisningens Begyndelse. Ingen maa forlade Skolen i Undervisningstiden uden Rektors eller Inspektors Tilladelse. Skulle Disciplene møde til en anden Tid end den sædvanlige, maa de blive i Skolegaarden til næste Times Begyndelse.

Disciplene maa ikke udeblive fra Skolen uden Rektors Tilladelse, med mindre Sygdom eller andre Grunde gøre det nødvendigt. I saa Tilfælde maa det meldes skriftlig til Rektor med Angivelse af Grunden, saa vidt muligt samme Dag. Hvis Udeblivelsen varer mere end een Dag, maa Disciplene, naar de komme igen, for Kontrollens Skyld bringe Meddelelse fra Hjemmet om, hvor længe de have været fraværende. Fritagelse for enkelte Timer kan i Reglen kun tilstaa efter skriftlig Begæring fra Hjemmet med Angivelse af Grunden; den medbragte Seddel paa- tegnes af Rektor og forevises vedkommende Lærer. Naar en Discipel ønskes fritagen mere end et Par Dage for Gymnastik eller Sang, maa han medbringe Lægeattest.

I Frikvartererne skulle Disciplene opholde sig i Skole- gaarden og maa kun blive i Klassen med Inspektors Tilladelse og i den Tid ikke forberede sig paa deres Lektier.

Enhver beholder den ham ved Skoleaarets Begyndelse anviste Plads, for hvilken han er ansvarlig. Enhver Beskadigelse af den skal straks meldes til Inspektor. Forsætlig Beskadigelse af Inventariet erstattes af Gerningsmanden.

Skolebøgerne skulle være mærkede med Navn. Det vil blive strengt paaset, at de behandles ordentlig. Naar Disciplene have skriftlige Arbejder i Hjemmet, skulle de om Morgenen, inden de gaa ind i Klasserne, henlægge Stile- og Opgavebøger i de dertil bestemte Rum; saa snart de ere udskrevne, skulle de afleveres til vedkommende Lærere.

Morskabsbøger, Billeder og andre uvedkommende Ting maa ikke medbringes paa Skolen. Al Handel mellem Disciplene paa Skolen er forbudt.

Den af Klassens Disciple, der er Ordensduks, skal møde 10' før Skoletidens Begyndelse og blive i Klassen i Frikvartererne; han er Klassens Ordfører, skal vide Besked med Lektierne, er ansvarlig for Orden i Klassen, har Nøglen til Skabet, sørger for, at alt, hvad der bruges ved Undervisningen, er i Orden, og ud- sletter efter Timens Slutning, hvad der staar paa Tavlen.

Offentlig Tobaksrygning er forbudt. Disciplene maa ikke besøge Beværtningslokaler eller deltage i offentlige Baller og lignende Forlystelser undtagen i Selskab med Forældre eller Værger og ikke være Medlemmer af Foreninger uden Rektors Tilladelse.

Naar der i en Discipels Hjem udbryder Skarlagensfeber, ondartet Halssygdom, Blodgang, eksantematisk Tyfus, Kopper eller ondartet Øjenbetændelse, maa det straks meddeles Rektor, og vedkommende Discipel først møde paa Skolen, naar han fore- viser Lægeattest for, at han ikke kan antages at medbringe Smitte.

Omtrent hver Maaned gives der Disciplene for hvert Fag en Karakter, der betegner deres Standpunkt. Omflytning finder kun Sted efter Hovedeksamen. Saa ofte der er Anledning til Klage over en Discipel, indføres der en Anmærkning i dennes Meddelelsesbog; naar Disciplene ikke faa den hjem, er det altsaa et Bevis paa, at der ikke er noget væsentligt at udsætte paa deres Flid og Opførsel. Karakterbøgerne og Meddelelsesbøgerne skulle snarest mulig efter Modtagelsen forevises i Hjemmet og medbringes paa Skolen, underskrevne af en af Forældrene.

Anordning af 1. Marts 1895 angaaende den almindelige Forberedelseksamen.

§ 1.

Ved almindelig Forberedelseksamen kan aflægges Prøve i følgende Fag:

1. Modersmaalet, skriftlig og mundtlig Prøve, 2 Karakterer, som regnes dobbelt.
2. Engelsk, skriftlig og mundtlig Prøve, 1 Karakter, som regnes dobbelt.
3. Tysk, mundtlig Prøve, 1 Karakter.
4. Fransk, mundtlig Prøve, 1 Karakter.
5. Historie, mundtlig Prøve, 1 Karakter.
6. Geografi, mundtlig Prøve, 1 Karakter.
7. Matematik, 3 skriftlige, 2 mundtlige Prøver med ialt 3 Karakterer.
8. Naturhistorie, mundtlig Prøve, 1 Karakter.
9. Naturlære, mundtlig Prøve, 1 Karakter.

Desuden gives 1 Karakter for Orden med de skriftlige Arbejder ved Eksamen i det hele. Altsaa i alt 16 Karakterer.

Eksamen kan tages med Forbigaaelse af et af de tvende fremmede Sprog, Tysk eller Fransk, efter frit Valg, saaledes at der kun fremkommer 15 Karakterer. Til at bestaa Eksamen, henholdsvis med to eller tre fremmede Sprog, udkræves en samlet Karakterværdi af 65 eller $69\frac{1}{3}$ Points, og til at bestaa med Udmærkelse $112\frac{2}{3}$ eller 120 Points. Karaktererne i Modersmaalet maa tilsammen udgøre mindst $17\frac{1}{3}$ Points.

§ 2.

De, der ville indstille sig til Adgangseksamen ved den polytekniske Læreanstalt, til Medhjælpereksamen ved den farmaceutiske Læreanstalt eller til de ved den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole foreskrevne Prøver for Skovbrugs-, Landinspektør- og Dyr lægeelever, eller som ønske at optages paa den offentlige

Tandlægeskole, maa forinden have bestaaet almindelig Forberedelseseksamen med tre fremmede Sprog og med et samlet Pointsantal af mindst 80, hvoraf $17\frac{1}{3}$ for Modersmaalet, samt med Karakteren „godt“ (10 Points) i dansk Stil. Have de Paagældende taget Forberedelseseksamen med ikkun to fremmede Sprog og med et samlet Pointsantal af mindst 75, derunder de nysnævnte Karak­terer for Modersmaalet, kan deres Eksamen i det heromhandlede Øjemed suppleres med en særlig Prøve i det tredje Sprog i det nedenfor angivne Omfang, forsaavidt heri opnaas Karakteren „godt“.

Farmaceuterne, Dyr­lægeeleverne og de, der ville optages paa Tandlægeskolen, maa underkaste sig en særskilt Prøve i Latin efter de i § 7 angivne Regler og derved opnaa Karakteren „godt“.

De, der ville indstille sig til den juridiske Fællesprøve ved Universitetet, maa forinden have bestaaet almindelig Forberedelseseksamen med Engelsk og et af de valgfrie Sprog og med mindst 75 Points, hvoraf $17\frac{1}{3}$ for Modersmaalet, samt med Karakteren „godt“ (10 Points) for dansk Stil.

§ 3.

Det tillades Kvinder fremdeles ligesom hidtil at underkaste sig den almindelige Forberedelseseksamen, saaledes at de paa Grundlag heraf kunne indstille sig til samtlige i nærværende Anordnings § 2 nævnte Fagprøver, uden at de dog derved erhverve Adkomst til offentlig Ansættelse i noget Embede eller Bestilling, hvortil Adgangen er betinget af den juridiske Fællesprøve, Skovbrugs-, Landinspektør- eller Dyr­lægeeksamen, eller Adgang til at erholde Beskikkelse som Sagfører eller Autorisation som Fuldmægtige hos Retsbetjente eller Sagførere.

§ 4.

Fordringerne i de enkelte Fag fastsættes saaledes:

- a. Modersmaalet. Der opgives som læst to Komedier af Holberg, en Tragedie eller et større Digt af Oehlenschläger, flere Digte og prosaiske Stykker af bekendte danske Forfattere (Wessel, Ewald, Baggesen, Grundtvig, Heiberg, Hertz, Paludan-Müller, Winther osv.).

Skriftlig Prøve: Gengivelse af et bekendt Stof; 1 Karakter, som regnes dobbelt.

Mundtlig Prøve: Ren og forstandig Oplæsning af et Digt og et prosaisk Stykke, Prøve i Sprogets Grammatik, saa vel Formlære som Sætningslære, Samtale om Indholdet af det, der opgives læst; 1 Karakter, som regnes dobbelt.

- b. Engelsk. Der opgives af flere Forfattere læst saa meget, som svarer til mindst 300 Sider af Tauchnitzers Udgaven af sunbeam stories, hvoraf omtrent $\frac{1}{6}$ Poesi.

Skriftlig Prøve: Oversættelse fra Engelsk til Dansk.

Mundtlig Prøve: Ved Prøven i det læste lægges særlig Vægt paa Oversættelsen paa korrekt Dansk og høres i Sprogets Grammatik; desuden oversættes et ikke læst prosaisk Stykke; 1 Karakter, som regnes dobbelt.

- c. Tysk. Der opgives af flere Forfattere læst saa meget, som svarer til 250 Oktavsider, hvoraf omtrent $\frac{1}{6}$ Poesi.

Mundtlig Prøve som i Engelsk. 1 Karakter.

- d. Fransk. Der opgives af flere Forfattere læst saa meget, som svarer til 250 Sider i Michel Levy Frères Udgave af bibliothèque contemporaine.

Mundtlig Prøve som i Engelsk. 1 Karakter.

- e. Historie. Der kræves Kendskab til Fædrelandshistoriens og den almindelige Verdenshistories Grundtræk og Hovedbegivenheder omtrent i det Omgang, som er givet ved V. A. Blochs Lærebog for Realskoler. Mundtlig Prøve. 1 Karakter.

- f. Geografi. Der prøves i fysisk og politisk Jordbeskrivelse tillige med de uundværligste Sætninger af den matematiske Geografi. Mundtlig Prøve. 1 Karakter.

- g. Matematik og Regning.

Skriftlig forelægges to eller flere Opgaver i praktisk Regning af en saadan almindelig Natur, at der ikke fordres Kendskab til bestemte Handelsforhold eller til Udtryk, der ere ejendommelige for enkelte Virkekredse. 1 Karakter.

I Aritmetik fordres Kendskab til Læren om Addition og Subtraktion, Multiplikation og Division, Potensopløftning og Roduddragning med de derunder forekommende Udviklinger af positive og negative, hele og brudne, rationale og irrationale, reelle og imaginære Størrelser, Hovedsætningerne om Tallenes Egenskaber, Decimalbrøker, Proportioner og Progressioner, Logaritmer med deres praktiske Anvendelser, hvorunder sammensat Rentesregning, Ligninger af første og anden Grad, de første saavel med een som med flere ubekendte.

Til skriftlig Behandling forelægges een eller flere Opgaver, som kræve lette Anvendelser af hvad der er læst, og mundtlig prøves i Teorien og dens Anvendelse. Iblant Opgaverne i Regning og Aritmetik bør altid een give Lejlighed til at vise praktisk Anvendelse af Logaritmer. 1 Karakter.

I Plangeometri fordres læst det for danske Lærebøger sædvanlige fælles Stof. Prøven er dels skriftlig, Løsning

af Opgaver ved Konstruktion og Beregning eller lette Beviser, som slutte sig nær til det bekendte, dels mundtlig i Teorien og dens Anvendelse. 1 Karakter.

- h. Naturhistorie. Der prøves i Zoologi og Botanik, dog ikke i videre Omfang end hvad der kan læres ved Hjælp af Lützens Lærebog i Zoologi Nr. 2 med nogle Forbigaaelser og af Strøms Begyndelsesgrunde i Plantelæren. Der lægges særlig Vægt paa, at Eksaminanden paa Naturgenstandene selv kan paavise de Forhold, hvorom der handles. Mundtlig Prøve. 1 Karakter.
- i. Naturlære. Der fordres Kendskab til Legemernes almindelige Egenskaber, til Ligevægtslovene for Kræfter virkende paa de enkelte Maskiner, til Trykforhold i Vædsker og Luftarter, Vægtfyldebestemmelser, Tyngden, Faldet og Cirkelbevægelse, til Varmens Udvikling, Maaling og Forplantning, dens Virkning paa Legemernes Tilstand, til Magnetismens Hovedfænomener og Jordmagnetismen, til Gnidnings- og Berøringselektricitet; til alt dette saaledes, at fremtrædende Natursyn i det daglige og praktiske Liv blive forstaaede som nødvendig Følge af gældende Love. Mundtlig Prøve. 1 Karakter.

§ 5.

Opgaverne til den skriftlige Del af almindelig Forberedelseseksamen gives fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

§ 6.

Specialkaraktererne ere: ug., mg., g., tg., mdlg. og slet, der betragtes som staaende lige langt fra hinanden, svarende til Talværdierne: 6, 5, 4, 3, 2, 1. Til disse Karakterer kan der føjes + eller ÷, der forhøjer eller nedsætter Karakteren med $\frac{1}{3}$; altsaa $ug. \div = 5\frac{2}{3}$, $mg.+ = 5\frac{1}{3}$, $mg. \div = 4\frac{2}{3}$, $g.+ = 4\frac{1}{3}$ osv.; dog maa der ikke gives nogen Karakter over ug. eller under slet.

Naar der ved Sammenlægning af de enkelte Censurers Karakterer fremkommer andre Brøker end Tredjedele, reduceres de til den nærmest liggende Tredjedel, saaledes at hvad der er $\frac{1}{6}$ eller derover gøres til $\frac{1}{3}$, og hvad der er under $\frac{1}{6}$ bortkastes.

Ved Sammentællingen af Specialkaraktererne i de enkelte Fag benyttes en anden Skala, hvori ug. har Værdien 8, mg. 7, g. 5, tg. 1, mdlg. ÷ 7 og slet ÷ 23 og, naar Mellemkaraktererne medtages, $ug. \div$ regnes = $7\frac{2}{3}$, $mg.+ = 7\frac{1}{3}$, $mg. \div = 6\frac{1}{3}$, $g.+ = 5\frac{2}{3}$, $g. \div = 3\frac{2}{3}$, $tg.+ = 2\frac{1}{3}$, $tg. \div = \div 1\frac{2}{3}$, $mdlg.+ = \div 4\frac{1}{3}$, $mdlg. \div = \div 12\frac{1}{3}$ og $slet+ = \div 17\frac{2}{3}$.

I Eksamensvidnesbyrdet indføres samtlige Specialkarakterer med deres nøjagtige Talværdi og til Slutning den samlede Talværdi af disse.

§ 7.

Ved den i § 2 omhandlede Tillægsprøve i Latin forlanges, at Eksaminanden har ordentlig læst en lille Læsebog for Begyndere til Indøvelse af Grammatikkens Hovedregler, særlig for den almindelige regelmæssige Bøjning, og til Erhvervelse af det almindelige Ordforraad, samt saa meget, som svarer til 16 Sider i en Teubners Stereotypudgave af en let latinsk Forfatter, saasom Cornelius Nepos, Justinus eller Eutropius. Ved Prøven overhøres saavel i Læsebogen som i den læste Del af en Forfatter, dog saaledes, at de danske Stykker i Læsebogen udelukkes fra Eksaminationen, og at Overhøringen i Grammatik med Analyse og Bøjning af hvert enkelt Ord væsentlig knyttes til Læsebogen, medens det dog tillige bør paases, at der ved Eksaminationen i Oversættelse af det foreskrevne Forfatterpensum skaffes Sikkerhed for, at Eksaminanden ikke gengiver en udenad lært Oversættelse, men kender de enkelte Ords Betydning og Form.

De, der have bestaaet 4de Klasses Hovedeksamen for studerende Disciple eller den i nærværende Anordnings § 9 omhandlede Tillægsprøve i Latin og derved opnaaet „godt“ ved den mundtlige Del af Latinprøven, ere fritagne for den her omhandlede Prøve.

§ 8.

Den, der efter de hidtil gældende Regler bestaar Skolelærereksamen med Hovedkarakteren „meget duelig“, og den, der i Henhold til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenets Bekendtgørelse af 8de Juni 1894 bestaar den afsluttende Lærer- eller Lærerindeprøve ved et Seminarium med en gennemsnitlig Karakterværdi af 7 Points, kan derefter ved at bestaa en Tillægsprøve i Engelsk, Tysk og Fransk med Karakteren „godt“ i hvert Sprog erhverve de Rettigheder, som almindelig Forberedelseseksamen giver.

De samme Rettigheder tilkomme den, der i Henhold til de hidtil gældende Bestemmelser bestaar Skolelærerindeeksamen med Hovedkarakteren „meget duelig“ og derefter en Tillægsprøve i Aritmetik (uden praktisk Regning), Geometri og Naturlære samt i Engelsk, Tysk og Fransk med et samlet Pointsantal af mindst 35.

§ 9.

Den, der har bestaaet almindelig Forberedelseseksamen med tre fremmede Sprog og med 80 Points samt med Karakteren „godt“ (10 Points) saavel for den mundtlige som for den skriftlige Prøve i Dansk, kan indstille sig til Afgangseksamen for studerende under følgende nærmere Betingelser:

For at underkaste sig Afgangseksamen i sproglig-historisk Retning maa den paagældende i Engelsk, Tysk, Fransk, Geografi, Naturhistorie, Geometri og Aritmetik have opnaaet i alt 40 Points og derhos have bestaaet en Prøve i Latin (skriftlig og mundtlig) samt i Græsk med en Karakter af mindst „godt“ i hvert af disse to Fag.

For at underkaste sig Afgangseksamen i matematisk-naturvidenskabelig Retning maa den paagældende i Engelsk, Tysk, Fransk, Geografi og Naturhistorie have opnaaet i alt 30 Points og derhos have bestaaet en skriftlig og mundtlig Prøve i Latin med en Fælleskarakter af mindst „godt“.

§ 10.

Den, der vil indstille sig til almindelig Forberedelseseksamen ved en Skole, maa i de sidste tre Aar have deltaget fuldstændigt i Undervisningen ved en eksamensberettiget Realskole, og deraf i mindst de to sidste Aar ved den Skole, hvor han skal tage Eksamen. Hvis den paagældende først er bleven optagen to Aar før Eksamen i denne Skole, skal han præstere Bevis fra den anden Skole for sin Modenhed til Oprykning i næstøverste Klasse. Fra disse Regler kan Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet under særlige Omstændigheder bevilge Undtagelser.

§ 11.

Skoler, som med Tilladelse af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet kunne holde almindelig Forberedelseseksamen, lade de Lærere, som have undervist Disciplene, eksaminere hver i sit Fag under den Kontrol, som Ministeriet anordner.

§ 12.

Til Eksamenskommissionen for Privatister sammenkalder Ministeriet et passende Antal Mænd, som foruden Fagkundskaben besidde Erfaring i Skoleundervisning. Kommissionen vælger selv de Kræfter, den behøver til Eksamens Ordning og Tilsyn ved de skriftlige Prøver.

§ 13.

Almindelig Forberedelseseksamen afholdes ved Skolerne een Gang aarligt, enten i Tiden mellem den 15de Marts og 30te April eller mellem den 10de Juni og 15de Juli, men ved Eksamenskommissionen tre Gange aarligt, nemlig i Januar Maaned, i Tiden 10de Juni—15de Juli og i Tiden 15de Oktober—15de November.

§ 14.

Til at underkaste sig Eksamen kræves en Alder af 15 Aar, for Kvinders Vedkommende dog 17 Aar. Fra disse Bestemmelser kan Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet under særlige Omstændigheder bevilge Undtagelser.

Bekendtgørelse af 12te Marts 1895 angaaende den alm. Forberedelseseksamen:

§ 1.

Den i Anordningens § 2, 1ste og 2det Stykke, givne Forskrift om, at Tillægsprøverne, henholdsvis i et af de valgfrie Sprog og i Latin, ikke kunne bestaa med en ringere Karakter end „godt“, og de i § 7 givne Regler angaaende den nævnte Latinprøve træde i Kraft ved de paagældende Prøvers Afholdelse i Juni—Juli 1895.

§ 2.

Bestemmelserne i Anordningens § 1, sidste Stykke, om de almindelige Eksamensfordringer, og de i § 8 indeholdte Regler om Tillægsprøverne, henholdsvis for mandlige og kvindelige Seminarister, træde i Kraft ved Afholdelsen af almindelig Forberedelseseksamen i Januar 1896.

§ 3.

De ved Anordningens § 2 fastsatte Fordringer til den almindelige Forberedelseseksamen, efter Omstændighederne i Forbindelse med en Tillægsprøve i Latin, som Adgangsbetingelse til de i samme Paragraf nævnte Læreanstalter og Fageksamener, komme første Gang til Anvendelse saaledes:

- a. ved Optagelsen paa de til Skovbrugs-, Landinspektør- og Dyr lægeeksamen forberedende Kursus, der i August 1896 paabegyndes ved den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole;
- b. ved Optagelsen paa det Kursus ved Tandlægeskolen, der begynder den 1ste Februar 1897;
- c. ved den juridiske Fællesprøve, naar denne afholdes i Sommerterminen 1898;
- d. ved den farmaceutiske Medhjælpereksamen, naar denne afholdes i Oktober 1899.

Som Betingelse for Adgang til den polytekniske Læreanstalts Adgangseksamen i Matematik og Naturlære er almindelig Forberedelseseksamen allerede ved det under 23de Juli 1894 allerhøjest approberede Reglement for Læreanstalten underkastet de ved Anordningen givne Regler; dog kunne de, der inden 1ste September 1894 have bestaaet Forberedelseseksamen, fremdeles indstille sig til bemeldte Adgangseksamen i Overensstemmelse med de tidligere gældende Regler.

§ 4.

De i Anordningens § 9 indeholdte Bestemmelser om, under hvilke Betingelser den almindelige Forberedelseseksamen, i Forbindelse med en Tillægsprøve i Latin og Græsk eller i Latin,

giver Ret til at underkaste sig Afgangseksamen for studerende, træde i deres Helhed i Kraft ved den sidstnævnte Eksamens Afholdelse i Sommeren 1898.

Den i samme Paragraf givne Forskrift om, at de nævnte Tillægsprøver ikke kunne bestaaes med en ringere Karakter end „godt“ i hvert af de to paagældende Fag, træder i Kraft ved Afholdelsen af 4de Klasses Hovedeksamen i Sommeren 1896, og til samme Tidspunkt maa Forberedelseseksamen være bestaaet i Overensstemmelse med de nye Fordringer for at kunne give Adgang til disse Tillægsprøver.

§ 5.

Anordningens § 10 træder i Kraft ved Eksamens Afholdelse i Marts—April 1898. Som Følge heraf vil den i samme Paragraf stillede Fordring om et Modenhedsbevis ved Overflytningen fra en Skole til en anden Skoles næstøverste Klasse være at iagttage efter Afslutningen af Foraarseksamen i 1896. For saa vidt en saadan Attest er nødvendig, maa den udtrykkeligt paaberaabes ved Indmeldelsen af de paagældende Dimittender.

§ 6.

Med Hensyn til de i Anordningens § 14 indeholdte Regler om Eksamensalderen har det sit Forblivende ved den hidtil anvendte Beregning af Alderen, saaledes at det ved de fire Eksamensterminer, nemlig i Januar, Marts—April, Juni—Juli og Oktober—November, er tilstrækkeligt, at de vedkommende Eksaminander fylde den anordnede Alder i samme Aar henholdsvis den 31te Januar, den 30te April, den 18de August (som Skoleaarets sidste Dag) og den 30te November.

§ 7.

Undtagelser fra den anordnede Lavalder, jfr. foranstaaende § 6, kunne som hidtil forventes bevilgede for de eksamensberettigede Skolers Disciple, naar vedkommende Skolebestyrer afgiver en bestemt Erklæring om, at den paagældende Discipel baade ved sin almindelige Modenhed og ved sin Fremgang i Forhold til Skolens andre Elever er egnet til at underkaste sig Eksamen. Hvad de kvindelige Disciple angaar, ville saadanne Bevillinger ikke blive givne, naar der mangler over 6 Maaneder i Alderen, medmindre ganske særlige Omstændigheder maatte tale derfor, og det tillige udtrykkeligt attesteres af en Læge, at der ikke af Hensyn til den paagældendes fysiske Udvikling kan være nogensomhelst Betænkelighed ved at meddele den ansøgte Dispensation.

Privatister kunne i Reglen ikke erholde Dispensation fra den anordningsmæssige Alder; dog vil der, under Forudsætning

af, at behørig Modenhedsattest fra vedkommende Skole- eller Kursusbestyrer samt en Lægeattest med det foran angivne Indhold foreligger, kunne ventes meddelt kvindelige Privatister Aldersdispensation for et Tidsrum af indtil 3 Maaneder.

Ansøgninger om Dispensationer, saavel fra Reglerne om Eksamensalderen som fra de i Anordningens § 10 indeholdte Bestemmelser, bør for Fremtiden altid indgives af den paa-gældende Skole- eller Kursusbestyrer.

§ 8.

Om de ved Anordningen foreskrevne Tillægsprøver gælde følgende Regler:

- a. Den i § 2, 1ste Stykke, omhandlede Prøve i et valgfrit Sprog, nemlig Fransk eller Tysk, kan aflægges enten ved en eksamensberettiget Skole, som Regel dog kun, naar det paagældende Sprog er optaget under Skolens almindelige Undervisning, eller ved Eksamenskommissionen for Privatister.
- b. Den i § 8, 1ste Stykke, omtalte Tillægsprøve for Seminarister i tre Sprog kan ligeledes aflægges saavel ved den nævnte Kommission som ved de eksamensberettigede Skoler, der give regelmæssig Undervisning i alle tre Sprog.
- c. Det samme gælder om den i § 8, 2det Stykke, nævnte Prøve for Kvinder, der have bestaaet Skolelærerindeeksamen.
- d. Den ved § 2, 2det Stykke, jfr. § 7, foreskrevne Prøve i Latin for Farmaceuter, Dyr læger og Tandlæger, kan som Regel kun afholdes enten ved Eksamenskommissionen eller ved de eksamensberettigede lærde Skoler i Forbindelse med disses aarlige Hovedeksamen. Dog ville de enkelte Bestyrere af Realskoler, som have erholdt personlig Tilladelse dertil, fremdeles kunne afholde Prøven under Iagttagelse af de nedenstaaende almindelige Regler.
- e. De i § 9 omhandlede tvende Tillægsprøver i Latin og Græsk og i Latin afholdes i Forbindelse med 4de Klasses Hovedeksamen ved de lærde Skoler eller ved den ekstraordinære Eksamen i Januar Maaned, som hvert Aar afholdes ved enkelte af disse Skoler.

Det er iøvrigt Regel for alle de ovennævnte Tillægsprøver, at de kun kunne afholdes i de regelmæssige Eksamensterminer ved den paagældende Skole eller ved Kommissionen, og at de med Hensyn til Eksaminandernes Indmeldelse, Bedømmelsen ved Censorer og Indberetningen om Udfaldet ere underkastede de for almindelig Forberedelseseksamen og 4de Klasses Hovedeksamen gældende Regler. Naar den under d) nævnte Latinprøve afholdes

ved en Skole, behøver kun een Censor, som kan vælges af Skolen, at overvære Eksaminationen.

Der er, ligesom hidtil, intet til Hinder for, at de under a), d) og e) angivne Tillægsprøver kunne aflægges i den samme Eksamenstermin, i hvilken vedkommende underkaster sig almindelig Forberedelseseksamen eller de under b) og c) omtalte Prøver. I saadanne Tilfælde taber Prøven dog sin Gyldighed, hvis den Eksamen, som den skal tjene til at supplere, ikke bestaas paa behørig Maade, og der maa derfor ikke, førend der foreligger Vidnesbyrd herom, udstedes nogen Attest om Suppleringsprøven.

De under e) nævnte Prøver omfatte det hele Pensum, henholdsvis i Latin og i Græsk, der af studerende Skoledisciple skal være læst inden Udgangen af 4de Klasse. Ved de under a), b) og c) nævnte Prøver omfatter Eksamen i de paagældende fremmede Sprog altid hele det anordningsmæssige Pensum, idet de ved Ministeriets Cirkulære af 10de Marts 1882 indførte Lempelser for Skoledisciple ikke komme til Anvendelse ved nogen Tillægsprøve.

§ 9.

Naar almindelig Forberedelseseksamen aflægges ved Eksamenskommissionen, betales ved Indmeldelsen det samme Gebyr, som kræves af Statsskolerne for Udstedelsen af Eksamensvidnesbyrdet (20 Kr.).

For Afholdelsen af de i den foregaaende § 8 under b—e nærmere omtalte Tillægsprøver erlægges ved Indmeldelsen til Eksamenskommissionen eller til Statens Skoler følgende Gebyrer:

8 Kr. for den under b) nævnte Prøve for Seminarister i tre Sprog;

14 Kr. for Tillægsprøven i seks Fag, jfr. c.;

4 Kr. for den under d) omhandlede mundtlige Prøve i Latin;

6 Kr. for enhver af de under e) nævnte Prøver i Latin og Græsk og i Latin.

For Tillægsprøven i Fransk eller Tysk, jfr. her § 8 a., kræves intet Gebyr af det offentlige.

§ 10.

Den, der enten har fuldendt eller paabegyndt den almindelige Forberedelseseksamen, henholdsvis i Januar, Marts, Juni eller Oktober, og som ønsker at tage Eksamen om, kan ikke paa ny indstille sig til denne før i den næstkommande Juni, Oktober, Januar eller Marts Maaned. De foran omhandlede Tillægsprøver kunne tages om i enhver af de paagældende Eksamensterminer.

§ 11.

Om Dimission af Privatister gælde følgende Regler:

- a. Enhver, der vil indstille sig til almindelig Forberedelseseksamen ved Eksamenskommissionen for Privatister, skal

fremlægge Vidnesbyrd om, at han (hun) efter sine Læreres Overbevisning er i Besiddelse af de hertil fornødne Kundskaber.

- b. For saa vidt Eksaminanden har modtaget sin Forberedelse i en organiseret Undervisningsanstalt (Skole eller Kursus), kan det nævnte Vidnesbyrd udstedes af dennes Bestyrer efter Samraad med hans Medlærere. Hvis Eksaminanden er bleven forberedt af private Manuduktører, uden at nogen af disse har ledet Undervisningen i det hele, skal Vidnesbyrdet være undertegnet af den eller de Lærere, der have forberedt ham i de tre Hovedfag: Dansk, Engelsk og Matematik.
- c. Vidnesbyrdet skal indeholde en Angivelse af, hvor længe Dimittenden uafbrudt har modtaget Undervisning af de paa-gældende. Saafremt dette Tidspunkt er under 6 Maaneder, regnet til den Dag, da Vidnesbyrdet udstedes, vil dette i Reglen ikke blive taget for gyldigt.
- d. Som Betingelse for Dimissionsattestens Gyldighed kræves, at den eller de, som underskrive den, nyde uplettet borgerlig Agtelse og have bestaaet i det mindste den almindelige Forberedelseseksamen (jfr. Anordningens § 1), 4de Klasses Hovedeksamen for studerende, Skolelærer- eller Skolelærerindeksamen. Fra disse Eksamensbetingelser vil der kun undtagelsesvis blive dispenseret.
- e. For dem, der ville tage Eksamen om, jfr. foranstaaende § 10, indskrænkes det under c) angivne Tidsrum med Hensyn til det nye Vidnesbyrd til 3 Maaneder.
- f. Dimissionsvidnesbyrd udstedes paa særlige Blanketter, der udleveres sammen med de ved Eksamenskommissionen brugelige Indmeldesskemaer, og indsendes sammen med disse i udfyldt Stand.

De i nærværende Paragraf indeholdte Regler træde i Kraft ved Eksamens Afholdelse i Januar 1896. Til de i foranstaaende § 8 nævnte Tillægsprøver kan ligesom hidtil enhver indstille sig selv uden Dimissor.

§ 12.

Ministeriet fastsætter i enhver Eksamenstermin Dag og Klokkeslet for Afholdelsen af de skriftlige Prøver. Ved disse tiltaas der Eksaminanderne 4 Timer til Opgavebesvarelsen i hvert enkelt Fag.

§ 13.

For saa vidt det tillades en privat eller kommunal Skole at afholde almindelig Forberedelseseksamen i eet eller flere Aar, er denne Tilladelse, foruden af de iøvrigt foreskrevne Betingelser, afhængig af, at den ugentlige Skoletid i samtlige Fag og Øvelser, med Undtagelse af Sang og Gymnastik, ikke overstiger 30 Timer,

samt at der gives mindst 4 Timers ugentlig Undervisning i Gymnastik. Fra den sidstnævnte Regel vil der dog efter Omstændighederne, ligesom hidtil, kunne forventes Undtagelser for kvindelige Elevers Vedkommende.

§ 14.

Samtlige Bestemmelser, der i Tilslutning til Anordningen af 30te August 1881 ere givne af Ministeriet angaaende den almindelige Forberedelseseksamen og de eksamensberettigede Skolers Forpligtelser, staa uforandrede ved Magt, for saa vidt de ikke ere i Strid med den foran nævnte allerhøjeste Anordning eller med nærværende Bekendtgørelse.

VI. Skolebeneficier og Legater.

1. Ansøgninger fra Skolens Disciple om Fripladser og Stipendier indgives til Rektor ved det nye Skoleaars Begyndelse inden den 1ste Septbr. Til Brug herved faas hos Rektor trykte Skemaer, som skulle udfyldes af Ansøgerne og attesteres af 2 bekendte Mænd, der maa angive deres Stilling. Uagtet Skolebeneficierne kun tiltaas for et Aar ad Gangen, behøver den, der en Gang har opnaaet et Beneficium, ikke at forny Andragendet derom, naar hans Formuesforhold i det væsentlige ere uforandrede. Pengestipendier kunne ikke tildeles Realdisciple.

Ifølge Ministeriets Skrivelse af 22de September 1894 have Beneficierne været saaledes fordelte:

- I. *Fri Undervisning og mellemste Stipendium* (70 Kr. at oplægge):
M. P. Mikkelsen.
- II. *Fri Undervisning og laveste Stipendium* (40 Kr. at oplægge):
S. C. C. Pedersen.
- III. *Fri Undervisning*:
K. L. Bek, J. C. B. Petersen, H. Hastrup,
O. W. Jensen, J. M. Johansen, N. P. Nielsen,

S. P. Stensballe, N. P. Christensen, E. J. Rasmussen, L. O. C. Ring, A. U. Davidsen.

IV. *Undervisning for nedsat Betaling og højeste Stipendium* (60 Kr. at udbetale, 40 Kr. at oplægge):

J. H. Christensen, N. C. Dragsted.

V. *Undervisning for nedsat Betaling og mellemste Stipendium* (60 Kr. at udbetale, 10 Kr. at oplægge):

H. Christoffersen.

VI. *Undervisning for nedsat Betaling:*

C. H. A. Lassen, S. O. Nyegaard, C. E. Otterstrøm, O. V. P. Christensen, A. J. Nørsgaard, S. P. Pedersen, K. A. Petersen, E. Sander-Larsen, P. C. B. Møller.

VII. *Højeste Stipendium* (100 Kr. at udbetale): R. N. Hjerrild, H. F. Jørgensen, K. G. Konradsen, C. W. de Wolff, V. E. Elberling, A. J. Juulsen, A. Winther.

VIII. *Mellemste Stipendium* (70 Kr. at udbetale): C. J. Christensen, C. P. Clausen, P. Herschend, J. N. Jensen, Th. A. Jensen.

IX. *Laveste Stipendium* (40 Kr. at udbetale):

F. Qvist.

Af Etatsraad Birchs Legat tilstodes der A. R. Heide, P. C. B. Møller, V. P. Nielsen og A. Sørensen 60 Kr. hver.

Fri Undervisning som *ekstraordinære Gratister:*
O. C. E. Wraae, H. V. Iacobæus og A. C. Iacobæus.

Ved Ministeriets Skrivelse af 24de September tilstodes der C. J. H. Madsen, F. C. Georgsen, H. P.

Henriksen og M. Pedersen 70 Kr. hver af Stipendieoverskudsfondens Midler.

Ved Ministeriets Skrivelse af 12te Oktober blev det afdøde Discipel Th. A. Jensen tilstaaede mellemste Stipendium tildelt H. I. P. Stensballe, og ved Skrivelse af 3dje April det F. Qvist tilstaaede laveste Stipendium ved hans Udmeldelse af Skolen tildelt G. C. Nielsen. Da O. W. Jensen i Februar udmeldtes, tilstod Ministeriet H. C. Hollesen hans Friplads.

De to Portioner af Davidsens Legat, 20 Kr. til hver, tilkendtes H. F. Jørgensen og H. Christoffersen.

De to Portioner af Bruuns Legat, 70 Kr. til hver, tilfaldt N. C. Dragsted og J. H. Christensen.

Flidsbelønninger af Flensborgs Legat tildeles H. F. Jørgensen, S. C. C. Pedersen, H. C. V. v. Thun, N. C. Dragsted, J. H. Christensen, N. P. Nielsen, H. Hastrup, N. P. Christensen, L. O. C. Ring, H. Christoffersen, A. Winther, Th. A. Jensen og A. J. Juulsen.

2. Af Stipendieoverskudsfondens Midler tilstodes der af Ministeriet følgende Studenter fra Horsens lærde Skole det ved hver især anførte Beløb:

H. R. Grumme 150 Kr., S. Madsen 150 Kr., stud. theol. C. M. Christensen 150 Kr., stud. jur. J. V. Elberling 150 Kr., stud. theol. J. V. Hansen 200 Kr., stud. med. R. Hastrup 200 Kr., stud. polyt. P. Jensen 200 Kr., stud. theol. A. T. Jørgensen 200 Kr., stud. theol. J. N. Lassen 150 Kr., stud. med. S. B. B. G. Lauesgaard 200 Kr., stud. polyt. M. Møller 200 Kr., stud. mag. S. J. E. L. Nielsen 200 Kr., stud. theol. M. B. Petersen 200 Kr., stud. med. S. Sander-Larsen 200 Kr., stud. polyt. J. P. Stensballe 200 Kr., stud. polyt. R. Theilgaard 200 Kr., stud. theol. F. C. G. K. Weltzer 200 Kr.

Ansøgninger om disse Understøttelser, ledsagede af Eksamensbeviser, Flidsattester og Oplysninger om Formuesomstændigheder, skulle stiles til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet og indgives til Rektor.

VII. Videnskabelige Samlinger.

1. Skolebiblioteket.

Foruden Skolens Lærere have de øverste Klasers Disciple haft Adgang til at laane Bøger. Desuden har Biblioteket hver Torsdag Kl. 2—3 været aabent for Udlaan til enhver, der søger Kundskab. Til Disciple er der fra 1ste Maj 1894 til 30te April 1895 udlaant 248 Bind, til Laanere udenfor Skolen 926 Bind (heraf til indenbys Laanere 688 Bind, til udenbys 238 Bind). Paa Biblioteket er benyttet ca. 30 Bd. Biblioteket har modtaget følgende Tilvækst:

Encyklopædier og Skrifter af blandet Indhold.

3.

Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning Nr. 15—19. Kbh. 1894—95.

4.

Danskeren, Tidsskrift for Land og By, udg. af Jungersen, Nygård og Schrøder, B. 12, H. 3—6. Kold. 1894.

Horsens Avis for A. 1866—84 og første Halvdel af 1885 (Gave fra Fabrikant Stallknecht).

— — for Aaret 1894 (Gave fra Redaktionen).

Jylland, Maanedsskrift for Litteratur, Kunst og Samfundsspørgsmaal, red. af Jessen. Aarh. 1892.

Museum, Tidsskrift for Historie og Geografi, red. af Bruun, Hovgaard og Rist, Aarg. 1890 og 91. Kbh.

Naturen og Mennesket, red. af Mørk-Hansen, B. 2—6, Kbh. 1890—91.

Nordisk Tidsskrift för Vetenskap, Kunst och Industri, utg. af Letterstedtska Föreningen 1894. Stockh.

Samtiden, populært tidsskrift for litteratur og samfundsspørgsmaal, udg. af Brunchorst og Gran, aarg 1. Bergen 1890.

Tilskueren, Maanedsskrift for Litteratur, Samfundsspørgsmaal
m. m., udg. af Galschiøt, Aarg. 11. Kbh. 1894.

5.

Deutsche Rundschau, hrsg. von J. Rodenberg, B. 79—82.
Berlin 1894—95.

6.

Revue des deux Mondes 1895. Paris.

The Nineteenth Century, ed. by Knowles 1894. Lond.

Litteraturhistorie. Lærde Selskaber.

9.

Andersen, V., Poul Møller, hans Liv og Skrifter. Kbh. 1894.

Bugge, S., Bidrag til den ældste Skaldedigtningens Historie. Christ.
1894.

Bøgh, N., Christian Winther, et Livsbillede I. Kbh. 1894.

Clausen, J., Jens Baggesen, en litterær-psykol. Studie. Kbh. 1895.

Olvrik, A., Saksens oldhistorie, norrøne sagaer og danske sagn.
Kbh. 1894. (Forts. af en Afhandling i Aarbøger for
Nordisk Oldkyndighed 1892.)

Vedel, V., Svensk Romantik. Kbh. 1894.

10.

Brandes, G., Essays, fremmede Personligheder. Kbh. 1889.

— William Shakespeare, H. 1—3. Kbh. 1895.

Elze, K., Sir Walter Scott, paa Dansk ved Kroman. Kbh. 1878.

Genée, R., Shakespeare's Liv og Værker, oversat af Smith.
Kbh. 1877.

Gigas, E., Esau og Jakob som dramatiske Figurer, s. Stud. 3.

Lundbeck, T., Dryden som tragediedigter. Kbh. 1894. (Drdsp.)

Sporon, W., Jean Rotrou, en litterærhist. studie. Kbh. 1894.

Stern, A., Die deutsche Nationallitteratur vom Tode Goethes bis
zur Gegenwart. Marb. u. Lpz. 1886.

12.

Videnskabernes Selskabs Skrifter, Række VI, hist.-flos.
Afdel. III, 3. Kbh. 1894 (Gave fra Selskabet).

Oversigt over Videnskabernes Selskabs Forhandlinger 1893.
Kbh.

13.

Dansk Bogfortegnelse for 1894. Kbh.

Vahl, J., Dansk Bogfortegnelse 1881—92, H. 17—25 (sluttet).
Kbh. 1894.

Årskatalog för svenska bokhandeln 1894. Stockh.

Bruun, Chr., Aarsberetninger og Meddelelser fra det Store Kgl.
Bibliothek, B. 4, H. 3. Kbh. 1894.

- Fortegnelse over de nu udkommende fremmede lærde og literære Selskabers Skrifter, som findes i Universitetsbibliotheket, Nov. 1893. Kbh. (Gave).
- Flint, W.*, Statistics of Public Libraries in the United States and Canada. Wash. 1893 (Gave).
- Catalog of „A. L. A.“ Library, selected by the American Library Association. Wash. 1893 (Gave).
- Katalog over 10 Aars Tilvækst til Randers lærde Skoles Bibliotek 1894.

Nationallitteratur.

14.

- Arabiske Oldsange, Udvalg, frit paa Dansk ved Trugaard, H. 5. Ribe 1894 (Pgr.)
- Kalidasa*, Skybudet, en indisk Elegi, overs. af Marcussen. Kbh. 1882.

16.

- Aristophanes*, Frøerne, Komædie, overs. af Petersen (s. Stud. 3).
- Homer*, Odyssee l. VI latinis versibus expressit Fahlercrantz. Ups. 1894 (Pgr.)
- Sofokles*, Antigone, (overs.) ved Møller. Kbh. 1894.
- Aias, overs. af Gjertsen. Krist. 1894.
- Tryfiodoros*, Trojas intagning, i svensk öfvers. af Melander. Umeå 1894 (Pgr.)

19.

Cornelius Nepos.

Törneblad, Annotationes criticae in vitas C. N. Stockh. 1894 (Pgr.)

Horats, Udvalgte Odeer, overs. af Valentiner (s. Stud. 3).

Juvenalis, Satirer, på svenska af Lagerlöf. Malmö 1894 (Pgr.)

Prudentianus.

Bergman, Specimen lexicæ Pr. Venersb. 1894 (Pgr.)

Sallusti Crispi Catilina, med Kommentar udg. af Gertz. Kbh. 1895.

— Katilina og Jugurtha, overs. af Lefolii, H. 1. Kbh. 1895.

L. Annæus Seneca, Udvalgte Skrifter, udg. og fortolk. af Gertz, H. 1 og 2. Kbh. 1889 og 1895.

Silius Italicus.

Österberg, De structura uerborum cum prae-positis compositionum quae exstant apud S. I. Göteborg. 1894 (Pgr.)

Terentius.

Lalin, De particularum comparatarum usu apud T. Norrk. 1894 (Pgr.)

20.

Pave *Julius'* død, en satire, overs. (fra Latin) af Moth. (s. Stud. 3).

21.

Den ældre *Eddas* Gudesange, overs. af Gjellerup, illustr. af Frølich, Lev. 6—12. Kbh. 1894—95.
Snorro Sturluson, Heimskringla, udg. ved F. Jónsson, H. 2. Kbh. 1894.

22.

Dania, tidsskrift for folkemål og folkeminder, udg. af Jespersen og Nyrop, B. 2. Kbh. 1892—94.
Kristiansen, O., Prøver af en læsebog i Nordens historie. Krist. 1893 (Pgr.)

23.

Bagger, C., Samlede Værker, B. 1—2. Kbh. 1866.
Bjornson, Bj., Arnljot Gelline. Kbh. 1870.
Bredal, N., Børnespejl, paany udg. af Rørdam. Kbh. 1894.
Christiansen, E., Peter Plus, Eventyr i 4 Akter. Kbh. 1890.
 — Folkesnak, dram. Bagatel. Kbh. 1891.
Drachmann, H., Gamle Guder og nye, Digte og Sange. Kbh. 1881.
 — Unge Viser. Kbh. 1892.
 — Sangenes Bog. Kbh. 1879.
 — Tarvis. Kbh. 1891.
Esmann, G., I Provinsen, Lystspil. Kbh. 1890.
Gjellerup, K., Herman Vandel, Sørgespil. Kbh. 1891.
Goldschmidt, M., I den anden Verden, Komædie. Kbh. 1869.
 — Avrohmeche Nattergal. Kbh. 1871.
Hafstrøm, S. M., Min Ungdoms efterladte Digte. Kbh. 1890.
Hermidad, s. Thisted.
(Heiberg, P. A.) Rigsdaler-Sedlens Hændelser, B. 1—2 (i 1 B.) Kbh. 1789—93 (Gave fra Fabrikant Stallknecht).
Ibsen, H., Catilina, Drama. Kbh. 1875.
Jacobsen, P. V., Trolddom, Skuespil, 3. Oplag. Kbh. 1890.
Kaalund, H. V., Brændende Spørgsmaal. Kbh. 1879.
 — Idealitet og Realitet. Kbh. 1879.
 — Fulvia, lyr. Drama. Kbh. 1875.
Kielland, A., Jacob. Kbh. 1891.
Lange, Th., De lyse Nætter. Kbh. 1875.
Lie, J., Digte. Kbh. 1889.
Svend Trost, s. Drachmann.
Thisted, V., Romerske Mosaiker. Kbh. 1851.
(Topsoe, V.) Jason med det gyldne Skind. Kbh. 1875.
Woldemar, Gregers, Skuesp. Kbh. 1891.

27.

Eckermann, J. P., Gespräche mit Goethe, Th. 1—3. Lpz. 1883.*Steffens, H.*, Die Familien Walseh u. Leith, B. 1—3. Bresl. 1827.

28.

Byron, Junker Harolds Pilgrimsfart, overs. af Hansen. Kbh. 1880.

— Beppo; Dommedagssynet, overs. af Ipsen. Kbh. 1891.

Crawford, F. M., Greifenstein, vol. 1—2. Lpz. 1889.*Swinburne, A. Ch.*, Erechtheus, Trag., overs. af Lembcke. Kbh. 1877.

29.

Daudet, Tartarin fra Tarascon (franske Prosaforfattere i Udvalg af Heuer). Kbh. 1894.*Hugo, V.*, Notre-Dame de Paris. Paris 1861.*Lamartine*, Oeuvres complètes, tom. 1—8. Paris 1845.*Mérimée, P.*, Lettres i M. Panizzi, tom. 1—2. Paris 1881.

— Lettres à une inconnue, tom. 1—2. Paris 1876.

— Lettres à une autre inconnue. Paris 1875.

— Les deux héritages; l'inspecteur général; débuts d'un aventurier. Paris 1867.

— Théâtre de Clara Gazul; la Jacquerie; la famille Carvajal. Paris 1842.

Michelet, J., La mer. Paris 1861.*Musset, A.*, Comédies et proverbes. Paris 1840.

— Nouvelles. Paris 1848.

— Poésies nouvelles. 1865.

Zola, Slaget ved Sedan (franske Prosaforf. i Udvalg af Heuer) Kbh. 1894.

30.

Dante Alighieri, Guddommelige Komédie, overs. af Molbech, 1—4. Kbh. 1865 (i 2 B.)

Sprogvidenskab.

32.

Sorensen, S., Om Sanskrits Stilling i den almindelige Sprogudvikling i Indien (s. Vidensk. Selskabs Skr. 12).

37.

Hauch, A. G. Ø., Latinsk Formlære til Skolebrug. Kbh. 1894.*Hofgaard*, Hovedsætninger og bisætninger i latin. Krist. 1893. (Pgr.)*Madvig, J. N.*, Latinsk Ordfoiningslære, gennemseet (af Drachmann). Kbh. 1895.

38.

Levy, V., Ordsamling til Udvalgte Stykker af Ovidius. Kbh. 1894.

39.

Arkiv för nordisk filologi, utg. genom Kock, B. 11. Lund
1894—95.

Fritzev, J., Ordbog over det gamle norske Sprog, H. 26 og 27.
Krist. 1894—95.

Kempff, Piræuslejonets runristningar. Gefle 1894 (Pgr.)

Thorkeleson, Beyging sterkra sagnorda í Islensku, H. 7. Reykj.
1894 (Pgr.)

40.

Feilberg, H. F., Bidrag til en ordbog over jyske almuesmål,
H. 11 og 12. Kbh. 1894—95.

Kalkar, O., Ordbog over det ældre danske Sprog, H. 22.
Kbh. 1895.

Ross, H., Norsk Ordbog, H. 14. Christ. 1894.

41.

Boberg, V., Den danske retskrivnings historie i de sidste 200 år.
Kbh. 1895.

Matthiesen, S., En kort Formular til adskillige Breve. Kbh. 1762
(indb. med Compend. arithm. 126).

Mikkelsen, Kr., Øvelsesbog for Begyndere i dansk Sproglære.
Kbh. 1894.

Neisig, H. P., Ledetraad i dansk Ord- og Formlære. Aarh. 1893.

Rønning, F., Nogle Strøbemærkninger om dansk Grammatik.
Kbh. 1894.

42.

Ordbok öfver svenska språket, utg. af sv. Akademien, H. 1
og 2. Stockh. 1894.

44.

Kaurin, C., Den tyske betoning. Krist. 1894.

Petersen, V., Tysk Sproglære. Kbh. 1895.

45.

Bierring og Meyer, Tysk Læsebog for Mellemlasserne. Kbh. 1895.
— Glossarium dertil.

Ipsen og Bovien, Tysk Begynderbog med en kortfattet Grammatik.
Kbh. 1895.

— Tysk Læsebog for de lavere Klasser. Kbh. 1895.

Mohr, F. A., Tysk Poesi for Skolernes højere Klasser. Kbh. 1894.

Skouboe, S., Tyske Gloserækker til Brug ved Undervisningen.
Od. 1894.

— Tysk Læsebog for Mellemlasserne. Od. 1895.

46.

Jespersen og Sarauw, Engelsk Begynderbog, Afd. 1. Kbh. 1895.

Nissen, C. A., Engelsk Læsebog for Realskolens øverste Klasser, med Glossarium. Kbh. 1894.

Sweet, H., A new english grammar, logical and historical, part. 1. Oxf. 1892.

48.

Nyrop, K., Recueil de textes français, fasc. 1. Copenh. 1895.

49.

Nyrop, K., Lectures françaises, Afdel. 1. Kbh. 1890.

Klassisk Oldtidsvidenskab.

56.

Heiberg, J. L., Eros, en kulturhistor. Skitse (s. Stud. 3).

57.

Heiberg, J. L., Attiske Gravmæler. Kbh. 1895.

Nielsen, C. V., Sagn og Historier om store Kunstnere i Oldtiden. Kbh. 1894.

Ussing, J. L., Den græske Søjlebygningens Udvikling. Kbh. 1894. 4° (Festskrift).

58.

Kort Udsigt over det philol.-histor. Samfunds Virksomhed 1891—94. Kbh.

Nordisk Tidsskrift for Filologi, Række 3, B. 3. Kbh. 1894—95.

Historie.

59.

Hehn, V., Kulturpflanzen u. Hausthiere. Berlin 1894.

Starcke, C. N., The primitive family in its origin and development. London 1889.

60.

Haase, A., Ledetraad i Verdenshistorien. Kbh. 1893.

Jensen, N. A., Historiske Oversigter til Brug ved den højere Undervisning. Kbh. 1895.

Kofod, H. A., Historiens vigtigste Begivenheder, omarb. af Thrige. Kbh. 1894.

Schwanenflügel, H., Mindre Lærebog i Historie 1—2. Kbh. 1894.

Starcke, C. N., Lærebog i Verdenshistorien, Del 1 (Oldtid og Middelalder). Kbh. 1895.

61.

de Coulanges, F., La cité antique. Paris 1876.

63.

Friedlaender, L., Sittengeschichte Roms, Th. 1—3. Lpz. 1869.
Ræder, Estruskernes indflydelse paa romerne. Oslo 1893 (Pgr.)

65.

Starcke, C. N., Den nyeste Tids Historie. Kbh. 1894.

66.

Anker, C. J., Uddrag af diplom. indberetninger om Unionens forberedelse og tilblivelse 1814. Christ. 1894.

Erslev, Kr., Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen, B. 1, H. 1—2. Kbh. 1894—95.

Kringelbach, G. N., Den civile Centraladministration 1848—93. udg. af Rigsarkivet. Kbh. 1894.

67.

Aarbog for dansk Kulturhistorie 1893 og 94, udg. af Bjerger, Aarh.

Aarbøger for Nordisk Oldkyndighed. Kbh. 1894.

Historisk Tidsskrift, udg. af den danske hist. Forening, B. 5, H. 1 og 2. Kbh. 1894.

— udg. af den norske hist. Forening, B. 3, H. 1 og 2. Krist. 1894—95.

— utg. af svenska hist. föreningen, årg. 14. Stockh. 1894.
 Sønderjydske Aarbøger 1894, udg. af Hanssen-Nørremølle o. fl. Flensb.

Helgesen, P., Historiske Optegnelsesbog, sædv. kaldet Ski bykrønike, paa dansk ved Heise. Kbh. 1890—91.

Malmström, Bidrag till Svenska Pommerns historia 1653—60. Hels. 1894 (Pgr.)

Pavels, Cl., Dagbøger for Aarene 1817—22, udg. af Daae, H. 1. Krist. 1892.

Vogt, J. H., Optegnelser om sit Liv og sin Embedsvirksomhed 1847—58, H. 1. Krist. 1894.

Wærn, C. F., Mellanrikslagen och dess verkningar (bihang till Nord. Tidsskrift). Stockh. 1895.

68.

Ahlefeldt, D., Memoirer, Dagbogsoptegnelser og Brevbøger, udg. ved Bobé. Kbh. 1895 (Gave fra Lehns greve A.)

Samlinger til jydsk Historie og Topografi, Række 2, B. 4. Aalb. 1894.

Friis, H. E., Det russiske Fyrstehof i Horsens 1780—1807. Kbh. 1895.

Graae, G. F. A., 48 og 64, efterladte Dagbogsoptegnelser. Kbh. 1886.

Hansen, P., Den danske Skueplads, illustr. Theaterhistorie, H. 29—32. Kbh. 1894.

Holm, E., Danmark-Norges Historie 1720—30. Kbh. 1891.

— — 1730—46. Kbh. 1894.

Langebek, J., Breve, udg. ved Rørdam, H. 1. Kbh. 1895.

Michaelsen, J., Fra min Samtid. Kbh. 1890.

Müller, S., Vor Oldtid, H. 1—5. Kbh. 1894—95.

Ottosen, J., Børnenes Fædrelandshistorie. Kbh. 1895.

Rubin, M., Frederik VI.s Tid, økon. og hist. Studier. Kbh. 1895.

Werlauff og Outzen, Priisskrifter ang. det danske Sprog i Hertugd. Slesvig. Kbh. 1819.

69.

Personalhistorisk Tidsskrift, udg. af Harbou, Række 3, B. 3. Kbh. 1894.

Dansk biografisk Lexikon, udg. af Bricka, B. 8. Kbh. 1894.

Studerterne fra 1869, biogr. Oplysninger saml. af Sørensen. Kbh. 1894.

70.

Bræstrup, Efterladte Papirer fra 1813—14, udg. af T. Bræstrup. Kbh. 1894.

Kau, H., Jens Peter *Junggreen*, et Bidrag til Nationalitetskampen i Nordslesvig. Kbh. 1894.

Rørdam, H., F., Peter *Rordam*, Blade af hans Levnedsbog og Brevvexling, Del 3, Afd. 1. Kbh. 1894.

Sodring, J. W., Erindringer, ved M. F. Sødning. Kbh. 1894.

72.

Bering Liisberg, H. C., Napoleon. Kbh. 1894.

Rambaud, A., Histoire de la Russie. Paris 1879.

— Histoire de la civilisation contemporaine en France. Paris 1888.

74.

Starcke, C. N., Oversigtstabeller til den nyeste Tids Historie. Kbh. 1894.

75.

Slægtetog over Afkommet af Chr. Nielsen, Borgmester i Varde ca. 1500, ved J. Vahl, H. 12 og 13. Kbh. 1894.

76.

Lehmann, A., Overtro og Trolddom, Del 3: moderne Spiritisme og Okkultisme. Kbh. 1894.

77.

Beckett, Fr., Ørstedsparkens Bronzefigurer. Kbh. 1895.

Müller, S., Kortfattet Kunsthistorie. Kbh. 1883.

Geografi og Statistik.

78.

Geografisk Tidsskrift, B. 12, H. 7 og 8; B. 13, H. 1—2.
Kbh. 1894—95. 4°.

Petermanns Mitteilungen, B. 40. Gotha 1894. 4°.

— Ergänzungshefte 110—113. Gotha 1894.

Rundschau für Geographie, hrsg. von Umlauf, B. 17, H. 1—8.
Wien 1895.

Bahnson, K., Etnografien fremst. i dens Hovedtræk, Lev. 12—16.
Kbh. 1894—95.

Christensen og Lassen, Evropa, en geografisk Fremstilling, Lev.
2—10. Kbh. 1894—95.

Granzow, F. C., Geografisk Lexikon, H. 36—39. Kbh. 1894—95.

Hoffmeyer, J., Lærebog i Geografi for Latin- og Realskoler.
Aarh. 1894.

Lande og Folk, H. 12 og 13. Aarh. 1894.

80.

Bering Liisberg, H. C., Et Besøg paa Rosenborg. Kbh. 1895.

Helms, J., Danske Tufstens-Kirker (Text og Tavler), B. 1—2.
Kbh. 1894 fol.

Hof- og Statskalender for 1895. Kbh.

Uddrag af Horsens Byraads Forhandlinger i A. 1893. 4°.

32te Beretning fra Horsens Fængselselskab. Horsens 1894.

Statistisk Tabelværk, Række 4, Litr. A, Nr. 8 a; Ltr. D,
Nr. 23 og 24. Kbh. 1894. 4°.

Statistiske Meddelelser, Række 3, B. 13 og 14. Kbh. 1894.

81.

Hoppe, J., Kinesisk Flod- og Landliv. Kbh. 1895.

82.

Darwin, C., Rejse om Jorden, paa Dansk. Kbh. 1876.

83.

Hickmann, H. L., Geogr.-statist. Taschen-Atlas. Wien.

Rets- og Statsvidenskab.

84.

Nationaløkonomisk Tidsskrift, redigeret af Petersen-
Studnitz, Række 3, B. 2. Kbh. 1894.

85.

Love og Ekspeditioner vedk. Kirke- og Skolevæsen,
udg. ved Damkier og Thrige 1894. Kbh.

- Love og Anordninger m. m. for A. 1894, udg. Wøldike, B. 39. Kbh.
- Samling af Love og Anordninger m. v., B. 12, H. 4; B. 13, H. 1. Kbh. 1894.
- Realregister over Love og Reskripter m. m. 1660—1892, udg. af Damkier og Kretz, H. 1—4. Kbh. 1893—94.
- Lovtidende for Kongeriget Danmark 1894. Kbh.
- Ministerialtidende for Kongeriget Danmark 1894. Kbh.

Teologi.

86.

- Jacobsson*, Det religiösa intresset och den religiösa känslan. Ångermanl. 1894 (Pgr.)
- For kirke og kultur, udg. af Bruun og Klaveness, B. 1. Krist. 1894.
- Dansk Missionsblad, red. af Grove-Rasmussen, Aarg. 1894. Kbh.
- Theologisk Tidsskrift, udg. af Sthyr. B. 11. Kbh. 1894.

89.

- Loftman*, Kritisk undersökning af den Masoretiska texten till profeten Hoseas bok. Linköp. 1894 (Pgr.)

91.

- Brauneiser, H. H.*, Johannes Evangelistens første almindelige Brev. Kbh. 1868.
- Bugge, C. A.*, Om Jesu Christi Parabler. Kbh. 1895.
- Godet, F.*, Pauli Brev til Korinthierne, overs. af Wiberg, H. 7—10 (sluttet). Kbh. 1894.

94.

- Godet, F.*, Studier over Pauli Liv og Breve, overs. af Liisberg. Kbh. 1894.

96.

- Beda*, Angler-Folkets Kirkehistorie, paa Dansk af Kragballe. Kbh. 1864.
- Ussing, H.*, Frants af Assisi. Kbh. 1894.

97.

- Kirkehistoriske Samlinger, udg. ved Rørdam, Række 4 B. 3, H. 3—4. Kbh. 1894—95.
- Westling*, Kyrkolagor och kyrkolagsarbeten i Estland under den svenska våldets tid. Sundsv. 1894 (Pgr.)

98.

Pascal, Breve, Afhandlinger og Samtaler, overs. af de Coninck og Sundby. Kbh. 1868.

— Provincialbreve, overs. af de Coninck. Kbh. 1876.

— Tanker, ved de Coninck og Sundby. Kbh. 1883,

Hafstrøm, S. M., Guds Naade. Odense 1895.

— Om Omvendelse. Odense 1894.

99.

Bang, J. P., Om Trosartiklens Begreb. Kbh. 1894 (Drdsp.)

Buhl, F., De Messianske Forjættelser. Kbh. 1894.

Schmidt-Phiseldeck, V., Troen og Guds Herlighed, relig. Studie. Odense 1895.

102.

Tetens, S., De kirkelige Epistler tilligemed en forklarende Om-
skrivning af samme. Odense 1831.

104.

Neander, Förslag till bibelsk läsbok. Norrköp. 1894 (Pgr.)

105.

Dorothe Engelbrets Datter, Sielens aandelige Sang-Offer; Sielens Opløftelse til Gud i andægtige Morgen- og Aften-Suk; Andægtigt Taare-Offer for boodfærdige Syndere. 1699 (Gave).

Filosofi.

106.

Hoffding, H., Den nyere Filosofis Historie, H. I — II. Kbh. 1894—95.

Æstetik.

108.

Musikens Historie fra de ældste Tider til vore Dage. Kbh. 1881—87.

Undervisningsvæsen.

109.

Vor Ungdom, Tidsskrift for Opdragelse og Undervisning, udg. af Trier og Voss. Kbh. 1894.

110.

Aarbog for Kbh.s Universitet, den polytekn. Lærestalt og Kommunitetet for 1892—93, udg. af Goos. Kbh. 1894.

Universitets- og skole-annaler, 8de aarg. 1893. Krist.
Beretning om den polytekniske Lærestalt 1893—94. Kbh.
Beretning om den pharmaceutiske Lærestalts Virksomhed
fra 1ste Novbr. 1892 til 31te Januar 1894.

111.

Forchhammer, G., Bidrag til Bedømmelse af Talemetoden for
Døvstumme. Nyb. 1894.

Larsen, J., Bidrag til Københavns offentlige Skolevæsens Historie.
Kbh. 1881.

De lærde Skolers Lærerforening 1893. Kbh.

Meddelelser ang. de lærde Skoler i Danmark for 1893—94,
udg. af Asmussen. Kbh. 1895.

Ottosen, K., Vor Folkeskoles Oprindelse og Udvikling. Hors. 1894.

Palmgren, Öfveranstängning och valfrihet. Stockh. 1894 (Pgr.)

Povlsen, A., Den danske folkehøjskole. Odense 1894.

Regnskabsberetninger for Sorø Akademi og det lærde
Skolevæsen for 1893—94. Kbh.

Undersøgelser om Sundhedstilstanden ved norske høiere
Gutte- og Pigeskoler samt Fællesskoler (udførte i 1891
og 92). Krist. 1894.

112.

Lindkvist, Öfverblick öfver modersmålets metodik i klass 1—5
af de alm. läroverken. Karlstad 1894 (Pgr.)

114.

Eggertz, Om den filosofiska propedeutiken såsom undervisnings-
ämne. Blek. 1894 (Pgr.)

Elgström, Om filosofiens uteslutande ur undervisningsplanen.
Halmstad 1894 (Pgr.)

118.

Hegner, L., Geografisk Sangbog, indeh. de forskellige Landes
Nationalhymner. Kbh.

119.

Friis, Tale i Selskabet for Efterslægten. Kbh. 1894 (Pgr.)

120.

Beretning om Horsens Skolevæsen for A. 1894 af Jacobsen.
Horsens 1895.

Programmer til Eksamen fra Landets lærde Skoler og Real-
skoler for 1894.

N. H. Rasmussens Gymnastiske Institut 1893. Kbh.

Rosendal, H., Nogle Bidrag til Rødding Højskoles Historie.
Kbh. 1894.

Fortegnelse over Disciple fra Rønne Skole, som i A. 1823—93
have underkastet sig en afsluttende Examen.

123.

Programmer til Eksamen fra norske og svenske lærde
Skoler og Realskoler for 1893 og 94.

Förteckning öfver Östersund läroverks mynt- och medalj-
samling. 1894.

Matematik.

125.

Nyt Tidsskrift for Matematik, red. af Foldberg og Juel,
A Aarg. 5 og 6, H. 1—2; B Aarg. 5 og 6, H. 1. Kbh.
1893—95.

Tillæg I til Lomholt, matem. Opgaver B og C (1893 og 94).
Viborg 1895.

126.

Flindt, H. E., Lærebog i Regning. Kbh. 1895.

Foldberg, P. T., Aritmetik for Begyndere. Kbh. 1895.

Mathiesen, S., Compendium arithmeticum, eller Veyviser, hvorved
man paa korteste og letteste Maade kan ledsages til
Regne-Konstens rette Brug, 4. Edit. Kbh. 1763 (Gave
fra Kantor Heckscher).

127.

Lauritzen, C. J. C., Archimedes' Behandling af Parabel og Parabo-
loide. Sorø 1894 (Pgr.)

Wedell-Wedellsborg, P., Om Trelegemerproblemet. Kbh. 1894.
(Drdsp.)

Naturvidenskab.

129.

Naturen, illustr. månedsskrift for populær naturvidenskab,
h. 1—3. Bergen 1895.

Tidsskrift for Physik og Chemi, udg. af Thomsen o. a.,
Aarg. 33. Kbh. 1894.

132.

Sundberg, Elementär framställning af läran om den elektriska
potentialen och induktionselektriciteten. Falun 1894 (Pgr.)

133.

Koefoed, E., Om nogle Nitroso-Platinammoniakforbindelser. Kbh.
1894 (Drdsp.)

Strom, H., Æthylalkohols Indvirkning paa Kvælstofomsætningen.
Kbh. 1894 (Drdsp.)

137.

Botanisk Tidsskrift, red. af Kolderup-Rosenvinge, B. 19,
H. 2. Kbh. 1894.

Botaniske Litteraturblade 9—12. Kbh. 1894—95.

Warming, E., Plantesamfund, Grundtræk af den økologiske
Plantegeografi. Kbh. 1895.

138.

Entomologiske Meddelelser, udg. af Meinert, B. 4, H. 6;
B. 5, H. 1—2. Kbh. 1895.

Zoologia Danica, udg. af H. J. Hansen, H. 7—9. Kbh.
1890—94 fol.

Lægevidenskab.

139.

Barfod, H. P. G. B., Febris rheumatica's optræden og udbredelse
i Danmark 1875—92. Kbh. 1894 (Drdsp.)

Reisz, C., Tuberkulosens Udbredelse og dens Helbredelighed.
Univ.-Pgr. 1894. 4°.

Tekniske og økonomiske Videnskaber.

140.

Hedeselskabets Tidsskrift, udg. af Dalgas, Aarg. 16. Aarh.
1894.

Beretning om den 17de danske Landmandsforsamling i
Randers 1894.

Prosch, V., Hestens Avl og Pleje. Kbh. 1861.

2. Den naturhistoriske Samling.

Skolen har fra en af sine tidligere Disciple, Skibskaptajn H. J. Hansen, Fanø, modtaget følgende Gaver:

To Flagermus (Desmodus) fra Maracaibo; Skind af en Boaslange fra Brasilien; Træsnog (*Dryophis fulgida*); to Flyvefisk (*Exocoetus exiliens* og *E. volitans*); Snudespids af en Savrokke; nogle tropiske Insekter; Skolopender, Fugleedderkop og Skorpion fra St. Domingo; en tiarmet Blæksprutte.

Desuden har Samlingen faaet følgende Forøgelse:

Kranium af en Ko (Gave fra Discipel H. Nielsen); forskellige Hjortetakker (Disc. Holstein og Borup). Udstoppede: Sneugle (Overretssagfører Herschend); Alm. Strandløber (Disc. P. Herschend); Silkehale; Solsort. I Skind: Nøddekrige (Disc. R. Langhorn); Kornverling og Gulverling (Disc. P. Jørgensen); Brunstrubet Digesmutte; Grønsisken; Halemejse. En Hornkoral (Disc. L. Federspiel), samt en Del mindre Præparater.

3. Samlingen af Oldsager.

Skolens lille Samling fra Stenalderen er bleven forøget ved, at Ejeren af en Samling Oldsager gennem Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet har foræret Skolen 11 Stykker.

4. Den fysiske Samling.

Til Samlingen er i Aar anskaffet:

Et Ammeter; en Tangens-Boussole; 4 Daniells Elementer; Dynamomaskinen er forandret saaledes, at Omdrejningshastigheden er betydelig forøget.

5. Discipelbiblioteket.

Biblioteket har i Aar haft følgende Tilvækst:

- Aars*, I Skoven.
Ahrenberg, Hihulitter.
Baggesen, Labyrinten.
Carl Bloch, Udvalg af hans Kunst.
Bondesen, I Strid og Stræb.
 — Skovstrup Folk.
Davidson, Københavnertiliv.
Dinesen, Fra ottende Brigade.
Ebers, Josva.
Elmgaard, Under Straatag.
Fibiger, To Fortællinger.
Gallenga, Krigen i Slesvig 1864.
Goncourt, Paris 1870—71.
Haggard, Maiwas Hævn.
Helms, Ungdomserindringer fra Sønderjylland.
Holst og Larsen, Felttogene i vore første Frihedsaar.
Hoyer Møller, Overlægen.
Irgens-Bergh, Rejse i fire Verdensdele
Ising, Vilhelm af Oranien, s. Baggesen.
Janson, Vore Bedsteforældre.
Loti, Japan.
 — Islandsfiskeren.
 — Min Broder Yves.
Mark Twain, Forgylt.
Martini og Schonberg, To danske Kongofarere.
A. Nielsen, En Sommer i Amerika.
Y. Nielsen, Den norske og svenske Kongefamilie.
Z. Nielsen, Maagen.
Nyblom, Fortællinger og Skitser.
Oehlenschläger, Palnatoke, s. Baggesen.
 Opfindelsernes Bog 1—8.
Pontoppidan, Folkelivsbilleder, s. Baggesen.
Rist, Fra Støvlettiden.
Schmidt, Jochen Hinrichs.

Schroder, Danmarks Hjælpekilder og Næringsveje.
Schøyen, Den svenske Nattergal.
Sienkiewicz, Sejerherren Bartek, s. Baggesen.
Stenersen, En gammeldags Præstegaard.
Taine, Jakobinernes Ledere, s. Baggesen.
Thyregod, Gamle Dage.
Tolstoy, Soldaterliv i Kaukasus.
 Tre i Kanada.

Udtog af Discipelbibliotekets Regnskab.

(Juni 1894—Juni 1895.)

Indtægt:

Kassebeholdning fra forrige Aar.....	33	<i>Sk</i>	3	<i>Ør</i>
Deltagernes Bidrag.....	88	—	"	—
Salg af Kataloger.....	4	—	50	—
Erstatning for bortkomne Bøger.....	6	—	"	—
Penge fundne i Skolegaarden.....	"	—	39	—
			<u>131</u>	<u><i>Sk</i> 92 <i>Ør</i></u>

Udgift:

Nye Bøger.....	81	<i>Sk</i>	16	<i>Ør</i>
Indbinding.....	9	—	"	—
			<u>90</u>	<u><i>Sk</i> 16 <i>Ør</i></u>
Altsaa Kassebeholdning	41	<i>Sk</i>	76	<i>Ør</i>

VIII. Udtog af Skolens Regnskaber for Finansaaret fra 1. April 1894 til 31. Marts 1895.

A. Den egentlige Skolekasse.

Indtægt:		ℳ	Ør
1. Renter af Skolens Kapitalformue.....		241	02
2. Tiendeindtægter		3,485	68
3. Horsens Kirkers Bidrag		200	„
4. Skolekontingenter		11,132	30
5. Stipendieoverskudsfondens Bidrag		3,000	„
6. Af Svanes Legat.....		2,050	„
7. Forskellige Indtægter.....		12	„
8. Tilskud fra den almindelige Skolefond.....		28,814	32
	Summa Indtægt	48,935	32
Udgift:		ℳ	Ør
1. Lærernes Lønninger.....		33,008	33
2. Honorar for Inspektion og Tilsyn med Bogsaml.		500	„
3. Pedellens Løn		600	„
4. Vederlag til Lærer for Tab af Andel i Skole- pengene		24	„
5. Timeundervisning m. v.....		5,344	50
6. Pension.....		1,529	73
7. Tilskud til Biblioteket og videnskabelige Appa- rater		699	18
8. Bygningernes aarlige Vedligeholdelse.....		382	99
9. Sammes Hovedstandsættelse.....		502	21
10. Lejeafgift af Skolelokale		170	„
11. Inventariets Vedligeholdelse.....		388	71
12. Brændselsforødenheder		692	27
13. Belysningsforødenheder.....		188	45
14. Skatter og Afgifter.....		341	66
15. Regnskabsføringen		600	„
16. Forskellige løbende Udgifter:			
a. til Sløjdundervisnings Fremme.....	ℳ	300	„
b. Rengøring	Ør	422	20
	Lateris	722	20
		46,972	03

	N \ddot{a}	Ø \ddot{r}	N \ddot{a}	Ø \ddot{r}
Transport	722	20	46,972	03
c. Porto, Protokoller, Skrivematerialier og til Afskrivning	442	47		
d. Programmer og Skolehøjtideligheder	343	39		
e. Andre Udgifter	41	31		
			1,549	37
17. Disciplenes Indøvelse i Skydevaabens Brug			186	20
			Summa Udgift	48,707 60
			Sammenholdes hermed Indtægten	48,935 32
viser sig en Kapital-Fremgang af			227	72
og da den kontante Beholdning, der overførtes fra forrige Finansaar, beløb			3,461	44
var der ved Aarets Slutning et Overskud i den egentlige Skolekasse af			3,689	16

B. Legaterne til Skolens Bibliotek.

Indtægt:		N \ddot{a}	Ø \ddot{r}
1. Renter		5	96
2. Jordleje		197	50
3. Teilmanns Legat		40	"
4. Skolekassens Tilskud		699	18
	Summa Indtægt	942	64
Udgift:		N \ddot{a}	Ø \ddot{r}
1. Indkøbte Bøger og disses Indbinding		926	74
2. De fysiske og naturhistoriske Samlinger		15	90
	Summa Udgift, der er lig Indtægten	942	64

C. Flensborgs Legat.

Indtægt:		N \ddot{a}	Ø \ddot{r}
1. Renter		5	36
2. Jordleje		203	50
	Summa Indtægt	208	86
Udgift:		N \ddot{a}	Ø \ddot{r}
Indkøbte Bøger		206	70
	Sammenholdes hermed Indtægten	208	86
viser sig en Fremgang for Aaret af		2	16
og da Legatets kontante Beholdning fra forrige Finansaar udgjorde		"	29
var Kassebeholdningen den 31. Marts 1895 altsaa		2	45

D. Stipendiefonden.

	ℳ	Ør
Indtægt:		
Renter af Fondens Kapitalformue	927	60
Udgift:		
Overført til Stipendie-Overskuds-fonden	927	60

E. Stipendie-Overskuds-fonden.

	ℳ	Ør
Indtægt:		
1. Renter af Fondens Kapitalformue, inkl. Etatsraad Birchs Legatkapital	5,549	19
2. Tiendeindtægter	835	63
3. Indtægter af Legater under fremmed Bestyrelse.....	1,065	"
4. Afgiften fra Hansted Hospital.....	463	50
5. Overført fra Stipendiefonden	927	60
Summa Indtægt	8,840	92
Udgift:		
1. Bidrag til Skolekassen	3,000	"
2. Do. til 2 Enker i Horsens	80	"
3. Udbetalte Stipendier for Finansaaret.....	1,884	"
4. Understøttelse til 12 Studerende.....	3,150	"
5. Etatsraad Birchs Legat.....	240	90
6. Davidsens Legat til 2 Disciple.....	40	"
7. Skatter af Tiende.....	7	54
8. Regnskabsførere's Procenter.....	176	82
Summa Udgift	8,579	26
Sammenholdes hermed Indtægten	8,840	92
fremkommer som Overskud for Finansaaret	261	66
samt hertil Fondens kontante Beholdning fra forrige Finansaar	2,338	65
Af disse	2,600	31
er Fondens Kapitalformue forøget ved oplagt Sparekasserente.....	112	11
følgelig udgjorde Kassebeholdningen 31. Marts 1895.....	2,488	20

IX. Afgang- og Aarsprøverne i 1895.

Skriftlig Prøve.

Mandag den 10de Juni.

- 8—12. VI S. }
 VI M. } Dansk Stil (bunden Opgave).
 IV S. }
 IV Rr. } Dansk Stil.

Tirsdag den 11te Juni.

- 8—12. VI S. Latinsk Version.
 VI M. Aritmetik.
 IV S. }
 IV Rr. } Aritmetik.

Onsdag den 12te Juni.

- 8—12. VI S. Fransk Stil.
 VI M. Geometri.
 IV S. }
 IV Rr. } Geometri.

Torsdag den 13de Juni.

- 8—12. VI S. }
 VI M. } Dansk Stil (fri Opgave).
 IV S. Latinsk Stil.
 IV Rr. Praktisk Regning.
 4—8. VI M. Beregningsopgave.
 IV Rr. Engelsk Version.

Fredag den 14de Juni.

- 8—12. VI M. Projektionstegning.

Onsdag den 26de Juni.

- 8—12. V M. Aritmetik.
 8—11. III Rr. Regning.

Torsdag den 27de Juni.

8—12. V S. }
VM. } (bunden Opg.)	4—8. V S. Lat.Version.
V M. Geometri.
8—11. III S. Dansk Stil.
III Rr. Aritmetik.
II S. Geometri.
II Rr. Regning.
I S. Latinsk Stil.
I Rr. Geometri.	4—7. III S. Aritmetik.
III Rr. Eng.Version.
II S. Dansk Stil.
II Rr. Aritmetik.
I S. Geometri.
I Rr. Aritmetik.

Fredag den 28de Juni.

8—12. V S. Fransk Stil.	4—8. V S. } Dansk Stil.
VM. Beregningsopgave.	V M. } (fri Opg.)
8—11. III S. Geometri.	4—7. III S. Latinsk Stil.
III Rr. Dansk Stil.	III Rr. Geometri.
II S. Latinsk Stil.	II S. Aritmetik.
II Rr. Dansk Stil.	II Rr. Geometri.
I S. Aritmetik.	I S. Dansk Stil.
I Rr. Dansk Stil.	I Rr. Regning.

Lørdag den 29de Juni.

- 8—12. V M. Projektionstegning.

Mundtlig Prøve.**Fredag den 21de Juni.**

I Sangsalen.	I Klasseværelse IV Rr.
9. IV sp. Græsk.	2 $\frac{1}{2}$. VI. Dansk og Oldnordisk.
	4 $\frac{1}{2}$. IV Rr. Dansk.

Lørdag den 22de Juni.

- I Sangsalen.
9. VI S + 1 Privatist Naturlære.

Tirsdag den 25de Juni.

- I Klasseværelse IV Rr.
4. IV Rr. Historie.

Onsdag den 26de Juni.

I Sangsalen.	I Naturhistorieklassen.
8. VI. Historie.	8. IV S. Naturhistorie.

Fredag den 28de Juni.

I Sangsalen.	I Klasseværelse IV Rr.
8. VI. Tysk.	5. IV Rr. Tysk.
IV S. Tysk.	

Lørdag den 29de Juni.

I Sangsalen.	I Klasseværelse I Rr.
8. VI. Engelsk.	8. II S. a. } Tysk.
11 $\frac{1}{2}$. IV Rr. Engelsk.	9 $\frac{1}{2}$. II S. b. }
	11. I R. Fransk.

I Naturhistorieklassen.

11. I S. b. }	Naturhistorie.
12 ^{1/2} . I S. a. }	

Torsdag den 4de Juli.

I Sangsalen.

8. VI S. Latin.

I Klasseværelse I Rr.

8. II S. a. }	Fransk.
9. II S. b. }	
10. II R. }	

I Klasseværelse II S.

8. I S. a. }	Aritmetik.
9 ^{1/2} . I S. b. }	
5. IV S (4 Eks.) +
2 Priv. Latin.

I Klasseværelse II Rr.

8. II Rr. Dansk.	Dansk.
10. V b. }	
12. V a. }	

I Naturhistorieklassen.

8. III S. a. }	Naturhistorie.
9. III S. b. }	
10. III Rr. }	

Fredag den 5te Juli.

I Sangsalen.

8. IV S. (4 Eks.) Latin.

I Klasseværelse I Rr.

8. III S. b. }	Geometri.
9. III S. a. }	
5. VI. Fransk.
7. IV R. Fransk.

I Klasseværelse II S.

8. I S. b. }	Geometri.
9 ^{1/2} . I S. a. }	
- 11^{1/2}. II S. b. }
1. II S. a. } Latin.

I Klasseværelse IV Rr.

8. I Rr. Geografi.	Geografi.
11. III Rr. Geografi.	

I Naturhistorieklassen.

9. V. Tysk.
12. II Rr. Naturhistorie.

Lørdag den 6te Juli.

I Klasseværelse I Rr.

4. IV S. Geografi.

Mandag den 8de Juli.

I Sangsalen.

8. V S. Latin.

I Klasseværelse I Rr.

8. II Rr. Aritmetik.	Geometri.
10. II S. a. }	
11 ^{1/2} . II S. b. }	

I Klasseværelse II S.	I Klasseværelse IV Rr.
8. I Rr. Tysk.	8. III Rr. Dansk.
10. I S. a. } Tysk.	11. III S. a. } Historie.
11 1/2. I S. b. }	12 1/2. III S. b. }

I Naturhistorieklassen.

8. IV Rr. Geografi.

Tirsdag den 9de Juli.

I Sangsalen.	I Klasseværelse I Rr.
8. IV S. Historie.	8. III S. b. } Geografi.
11. II S. b. } Historie.	9 1/2. III S. a. }
12 1/2. II S. a. }	2. VI S. Græsk.
I Klasseværelse II S.	I Klasseværelse IV Rr.
8. I Rr. Engelsk.	8. V. Naturlære.
11. I S. b. } Religion.	
12 1/2. I S. a. }	

I Naturhistorieklassen.

8. III Rr. Tysk.

Onsdag den 10de Juli.

I Sangsalen.	I Klasseværelse I Rr.
11. V a. } Historie.	11. III S. a. } Latin.
12 1/2. V b. }	12 1/2. III S. b. }
I Klasseværelse II S.	I Klasseværelse II Rr.
8. I S. a. } Fransk.	8. II Rr. Geometri.
9 1/2. I S. b. }	11. II S. a. } Aritmetik.
	12 1/2. II S. b. }

I Naturhistorieklassen.

8. IV Rr. Naturhistorie.

Torsdag den 11te Juli.

I Sangsalen.	I Klasseværelse I Rr.
8. IV S. Fransk.	8. V. Engelsk.
11. II Rr. Religion.	
I Klasseværelse II S.	I Klasseværelse IV Rr.
8. III S. b. } Tysk.	8. I S. b. } Latin.
9. III S. a. }	10. I S. a. }
12. III Rr. Geometri.	

I Naturhistorieklassen.

8. II S. b. }
 9^{1/2}. II S. a. } Geografi.
 11. I Rr. Naturhistorie.

Fredag den 12te Juli.

I Sangsalen. I Klasseværelse I Rr.
 8. III R. Fransk. 8. II Rr. Geografi.

I Klasseværelse II S.
 8. I Rr. Religion.

Lørdag den 6te Juli Kl. 8 prøves de indmeldte Disciple. De, som ikke kunne møde den Dag, prøves Mandag den 19de August Kl. 8.

Lørdag den 13de Juli Kl. 10 afholdes Translokationen, hvorefter Sommerferien begynder.

Mandag den 19de August Kl. 12 begynder Undervisningen i det nye Skoleaar.

Disciplenes Forældre og Værger samt enhver, der har Interesse for Skolen og Undervisningen, indbydes til at overvære Eksamen og Translokationen.

Horsens lærde Skole, i Juni 1895.

A. Neergaard.

MEDDELELSER

OM

HORSENS LÆRDE SKOLES

FORBEREDELSESSKOLE

I SKOLEAARET 1894—95.

HORSENS.

FOGHS BOGTRYKKERI.

1895.

Antallet af Forberedelsesskolens Disciple var ved Udgangen af Skoleaaret 1893—94 i alt 48. Af disse 48 Disciple optoges i den lærde Skole i alt 19, dels som studerende Disciple, dels som Realdisciple, og 2 udgik af Skolen. Ved Skoleaarets Begyndelse optoges 21 nye Disciple; i Aarets Løb er der udgaaet 1 og optaget 4. Det nuværende Antal er 51; de opføres her i Bogstavorden. Tillige er Faderens Stilling anført.

II. Klasse.

1. L. Borup (Hattemager). 2. O. F. Brøchner (Handelsagent). 3. E. Gottlieb (Slagtermester). 4. C. F. Hafstrøm (Præst). 5. C. H. Hartmann (Købmand). 6. N. R. Holstein-Rathlou (Hofjægermester). 7. B. J. Jensen-Tusch (Købmand). 8. Chr. H. Jensen (Brygger). 9. E. S. Jensen (Malermester). 10. J. J. Jensen (Gaardejer). 11. C. C. Jespersen (Sognepræst). 12. R. Lassen (Distriktslæge). 13. L. P. Laursen (Gaardejer). 14. A. J. C. Nielsen (Konsul). 15. H. H. E. Ohlsen (Købmand). 16. H. P. Petersen (Lager-ekspedient). 17. P. O. Petersen (Gaardejer). 18. M. A. Pettersen (Fabrikant). 19. H. T. Qvist (Murermester). 20. H. C. Rasmussen (Gaardejer). 21. J. V. Schur (Stentrykker). 22. A. Svendsen (Proprietær). 23. A. J. Svendsen (Smedemester). 24. Å. R. Therkelsen (Gaardejer). 25. H. C. Winde (Læge). 26. E. C. With (Læderhandler). 27. E. Øhlenschlæger (Købmand).

I. Klasse.

1. A. M. L. Bech (Grosserer). 2. C. D. Buchwald (Adjunkt). 3. C. J. Carstensen (Maskinmester). 4. C. P. Frisch (Malermester). 5. J. S. Gall (Restauratør). 6. P. A. V. C. Givskov (Vandværksbestyrer). 7. H. H. Grabow (Købmand). 8. W. Herschend (Overretssagfører). 9. H. Holst (Materialist).

10. S. F. Holst (Materialist). 11. H. E. Hygom (Købmand). 12. P. A. Iacobæus (Adjunkt). 13. J. Z. Jørgensen (Købmand). 14. J. V. Loft (Lærer). 15. H. Madsen (Tømrermester). 16. M. Mortensen (Gaardejer). 17. B. V. C. Nielsen (Konsul). 18. R. Petersen (Hotelejer). 19. J. Plenge (Overretssagfører). 20. Th. Prahl (Tandlæge). 21. O. J. J. Rasmussen (Gaardejer). 22. K. Simonsen (Købmand). 23. A. Therkildsen (Proprietær). 24. O. J. H. Winde (Læge).

Adjunkt Wraae har haft Dansk med II Klasse, Adjunkt Østerberg med I Klasse. Der er tillagt hver Klasse 1 ugentlig Time i Dansk mere end forrige Aar. I øvrigt har Fagfordelingen været uforandret.

I de forskellige Undervisningsfag er i det forløbne Skoleaar (1894—95) følgende læst eller indøvet:

II. Klasse.

Dansk (4 Timer, Wraae). J. Larsens Læsebog, 3dje Del. Det vigtigste af Grammatikken efter V. Andersens kortfattede danske Sproglære. Sauters danske Skriftlæsnings-ABC.

Dansk Stil (3 Timer, Brink). Stilene paa Skolen have været dels Diktat, dels Genfortælling. De paa Skolen skrevne Stiles Antal vil beløbe sig til omtrent 80. I Hjemmet er der 30 Gange skrevet Afskrift efter den i Klassen brugte danske Læsebog.

Tysk (4 Timer, Neergaard). Kapers tyske Læsebog for Mellemlasserne S. 1—99 med Forbigaaelse af Stk. 2, 6, 20, 23 og 26. Kapers Stiløvelser Stk. 22—33. Jævnlig skriftlige Øvelser. Det vigtigste af Formlæren efter Iversens Grammatik.

Fransk (4 Timer, Iacobæus). Jungs Elementarbog S. 1—64, 95—99.

Religion (2 Timer, Bjerre). Efter Balslevs Bibelhistorie: det nye Testamente til Kirkens Historie. Efter Balslevs Lærebog: de tre Trosartikler. Nogle Salmer.

Historie (3 Timer, Brink). Blochs mindre Lærebog i Historien fra de ældste Tider til Nutiden.

Geografi (2 Timer, Ottosen). Granzows lille Geografi (Nr. 4), fra Begyndelsen af Europa, Bogen ud. Der er fortalt om Solen, Jorden og Maanen.

Naturhistorie (1 Time, Steenberg). Pattedyr og Fugle ere gennemgaaede mundtlig med Benyttelse af Præparater og et naturhistorisk Atlas.

Regning (6 Timer, Steenberg og Brink). Efter Meiers Praktisk Regnebog II og Femmer: Opgaver i Hovedregning II, gennemgaaet Brøkrekning og dennes Anvendelse. Hjemmeopgaver een Gang om Ugen.

Skrivning (2 Timer, Brink). Der er skrevet i Hvidegaards med trykt Forskrift forsynede Skrivebøger.

Gymnastik (1 Time, Martens). Gang- og Løbeøvelser, Springøvelser, Klavreøvelser, forskellige andre Legemsøvelser, samt smaa Marchture og Boldspil.

Sang (1 Time, Ottosen). I Undervisning i Sang, der er frit Fag for enhver Discipel, have begge Klassers Disciple deltaget paa tre nær. Salmer og Fædrelandssange ere sungne i Kor.

I. Klasse.

Dansk (4 Timer, Østerberg). Øvelser i Oplæsning, Genfortælling, Stavning og Analyse af Ordklasser og Sætningens Dele.

Dansk Stil (4 Timer, Brink). Der er paa Skolen skrevet 90 Stile, der i Skoleaarets første Halvdel udelukkende have været Diktatstile, senere dels saadanne, dels korte Genfortællinger. I Hjemmet 26 Afskrivningsstile.

Tysk (4 Timer, Wraae). Listovs Elementarbog, S. 42—98. Af Iversens Grammatik Artiklerne og de Ord, der deklineres paa samme Maade, Substantivernes Deklination i Hovedtrækkene, personlige Pronominer, Talord og Præpositioner samt Hjælpeverber og de regelmæssige Verber. Stile, dels Diktat, dels efter Kapers Stiløvelser.

Religion (2 Timer, Bjerre). Efter Balslevs Bibelhistorie: det gamle Testamente. Efter Balslevs Lærebog: de ti Bud. Nogle Salmer.

Historie (3 Timer, Brink). Blochs mindre Lærebog i Historien fra den ældste Tid til cirka 1500.

Geografi (2 Timer, Brink). Efter Granzows lille Geografi er læst Europa.

Naturhistorie (1 Time, Steenberg). Pattedyrene gennemgaaede mundtlig med Benyttelse af Præparater og et naturhistorisk Atlas.

Regning (7 Timer, Brink og Steenberg). I de 4 Timer ere de 4 elementære Regningsarter med benævnte Størrelser indøvede efter Meier: Praktisk Regnebog I. I Hjemmet er regnet en Mængde Opgaver. Femmer: Opgaver i Hovedregning I, fra S. 45 til Slutningen.

Skrivning (2 Timer, Brink). Der er skrevet i Hvidegaards med trykt Forskrift forsynede Skrivebøger.

Gymnastik (2 Timer, Martens). Som 2den Klasse.

Sang (1 Time, Ottosen). Som 2den Klasse.

Skolepengene for en Discipel, saavel i første som i anden Klasse, ere 7 Kr. maanedlig. Skoleregningerne udstedes i Slutningen af de enkelte Maaneder og betales enten i den paa-gældende Maaned Slutning eller i den derpaa følgende Maaned Begyndelse. Kun for Skoleaarets to sidste Maaneder (Juni og Juli) udstedes Skoleregningerne paa een Gang, nemlig hen imod Slutningen af Juni, da Skolens Regnskab skal afsluttes inden Udgangen af Skoleaarets sidste Maaned (Juli Maaned). En Gang i hvert Skoleaar betales i Brændselspenge 4 Kr., der indbetales ved Udgangen af Oktober Maaned.

De Bøger, der ville blive brugte i Skoleaaret 1895 - 96, ere følgende:

I begge Klasser: Sauters danske Skriftlærings-ABC. — Kapers Stiløvelser I. — Balslevs Forklaring til Luthers Katekismus, Balslevs Bibelhistorie, en Salmebog. — Klaussens Udtog af Danmarkshistorien, nyeste Udgave. — Granzows lille Geografi, nyeste Udgave, et Atlas. — Et naturhistorisk Atlas. — Sangbog: Sange for Skolen og Hjemmet, udgivne af en Lærerforening.

I 2den Klasse desuden: J. Larsens danske Læsebog, 3dje Del, Müllers Opgaver til Indøvelse af Bojesens danske Sprog-lære. — Kapers tyske Læsebog for Mellemlasserne. — Iversens tyske Grammatik. — N. N. Meiers Regnebog II. — Af Disciple, der læse Fransk: Jungs franske Elementarbog.

I 1ste Klasse desuden: J. Larsens danske Læsebog, 2den Del. — N. N. Meiers Regnebog I. — Kaper og Simonsen, Tysk Læsebog for de første Begyndere.

Aarsprøven.

Den skriftlige Prøve.

II. Klasse.

I. Klasse.

Onsdag den 3dje Juli.

9—11. Dansk Stil. 10—12. Dansk Diktat.
1—2. Dansk Diktat. 12^{1/2}—1^{1/2}. Dansk Stil.

Torsdag den 4de Juli.

9—12. Regning. 9—12. Regning.

Den mundtlige Prøve.

(Bogstavet a betegner Disciple med ulige Nummere, Bogstavet b Disciple med lige Nummere.)

II. Klasse.

I. Klasse.

Tirsdag den 2den Juli.

4. a. }
5^{1/2}. b. } Naturhistorie.

Fredag den 5te Juli.

8. a. }
9^{1/2}. b. } Dansk. 8. a. }
9^{1/2}. b. } Regning.
12. a. }
1^{1/2}. b. } Tysk.

II. Klasse.

I. Klasse.

Lørdag den 6te Juli.

4. a. }	} Dansk.
5 ¹ / ₂ . b. }	

Mandag den 8de Juli.

11. a. }	} Religion.	8. a. }	} Historie.
12 ¹ / ₂ . b. }		9 ¹ / ₂ . b. }	

Tirsdag den 9de Juli.

11 ¹ / ₂ . a. }	} Geografi.	8. a. }	} Geografi.
1. b. }		9 ¹ / ₂ . b. }	

Onsdag den 10de Juli.

11. a. }	} Regning.	8. a. }	} Religion.
12 ¹ / ₂ . b. }		9 ¹ / ₂ . b. }	

Torsdag den 11te Juli.

8. a. }	} Historie.	8. a. }	} Naturhistorie.
9 ¹ / ₂ . b. }		9 ¹ / ₂ . b. }	

Fredag den 12te Juli.

8. a. }	} Fransk.	8. a. }	} Tysk.
9 ¹ / ₂ . b. }		9 ¹ / ₂ . b. }	

Lørdag den 6te Juli Kl. 8 afholdes Prøve over de indmeldte Disciple.

Lørdag den 13de Juli Kl. 9 meddeles Aarsprøvens Udfald, hvorefter Sommerferien begynder.

Mandag den 19de August Kl. 1 begynder Undervisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære Aarsprøven indbydes Disciple-nes Forældre og Værger samt enhver, der interesserer sig for Skolens Virksomhed.

Horsens, i Juni 1895.

Iacobæus.

Steenberg.